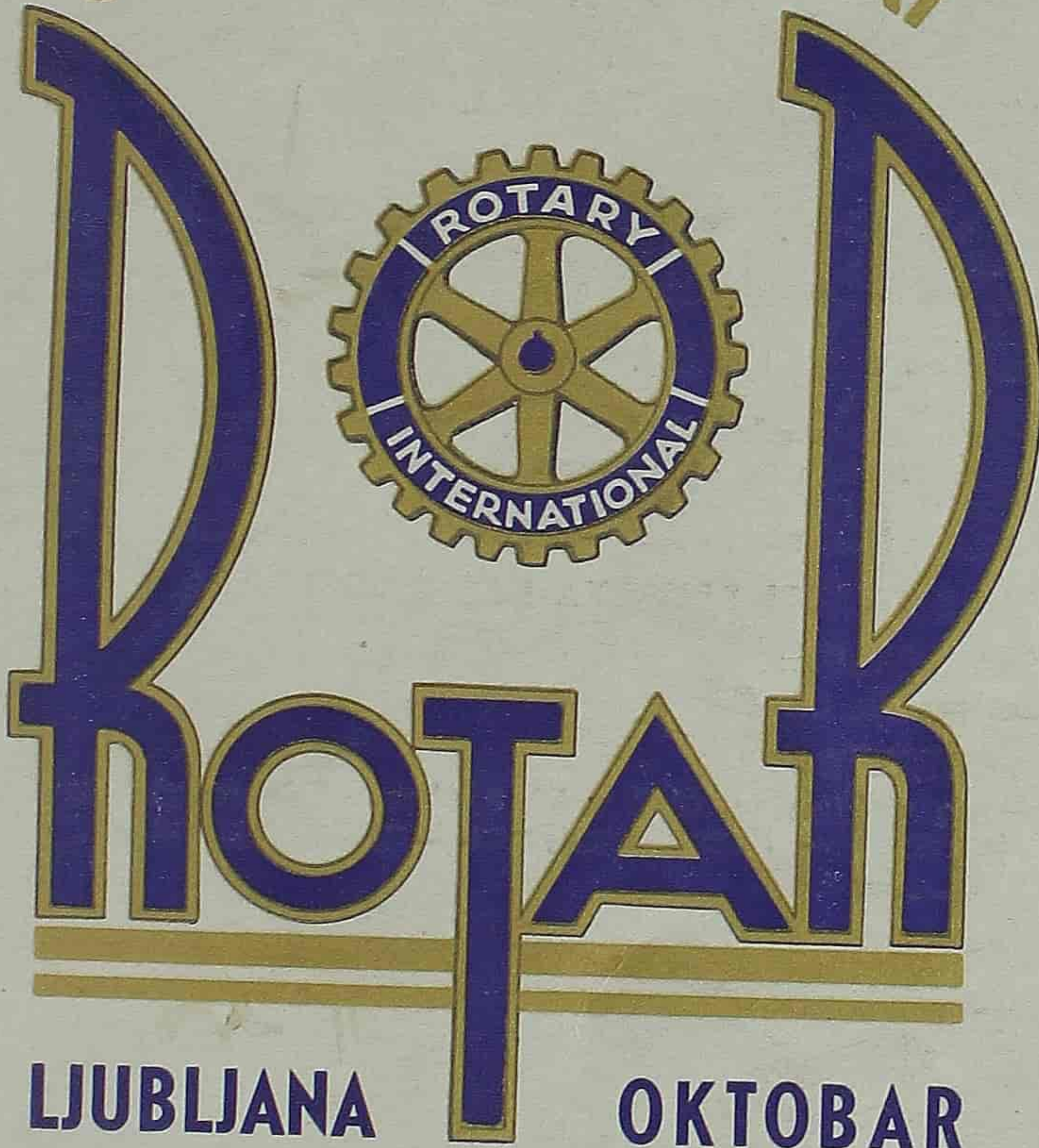

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

JUGOSLOVENSKI

LJUBLJANA

OKTOBAR

1938

S A D R Ź A J :

ČETVRTO MESEČNO PISMO GUVERNERA.

ČLANCI:

Pretsednik Rotary International George C. Hager posetio je naš distrikt.

Konferencija predsednika i tajnika 77. distrikta R. I. u Beogradu 25. septembra 1958.

Sa puta po Čehoslovačkoj.

Slinavka i šap.

Danski prestolonaslednik Friderik počasni guverner 75. distrikta R. I.

— Komemoracija za kardinalom Hayesom u Rotary klubu New York.

— Pioniri jugoslovenskog rotarstva — dr. Vojislav Kujundžić). —

Naš najmladji klub: Brčko. — † Miša Stanković, član R. C. Petrovgrad.

PRETSEDNICI I TAJNICI KLUBOVA NAŠEG DISTRIKTA.

IZ ROTARSKOG SVETA:

Čehoslovačka, 66. distrikt.

IZ NAŠEG DISTRIKTA:

Promene u članstvu. Rad naših klubova. Gde se sastaju i gde ot-
sedaju rotari. — Prisustvovanje na klupskim sastancima.

GODINA VI
15. X. 1938

JUGOSLOVENSKI ROTAR

BR. 4

UREDNIK: DR. IVAN SLOKAR, GUVERNER 77. DISTRIKTA,
LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA C. 10, TELEFON BR. 20-57

IZLAZI SVAKOG 15.-OG U MESECU
CENA GOD. DIN 144 • BROJ DIN 12

ČETVRTO MESEČNO PISMO GUVERNERA

Pretsednicima i tajnicima svih klubova

Ljubljana, 14. oktobra 1938.

Mila braćo!

1. Vsi smo rotari ljudi. Po krvi i jeziku sinovi smo milog nam naroda; verni smo pripadnici svoje vere a odani i oduševljeni podanici svoje države, kao organizovane zajednice života, reda i neprestanog napretka civilizacije kao sinteze materijalne i duhovne kulture. A pri svemu tome ne smemo zaboraviti da smo i građani celog sveta, koji je odredjen celome čovečanstvu kao neograničeno polje njegove do krajnosti razgranjene delatnosti. Po rasama, jeziku, veri, materijalnome bogatstvu, kulturi i po karakteru različiti narodi žive po svim kontinentima i u raznim državama. Te su razlike bile vekovima izvori nesporazuma, trzavica kao i strahovitih ratova. Krvave sukobe između naroda smatraju neki kao fatum, drugi kao kaznu božju a treći čak kao neophodnu potrebu za prečišćavanje čovečanstva. Koliko reči toliko zabluda. Za čoveka, koji ne misli ništa, sve je sudbina, koja je sigurno i kriva da i sam bez ikakve potrebe i koristi postoji; Bog kao svemogućni izvor neizmerne ljubavi stvorio je čoveka sa željom da umnožavanjem napuni celu zemlju; a za prečišćavanje čovečanstva postoje mnogo bolja i efikasnija sretstva nego mač, topovi, bombe i otrovni plinovi a ta su sretstva: prosvećivanje, podizanje blagostanja i higijene, pravednost, poštovanje svega što je dobro kod vlastitog kao i kod drugih naroda, dobra volja za sporazumevanje, gde je to potrebno i moguće i osećaj odgovornosti u duhu služenja prema

svome bližnjemu, svome narodu i celoj čovečanskoj zajednici. Samo to je rotarski kosmopolitizam, koji se bitno razlikuje od nonšalantnog egoističkog parazitizma koji se ravna po načelu „ubi bene ibi patria“.

2. U prošlom mesecu preživeli smo dane, koji su zadali mnogo briga nama apostolima mira i ljubavi, nama, koji smatramo mir kao vrelo sreće i veselja a naprotiv rat kao strašan izuzetak, koji stvara nesreću a ruši sve plemenite osećaje u sve materijalne i kulturne tekovine. Na mesto sporazuma nastupa u ratu gruba sila, čovek se pretvara u zver, razum u ludost. Posle rata tek nastupa trezvenost, koja ne može drugo da konstatuje, nego kod pobedjenih kao i kod pobedilaca žrtve rata mnogo veće, nego bi bili ustupci kod sporazumnog rešavanja spornih pitanja.

Mir je spašen. Sretan sam što mogu da istaknem, da je k tome mnogo doprineslo i rotarstvo. Razni su rotari, koji zauzimaju najviše položaje u poslednjem trenutku kao prestavnici svog naroda, neki javno, drugi neopaženim intenzivnim naporima odlučno nastupili za održanje mira. Beskrajna je naša blagodarnost toj našoj braći rotarima.

Kad jednom mreža naše organizacije bude potpuna, prestaće sve pretnje oružjem, ultimatumima i sankcije, ostaće jedino opšta mobilizacija svih ljudi dobre volje, koja ima za cilj da pretvori svet u perivoj večitog proleća, pun cveća, sunca i ljudske sreće.

3. Konferencija predsednika i tajnika (District Assembly), koju sam sazvao za 23. i 24. septembar u Beogradu, održana je i svršila se sa potpunim uspehom kao i u zadovoljstvo ne samo moje nego i svih ostalih učesnika, što razabiram iz zapisnika mnogih klubova. Izveštaj o konferenciji samoj donosim na drugome mestu ovog broja.

4. Poseta predsednika R. I. brata Georga C. Hagera u našem distriktu razvila se u lepu i živu manifestaciju za rotarski pokret. Izveštaj o tome obnarodovan je na drugome mestu ovog broja.

Za odličnu organizaciju programa dočeka našeg predsednika moram da blagodanim Beogradskome klubu a naročito bratu predsedniku Dr. Simi Iliću i tajniku bratu Dragomiru Pavloviću. A i klubovi u Novemu Sadu i Subotici zaslužuju svu pohvalu za lepo aranžiran doček brata predsednika Hagera na njihovim sastancima.

Naročito je uzradostila brata Hagera činjenica, da su ga na stanici dočekali osim funkcionara i članova Beogradskog kluba i predsednici i tajnici skoro svih klubova našog distrikta.

5. Godišnji sastanak Evropskog Savetodavnog Odbora održan je 28. do 31. augusta o. g. u Stockholmu. Naš distrikt je zastupao pastguverner brat Stevan K. Pavlović, a kao samostalni član učestvovao je i pastguverner brat Edo Marković. Savetodavni odbor uputio je u mnogim važnim pitanjima svoje mišljenje i svoje želje centralnoj upravi R. I. Generalni Sekretariat R. I. obavestiće sve klubove o onim predmetima, koje bude centralna uprava prihvatila.

6. Četvrta regionalna konferencija za Evropu, Afriku i predele istočnog Sredozemnog mora održana 2. do 4. septembra o. g. u Stockholmu. Posećena od preko 1500 lica, (medju njima bili su sam predsednik R. I. George C. Hager sa gospodjom kao i evropski sekretar Dr. Lester B. Struthers iz Züricha), potpuno je uspela. Iz Jugoslavije bilo je prisutnih 16 rotara. Svi su puni oduševljenja o divnom dočeku sa strane članova kraljevskog doma, gradske opštine kao i domaćinskog kluba. Aranžman za rad i zabave bio je u svakome pogledu savršen. Predmeti diskusije bili su brižljivo razradjeni i imali su kao glavni predmet teme o „Medjunarodnoj Koope- raciji“.

7. Spremam se na posetu izvesnim klubovima moga distrikta. Ne sumnjam da ću biti rezultatom prijatno iznenadjen, naročito u pogledu programa kao i unutrašnje i spoljašne ekstenzije.

Celoj braći se za dosadašnju odličnu saradnju duboko zahvaljujem

i Vas srdačno pozdravljam

kao odani Vam

Dr. Ivan Slokar.

PRETSEDNIK ROTARY INTERNATIONAL GEORGE C. HAGER POSETIO JE NAŠ DISTRIKT

Baš kad su bili na političkom horizontu Europe mračni oblaci te je postojala najveća opasnost užasne katastrofalne oluje sa nepreglednim posledicama za narode kao i za kulturu i civilizaciju našeg kontinenta, posetio nas je predsednik naše svetske zajednice, brat George C. Hager.

Iako se je sena neizvesnosti i sumnje, da li će se uspeti, da se mir spasi, izražavala u zabrinutim obrazima, ipak nas je dolazak

pretsednika Hagera iz Stockholma preko svih istočnih baltičkih država, Poljske, Rumunije i Bugarske uverio, da naša organizacija prijateljstva, služenja i sporazuma i u takvim teškim vremenima živi i radi.

U petak 25. septembra o. g. stigao je pretsednik Hager sa gospodjom Grace Hager u našu Kraljevinu. Već na granici prijatno je bio iznenadjen dobrodošlicom sa strane naših carinskih vlasti. Prvi njegov kontakt sa jugoslovenskim rotarstvom bio je u Nišu, gde su ga na stanici srdačno dočekala i pozdravila braća tamošnjeg kluba.

U 22 časa stigao je u Beograd. Na stanici su ga dočekali i srdačno pozdravili guverner 77. distrikta brat Dr. Ivan Slokar, uprava Beo-

Pretsednik R. I. br. George C. Hager na Avali pred hotelom. — U prvom redu pretsednik vlade br. dr. Milan Stojadinović, pretsednik Hager i ministar financija br. Dušan Letica.

gradskog kluba na čelu sa pretsednikom bratom Dr. Simom Ilićem i mnogobrojnim članovima i sestrama. Pošto je tog dana održan sastanak pretsednika i sekretara Rotary Clubova cele Jugoslavije, to je većina pretsednika i tajnika prisustvovala i tome svečanom dočeku.

U subotu 24. septembra, pre podne pretsednik Hager u pratnji distriktnog guvernera Dr. Slokara, pretsednika i nekoliko članova uprave Beogradskog kluba učinio je zvanične posete i to pretsedniku Narodne skupštine bratu Dr. Čiriću, pretsedniku Beogradske opštine, gospodinu Vladi Iliću, predsedniku Kraljevske Vlade, bratu Dr. Milanu Stojadinoviću, sa kojim se kraće vreme zadržao u srdačnom razgovoru a u medjuvremenu upisao se u Dvorske knjige i ostavio svoje posetnice Maršalu Dvora, prvom Adjutantu Nj. Vel. Kralja i Upravniku Dvora.

U podne, po razgledanju spomenika Neznamom Junaku, priredjen je intiman ručak u Hotelu na Avali, kome su prisustvovali pored gospodina i gospodje Hager i predsednik Kraljevske Vlade brat Dr. Milan Stojadinović, ministar finansija brat Dušan Letica, guverner 77. distrikta brat Dr. Ivan Slokar, pastguverneri Edo Marković i Stevan K. Pavlović i gosti rotari iz drugih klubova. Predsednik Beogradskog domaćinskog kluba brat Dr. Sima Ilić, kratkim govorom pozdravio je predsednika Hagera i njegovu gospodju a zatim je uzeo reč Predsednik Kraljevske Vlade brat Dr. Milan Stojadinović, koji je održao sledeći značajni govor: „Braćo rotari, milo mi je što sam ponovo medju Vama. Za mene je to uvek zadovoljstvo i radost. Danas u toliko više, što ovde pozdravljam G. Hagera, predsednika Rotary International. Još više zato što baš dolazim iz jedne kancelarije u kojoj sam do malo čas čitao telegrame o ratu, o ultimatima i o mobilizaciji.

A ovde, u ovoj sredini na podnožju spomenika Neznamom Junaku, koji se podiže visoko u nebo kao simbol našeg herojstva i kao spomenik našim žrtvama palim u ratu, meni je osobito drago, što se nalazim kod rotara, kod apostola mira medju narodima.

Kad vidim rotare skupljene kao danas ovde, ja zažalim što ceo svet nije u rotary klubovima, jer bismo onda imali večiti mir.

Ja se nadam, da će u svetu razum ipak nadvladati pred odgovornošću od rata i da će se svi evropski državnici izjasniti za princip mira medju narodima.“

Posle toga, na ljubazan poziv brata Stojadinovića, prisutni su otišli u Košutnjak u Golf Klub a odatle u privatan dom brata Dr. Milana Stojadinovića.

U 18 sati priredio je poslanik Ujedinjenih država Amerike na svome domu na čast predsedniku Hageru i njegovoj gospodji recepciju sa čajem, kojoj su prisostvovali distriktni guverner brat Dr. Ivan Slokar, pastguverner brat Edo Marković i predsednik Beogradskog kluba brat Dr. Sima Ilić.

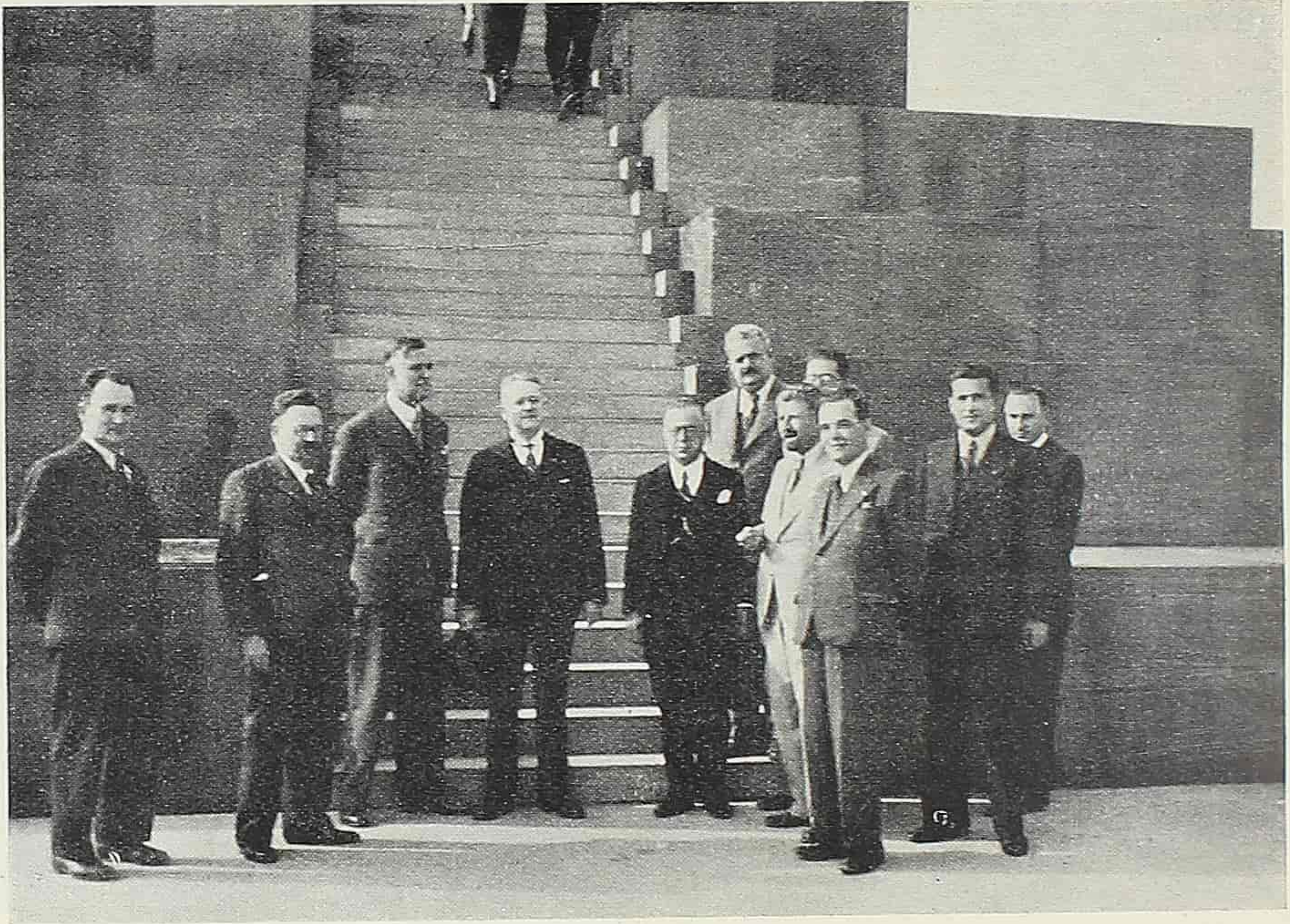
Uveče je priredjen svečani banket u prostorijama Hotela „Srpski Kralj“ u okviru redovnog sastanka, kome je prisustvovalo oko stotina osoba, članova kluba sa sestrama, delegata na konferenciji predsednika i sekretara klubova, kao drugih gostiju a posle banketa i zvaničnog dela nastala je igranka.

Otvarajući redovan sastanak, predsednik Beogradskog kluba, brat Dr. Sima Ilić pozdravio je predsednika Hagera i njegovu gospodju sledećim savršenim govorom:

„Брате претседниче Ротари-Интернационале, поштована госпођо, брате гувернеру, брате претседниче Народне Скупштине, брате министре братске Бугарске, драге сестре и браћо ротари, мили гости, необично велика је моја радост, да Вас као претседник домаћинског клуба видим сакупљене у овако импозантном броју и да Вас све најсрдачније поздравим. Данашњи наш скуп манифестација је високе ротарске свести у југословенском дистриktу, која се на свима радним и свечаним састанцима испољава код нас у пуној мери. Овај нам састанак сав је у знаку одавања благодарности и признања нашем драгом претседнику Хегеру, који је дошао у пратњи пожртвоване своје госпође, да нам својим присуством, својим саветима и својим приме-

ром неограниченог служења ротарству, а преко ротарства и целом човечанству, да потстрека за још живљи, интензивнији и преданији рад. Више-месечно одвајање од својих послова и домаћег огњишта, дуготрајно путовање свима модерним саобраћајним средствима, а по узнемиренем »Старом свету«, како се то у домовини нашег претседника каже, — најлепши су пример високог схватања дужности на пољу служења. Оваково пожртвовање, оволику преданост послу, који је ван свакиданих професионалних послова, који је, данас, добровољан рад на ротарској њиви а за сретнију и бољу будућност човечанства, ми сви високо ценимо.

Овогодишње путовање претседника Ротари-Интернационале по Европи пуно је значења и носи нарочит карактер. Његово појављивање у разним

Претседник R. I. бр. George Hager на Avali пред спомеником Незнаног јунака. — Десно крај њега гувернер 77. дистрикта бр. др. Ivan Slokar, лево пастигувернер бр. Steva Pavlović, одмах поред њега пастигувернер бр. Edo Marković.

дистриктима ротарског света има мисионарски значај. Он нам се представља као чувар и весник мира у овим узбурканим временима. Као амбасадор ротарске идеје о унапређивању Међународног споразумевања, добре воље и мира путем светске другарске заједнице људи од посла и звања, ујединених у идеалу служења, наш претседник иде од једног народа до другог, дижући високу бакљу, која својом светлошћу и чистотом побуда позива разбуктале људске страсти. Позива их на умереност и здравије и човечније расуђивање својих и туђих жеља и потреба. Заиста племенита и пуна части улога, али и веома тешка. Јер проћи данас много земаља, чути у њима разна гледања на националне и социјалне проблеме, која се често дијаметрално разилазе, па та сва схватања покушати довести у склад са нашим ротарским начином гледања и осећања — заиста је тежак посао. Но, ми смо уверени да ће наш претседник у томе успети, знајући да су те-

међи његовог школског васпитања постављени на класично-хуманистичкој бази. Наш претседник је почео своју животну каријеру као наставник латинског језика, улазио је дакле у танчине у уживљавао се у дух времена који је владао кад и тај језик. Као млад артилериски резервни официр учествовао је у Светском рату, где је имао прилике да осети све његове страхоте. Данас је послован човек у правом американском смислу речи. На одржан оволиким теориским и практичним знањем, а задојен дубоким ротарским осећањима за добро човечанства, наш претседник ће, у то смо потпуно убеђени, у пуној мери успети у својој мисији, а то је највећа жеља свих нас.

Драги претседниче, Ви ћете тешко моћи да за време Вашег, на жалост кратког боравка међу нама, у потпуности упознате наш народ и нашу земљу. Но ми Вас уверавамо да се налазите у једној од најмирољубивијих земаља. Налазите се у народу, који је пре више векова био изгубио своју слободу, који је тврдом вером у васкрс своје слободе и државе стојички подносио све патње и који се песмама, испеваним у народу и од народних гуслара ширеним, запајао и бодрio за борбу која га очекује. Налазите се у народу, који је можда једини у свету за свој највећи празник узео дан свога највећег пораза, а о томе поразу испевао целу епопеју. Кад нам је после петвековне борбе синила слобода ми смо се предали раду и стварању.

Народ, који је толико времена живео под туђином, а који је осетио шта значи робовање, задојен је после свога ослобођења, само мирољубним мислима и нема никакве жеље да узме туђе. Осећање нашег народа за истину и правду, поштовање других вероисповести, готовост за служење невољнима и слабима, у свему се слаже са ротарском идеологијом. Схватићете да је благодарећи таквим осећањима нашега народа, та идеологија нашла плодно земљиште у нашој средини. Благодарећи таквим приликама развијање ротарства је код нас узело леп замах и достигло лепе успехе.

Ти успеси нису остали незапажени. Наш Кнез-Намесник Павле благоизволео је примити почасно гувернерство у нашем дистрикт, желећи тиме да ода признање нашем раду.

Поздрављајући Вас најискреније у нашој средини, драги претседниче и поштована госпођо Хегер, молимо Вас да се код нас осећате као међу најбољим пријатељима и да нас задржите у лепој успомени. Сећање на Вашу посету и Ваш пример служења биће нам потстрек за предан рад на ширењу и јачању ротарства.“

Posle toga održao je na engleskem jeziku distriktni guverner, brat Dr. Ivan Slokar sledeći govor:

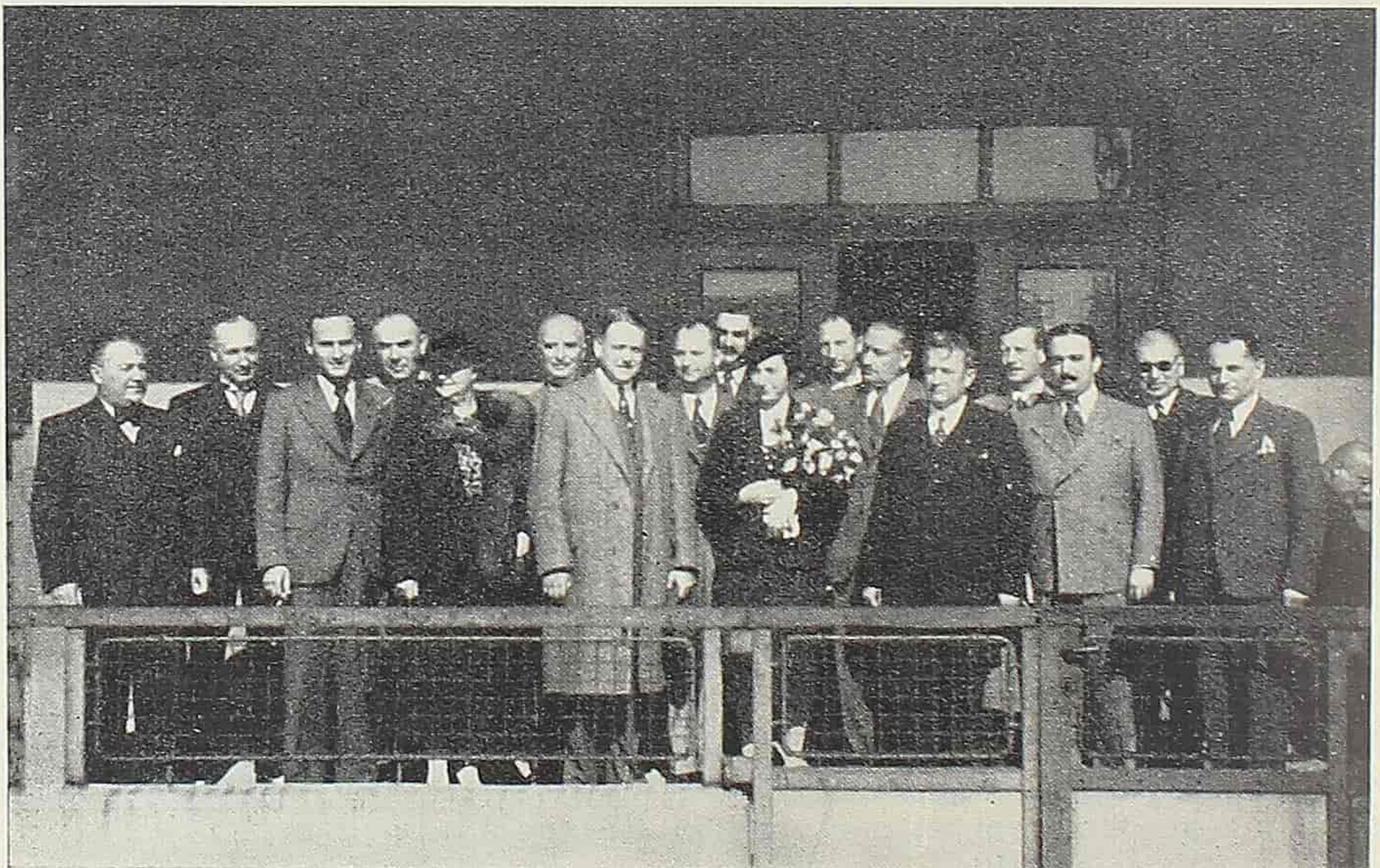
„Pretsedniče Djordje! Beskrajno sam sretan, što Vas mogu danas pozdraviti u našoj sredini kao predsednika R. I. u društvu Vaše dražesne gospodje. Smatram za veliki privilegij, da imam tu priliku. Svi mi cenimo Vašu posetu kao veliko odlikovanje za naš distrikt te se time ponosimo. Jedva 10 godina je prošlo, otkad su osnovani prvi klubovi u Beogradu i u Zagrebu a danas brojimo 33 kluba sa oko 830 članova. Ti brojevi apsolutno nisu impozantni, ali relativno daju potpuno satisfakciju pionirima naših ideja ako uzmemo u obzir sve poteškoće u vezi sa osnivanjem Rotary klubova u zemlji sa pretežno zemljoradničkim stanovništvom a sa malim brojem većih gradova. Sa tog stanovništva je napredak Rotarstva u našoj zemlji u svakome pogledu zadovoljavajući.

Pre nego ste se odlučili, da posetite naš distrikt, sigurno ste dobili od sekretarijata sve podatke o organizaciji i uspesima rotarstva u našoj zemlji. Uveren sam, da ta svedodžba ne može biti nepovoljna. Gdegod budete imali priliku, da dodjete u dodir sa našim klubovima ili njihovim članovima, svuda ćete naići na pravi duh iskrenog prijateljstva, drugarstva, služenja i dobre volje t. j. na istu dušu i isto srce, kojemu sam se divio na mojem dugom rotarskom putovanju preko oceana i Američkog kontinenta. Nikada neću zaboraviti duboke impresije veličanstvene konvencije u San Francisku kao dokaz veličine i sile rotarskih ideja po celome svetu. Te ideje moraju biti i naši ciljevi i zadaci i te ideje nas moraju voditi kroz celi život usprkos svim nesporazumima i zapletima koje opažamo oko sebe. Iskustvo nas uči, da svaka svadja svršava se razočaranjem! S tog razloga sam uveren, da dobrota mora pobediti nad zlim in da nebo neće biti uvek oblačno. Sa tog stanovišta se nadam, da ćete odneti najbolje utiske i uspomene sa Vaše posete u našoj zemlji te Vam kličem kao predstavnik svih rotara Jugoslavije: Dragi pretsedniče, dobrodošli!“

Zatim je uzeo reč pretsednik Hager, da se zahvali na veoma srdačnom i lepom dočeku, i laskavim rečima se izražava o našoj zemlji i divi se veličasnome spomeniku na Avali, delu rotarskog brata Ivana Meštrovića. Njegova duboka razmatranja o rotarskom pokretu i njegovoj ideologiji napravila su na sve prisutne najdublji utisak.

Posle toga, pretsednik brat Dr. Sima Ilić, predao je pretsedniku Hageru visoko odlikovanje, orden sv. Save I. stepena sa lentom, kojim ga je blagovolilo odlikovati Nj. Vel. Kralj.

Pretsednik Rotary International Hager u Novom Sadu.

Na peronu železničke stanice u Novom Sadu 26. septembra: Ispraćaj pretsednika Rotary International Georga Hagera i Mrs. Grace Hager.

U nedelju 25. septembra članovi Beogradskog kluba su se u 10 časova oprostili od predsednika Hagera i njegove gospodje, koji su u društvu sa bratom Dr. Simom Ilićem i njegovom gospodjom automobilom otišli za Venac, gde su ih čekali članovi Rotary Cluba Novi Sad.

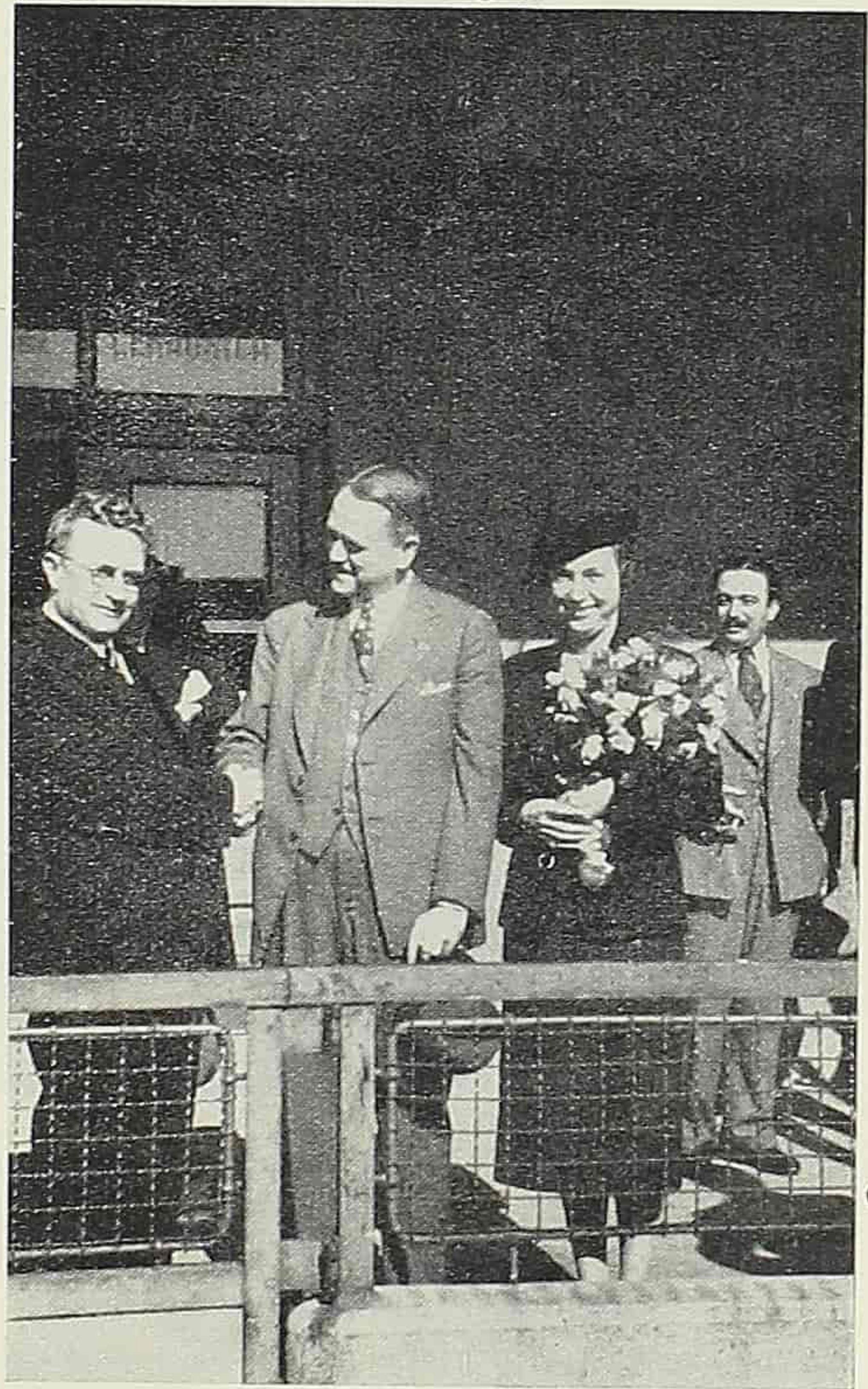
Rotary Club Novi Sad održao je tamo prilikom 25 septembra svečani sastanak u čast predsednika Hagera.

Brat predsednik Dr. Milan Sekulić, pre otvaranja zvaničnog dela sednice izrekao je sledeće reči: „Pozdravljajući zastavu naše drage Otadžbine, majke sviju nas, pozdravljam danas i zastavu velike i moćne Američke Unije i molim braću da svoje prve misli upute Otadžbini i da se sete reči velikoga Abrahama Linkolna, koga su Amerikanci zvali ocem njihove otadžbine — koja se odnose na svete žrtve koje su pale za slobodu i ravnopravnost, a izrečene su nakon pobede Unije u Gettysburgu 1865 godine. Ove reči koje odišu duhom rotarstva treba i mi dobro da zapamtimo:

„Pre 87 godina naši su pretci na ovom kontinentu stvorili jednu naciju, koja je rođena u slobodi i posvećena uzvišenoj misli, da su svi ljudi, po svome rođenju, jednaki. I oni živi i oni mrtvi koji se ovde boriše, učinili su svetom ovu zemlju. Mi živi treba da nastavimo dela palih boraca, koja nisu sasvim dovršena. Dužnost nam je svima, da se posvetimo velikom zadatku koji nam je još preostao i da preuzmemo od naših velikih mrtvih njihovu požrtvovnost za dovršenje stvari za koju je njihova krv prolivena. Kao narod slobodnih ljudi mi ćemo večito živeti: Opasnost uvek dolazi iz naše sredine. Do sada su nama vladale strasti, ali to više ne sme biti, jer su strasti naš neprijatelj. Sada mora hladan razum vladati i on mora upravljati našom odbranom i našoj budućnosti“.

Posle zajedničke večere, predsednik Dr. Milan Sekulić otvarajući sednicu proglašuje je svečanom i pozdravlja srdačno u ime Kluba predsednika R. I. Hagera, njegovu suprugu Mrs Grace Hager i delegate domaćih Rotary klubova, te nastavlja:

Predsednik Rotary International George Hager sa gđjom u Novom Sadu prilikom ispraćaja.

Predsednik R. I. George Hager rukuje se sa predsednikom novosadskog kluba dr. Milanom Sekulićem, gđja Hager drži buket ruža.

„Naročito Vas, brate predsedniče Rotary Internationala, molim da primite na Vašoj visokoj i bratskoj pažnji, koju ukazujete našem Klubu, koji ste želeli da vidite u radu, našu iskrenu rotarsku zahvalnost.

Na Vašem velikom i napornom putu kroz sve delove sveta, u koje je probila blistava rotarska misao, Vaš dolazak u našu Otadžbinu, koja je puna herojstva i plemenitosti o čemu Vas uverava svaka gruda ove zemlje i svaka strana njezine istorije, izaziva u nama pravo divljenje. Samo produhovljena vera u rotarske ideale, koja ne zna za mržnju i nasilje, koja stvara ljude dobre volje i plemenitih misli, koji žele da se u ljudskom društvu ostvare najviše etičke vrednosti, mogla je da Vas krene preko golemih brda i dolina, preko šuma i ravnica, reka i mora, da dodjete i kod nas i kod drugih da se uverite da li svugde gore vatre koje je u Americi postakao brat Pavle Haris, a koje na svima kontinentima sveta plamte rotarskim druželjubljem, narodoljubljem i čovekoljubljem.

Vaš primer kao i primer Vaših sjajnih prethodnika divna su svedočanstva, da u svetu imade još ljudi koji požrtvovnim služenjem u zvanju i zajednici demantuju egocentrizam kao jedini i isključivi pokretač i cilj svakog ljudskog stremljenja. Rotary klubovi su čistilište i hramovi u kojima se stvara i čeliči red ljudi, koji hoće da žive i za druge, koji hoće da se žrtvuju i za svoje bližnje, da bi celina, da bi svaki pojedinac u narodu, došao do boljeg, obilnijeg, lepšeg i pravednijeg života. Rotary klubovi unose u lične odnose i javni život etičke elemente, koji se pojavljuju, i koji će se razvitkom rotarskog pokreta, tek pojaviti kao kohezija pozitivnih društvenih sila za dobro i sreću celog čovečanstva.

Dobro Vam je rekao juče naš pastgouverner g. Dr. Milan Stojadinović, predsednik Kraljevske Vlade, Ministar spoljnih Poslova, da žali što ceo svet nije u Rotary klubovima, jer bismo onda imali večiti mir. Na Vašem putu kroz našu dragu Jugoslaviju, brate predsedniče Hageru, a naročito pod skoro večito krvavim bedemima Beograda, mogli ste upoznati plemenite osobine naše herajske nacije, koja u borbi za svoj opstanak i za njezin doprinos opštoj ljudskoj kulturi nikad nije dolazila u sukob sa idealima slobode i ravnopravnost, koje se boriše Vaši pretci u francuskoj revoluciji, Vaši pretci u američkom građanskom ratu pa i Vi, borbeni potomak svojih junačkih predaka, što nama kao sinovima jedne herojske nacije naročito imponuje, kao dobrovoljac svetskoga rata i brat rotar.

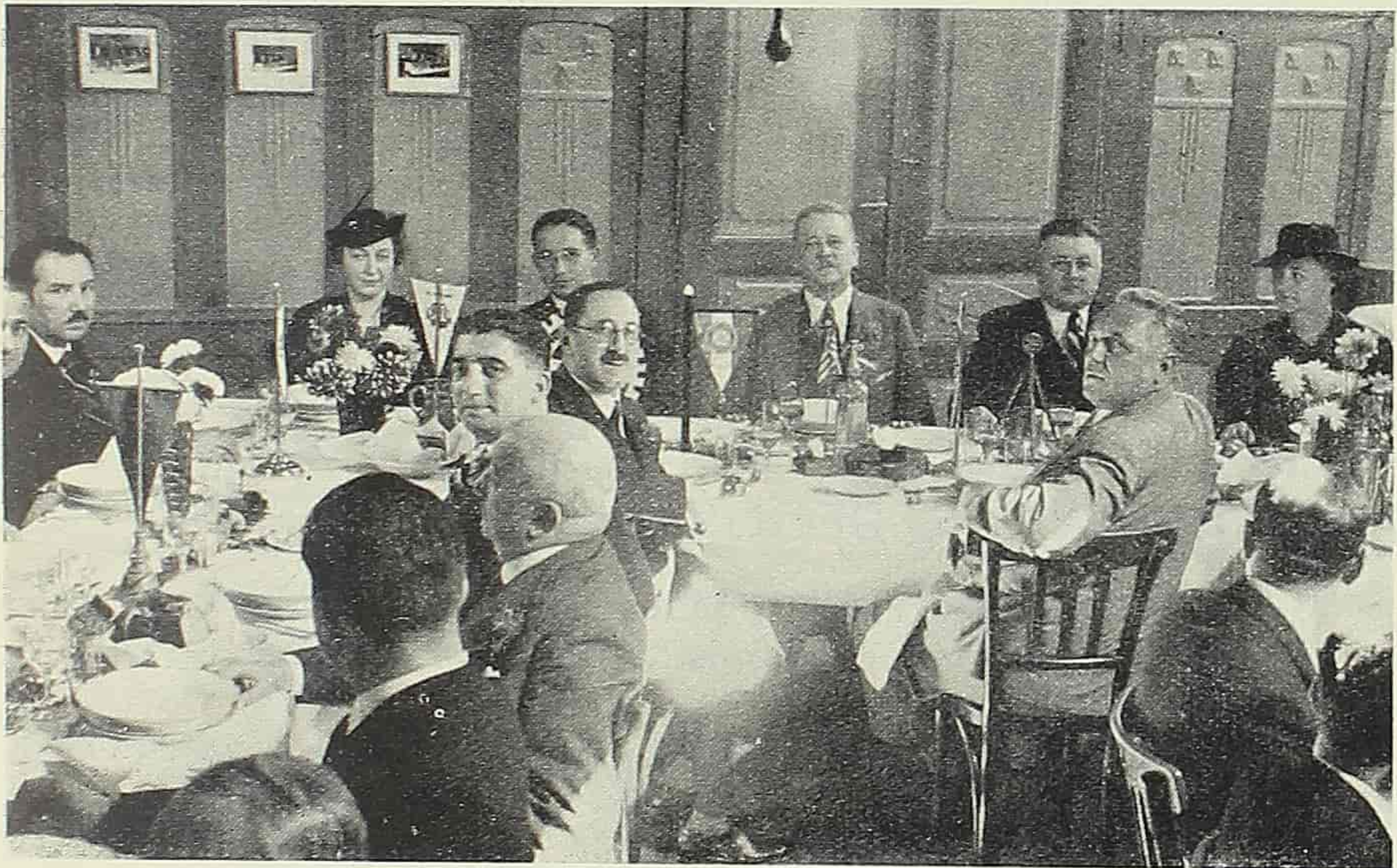
Da nam nisu duše srodne, da nas ne vezuju ista naprezanja za čovečnijim životom u kojem će svako učestvovati, zar bi se moglo desiti, da se kod nas srazmerno brzo razvije rotarski pokret, koji moćna i divna Amerika usadjuje u perivoje svih plemenitih ljudskih duša kao novo rajsko drvo saznanja, koje donosi samo plodove dobra.

Budite uvereni da ste bili u zemlji koja iznad svega ceni slobodu i demokratiju, jednom reči ljudsko dostojanstvo i da je baš ona pogodno tlo za one visoke etičke ideale koje Vi danas širom sveta širite. Vaša divna poseta za nas znači nov podstrek u borbi za rotarske ideale. Ponesite sa sobom uverenje da ste bili u zemlji u kojoj i najviši faktori cene službu rotarskim idealima. Kraljevsko Namesništvo na čelu

kojega stoji naš večiti i počasni guverner Nj. K. Visočanstvo Knez Pavle jučer Vas je odlikovao ordenom Svetoga Save prvog stepena sa lentom. Nosite ovo visoko odlikovanje sa ponosom, i religioznošću, kakvim ga nose naši najbolji građani. Vi ste ga dobili u znak priznanja za Vaše služenje rotarskim idealima.

Mi Vas uveravamo da nećemo dati, da se na našem ognjištu ugasi onaj plamen, koji nam je donešen iz ogromnog Chicaga, sa ognjišta brata Pavla Harisa.“

Br. Ing. Milan Manojlović pastpretsednik, pozdravio je Pretsednika R. I. Georga Hagera na engleskom jeziku, našto je Pretsednik R. I. Hager na engleskom jeziku održao neobično elokventan i temperamentan govor izražavajući svoju radost što vidi zastavu svoje otadžbine i čuje glorifikaciju Abrahama Linkolna, koji bi po

Pogled na sastanak R. C. Subotica prilikom posete pretседnika R. I. Georga Hagera.

svojim idealima, da još živi, bio jedan od prvih rotara. — Uverava nas, da Sjedinjene Države Amerike mnogo cene i vole Jugoslaviju, koja ima iste svetinje i iste ideale kao i ona. Naročito ga raduje što vidi veliki razvoj i polet rada u Jugoslaviji. — Čestita našem Klubu, koji je toliko ozbiljno shvatio svoju rotarsku dužnost, da je osnovao još tri nova Kluba. — Dobra volja i dobar sporazum može da spase mir i svi rotari klubovi na svih pet kontinenata pozvani su da u tom pravcu rade. I velika rotarska manifestacija u Stockholmu, gde se sakupilo preko 1500 rotara, bila je vidna manifestacija za mir, ljubav i sporazum.

Reči Pretседnika Hagera preveo je na srpski br. Djordje Lederer, našto su prisutni toplo pozdravili Pretседnika R. I. Hagera.

Br. Dr. Vl. Belajčić, pastguverner na engleskom jeziku održao je predavanje „Novi Sad i rad Kluba na polju služenja zajednici

u njemu“. Srpski prevod ovog predavanja bio je razdeljen svima prisutnima. Pretsednik R. I. Hager naročito toplo je pozdravio ovo predavanje i čestitao br. Vladi.

Dr. Miša Matić, koji kao gradski većnik, po ovlaštenju otсутnog brata Dr. Magaraševića potpredsednika Opštine, pozdravlja biranim rečima u ime grada Novoga Sada dobrodošlicom brata Pretsednika Hagera.

Br. Djordje Lederer, član R. C. Vel. Kikinda, u ime prisutnih Klubova sa strane na engleskom jeziku uputio je srdačan pozdrav Pretsedniku Hageru uveravajući ga da su i oni oduševljeni i verni saradnici velikog rotarskog pokreta.

Očaran nad lepim dočekom pretsednik Hager sa gospodjom produžio je za Suboticu, gde je Rotary Club priredio njemu u čast svečani sastanak, koji u ničemu nije zaostao za Beogradom i Novim Sadom. Izveštaj je o tom oštampao u ovom broju u rubrici o radu kluba u mesecu septembru.

Pun zadovoljstva napustio je pretsednik Hager našu državu. Video je i osvedočio se, da je rotarstvo u Jugoslaviji na visokom stupnju te je obećao, da će svuda u Evropi i u Americi pričati o veličini, slozi i miroljubivosti Jugoslavije.

KONFERENCIJA PRETSEDNIKA I TAJNIKA 77. DISTRIKTA R. I. U BEOGRADU 23. SEPTEMBRA 1938.

U prostorijama beogradskog kluba održana je skupština pretsednika i tajnika naših klubova. Skupštinu je vodio guverner br. dr. Ivan Slokar, a prisustvovali su joj ovi delegati klubova:

Bačka Topola: Beniš Šime; **Banja Luka:** Bocarić Špiro, Malić Rajko; **Beograd:** dr. Ilić Sima, Pavlović Dragomir; **Čuprija—Jagodina—Par.:** dr. Stevanović Milan, Pejcha Josif; **Dubrovnik:** dr. Gustetić Ivan; **Karlovac:** Kosem Stanko, Košćević Petar; **Leskovac:** Kostić Staniša, ing. Tabaković; **Ljubljana:** Potočnik Drago; **Marijbor:** Kasper Udo; **Niš:** dr. Ristić Božidar; **Novi Sad:** dr. Sekulić Milan; **Osijek:** dr. Miler Dragan, Brlić Ante; **Pančevo:** Weiss Vilim, Milić Miron; **Petrovgrad:** dr. Vasiljević Ljubomir, Nadjvinski Ivan; **Sarajevo:** dr. Ulmanski Milan, Babić A.; **Skoplje:** dr. Čohadžić Kosta; **Slavonski brod:** dr. Danka Edo, ing. Švagel Josip; **Sombor:** dr. Petrović Milenko, Müller Julije; **Split:** Katalinić Ljubo, Gattin Miće; **Subotica:** dr. Lipozenčić Ladislav, Grabovac Pavle; **Sušak:** dr. Pavelić Ferdo; **Varaždin:** ing. Leskovar Marjan; **Velika Kikinda:** dr. Sremac Jovan; **Vinkovci:** dr. Divić Matija, Mandrović Branislav; **Vršac:** dr. Bikar Ivan, dr. Djurić Milan; **Vukovar:** Goldstein Armin, dr. Gruber Franjo; **Zagreb:** dr. Marković Miljenko, ing. Alaupović Radovan; **Zemun:** Mahin Todor, Benko Nikola; **Brčko:** ing. Lazić Danilo.

Zastupanih je bilo dakle 29 klubova sa 47 delegata. Konferencija je održana u prostorijama hotela Srpski Kralj.

U 9 časova otvorio je guverner br. dr. Slokar konferenciju pozivajući svu braću, da se registruju. Odmah posle registracije prešlo se na rad te je guverner radi upoznavanja odredio Roll-call. Posebno je pozdravio pastguvernera br. Edu Markovića, člana finansijskog odbora R. I. Ocrtao je zadatak sastanka predsednika i tajnika (District Assembly) klubova te je uporedio ovaj sastanak kao rotarsku školu sa sastankom novih guvernera pred godišnjom konvencijom. Na konferenciji se moraju traktirati sva važnija rotarska pitanja našega distrikta i pokazati smernice budućeg rada. Pošto je u izvesnim pogledima vladala u našem distriktu nejednakost u praksi, to ima ova konferencija zadaću, da se postigne jednoobraznost u radu. Za delovodju konferencije br. guverner imenovao je tajnika ljubljanskog kluba br. Potočnika Draga, a njegovim zamenikom tajnika vinkovačkog kluba br. Mandrovića Branislava.

Odmah iza tog prešlo se na rad.

Kao prvi podneo je referat br. ing. Alaupović Radovan (R. C. Zagreb): o temi „Obaveštavanje javnosti o rotarstvu“.

OBAVJEŠTAVANJE JAVNOSTI O ROTARSTVU

Ing. Radovan Alaupović, R. C. Zagreb

Značilo bi provoditi proverbijalnu politiku noja, kad nebismo sami sebi priznali, da rotarski pokret danas u Europi proživljuje može se reći u cjelini, bez svoje krivnje, prvu svoju, ali ujedno i tešku krizu. U nekoliko država rotarske organizacije su raspuštene, u nekim ih čeka ista sudbina, a u nekima pak ne može steći onaj zamah, onu afirmaciju, koju bismo svi mi rotari željeli.

Ne može biti moj zadatak ulaziti u sve razloge ovih pojava, ali o jednom, moguće ponajglavnijem, dužnost mi je danas ovdje progovoriti. Ne može biti nikakve sumnje o tome, da veliki broj ljudi, koji zaziru od rotarstva, koji dapače zauzimlju protiv njega držanje, podliježući agitaciji protiv rotarstva, čine to samo zato jer ne znaju šta je rotarstvo, koji su njegovi ciljevi, kakve su njegove metode rada. I zato u današnjem momentu jamačno za rotarski život nema važnije teme za raspravljanje od teme: „Rotarstvo i obavještenje javnosti“.

Svi mi, koji smo ovdje okupljeni, prečesto smo iznenadjeni, začudjeni kad čujemo u javnom životu izjave protiv rotarstva, kad opazimo ali da nam se ljudi posmijavaju ali da nas se klone ili dapače rade protiv nas samo zato jer znaju da smo rotari. Na čudu smo zato, jer znamo da su ciljevi rotarstva plemeniti i uzvišeni, da rad rotarski ide samo u korist zajednice, najprije narodne, a onda općeljudske jer znamo da je svaki dobar i potpun čovjek, bez obzira na njegovo porijeklo i vjeroispovjest, nama dobro došao, jer znamo da je rotarstvo za mir, za sporazumijevanje medju narodima. Draga braćo, mi smo na čudu, jer mi to znamo. No široka javnost manje za to sve zna, obavještena je o nama više od onih, koji ne simpatiziraju s rotarstvom, nego od nas samih. Danas su pak prošla vremena, takav je danas oblik zajedničkog izivljavanja, kad je jednom zajedničkom radu mogla biti dovoljno čista savjest, uvjerenje da će dobra stvar sama se najbolje preporučiti.

Zapravo oduvijek bila je potrebna jedna, nazovimo je *s a v r e m e n o*, propagandistička akcija. Konačno najveći pokret u ljudskoj povijesti, kršćanstvo, izgradilo se je propagandom. Prvi apostoli bili su aktivni propagatori, katolička crkva, još danas najmoćnija organizacija svijeta, ima svoje organe za propagandu vjere.

Propaganda daje danas najjači biljeg života, i zato i rotarski pokret mora da se pozabavi tim problemom, koji sasvim točno nazivamo pitanjem obavještenja javnosti.

Razumije se samo po sebi, da za to obavještenje javnosti ne može postojati jedna shema, jedan recept. Svaki distrikt, dapače može se reći svaki klub živi u svojoj posebnoj kulturno-političko-socijalnoj klimi i bilo bi pogriješno kad bi se svagdje kušalo promijeniti jedne te iste metode. Na pr. metode propagande u USA jamačno bi promašile cilj u evropskim distriktima: način kontakta s javnosti na pr. u belgijskom distriktu biće sasvim drugojačiji nego na pr. u zemlji gdje je postotak analfabeta još uvijek razmjerno velik. Akcija obavještenja drugojačija mora biti u zemljama sjevera, a drugojačija među temperamentnim južnjačkim življem. Jedinственu formulu ne samo da bi bilo teško pronaći, nego bi dapače njezina primjena mogla biti od veće štete nego koristi.

Jedno je svakako sigurno: pojave posljednih godina diktiraju da se problem obavještanja javnosti o rotarstvu ne diskutira nego primjenjuje. Moguće je pri tome ipak utvrditi neke općenite smjernice. Potrebno je da obavještenje javnosti ne bude povremeno, nego stalno. Same metode ovise o lokalnima, odnosno distriktnim prilikama. Rad pak na tom obavještanju bit će nadsve lagan, ako rotarski rad bude čim javniji, čim vidljiviji. Ideologija rotarskoga pokreta svima nama je poznata; njome treba da bude prožet svaki rotar, da po njoj radi i djeluje, ali ne samo na klubskim sastancima i intercity-meetingima, nego na svakom koraku u svojem javnom i privatnom životu. Po pojedincima, njihovih djelima, njihovom držanju prosudjuje se zajednica. Nerotarski postupak jednoga rotara u javnom životu više će odmoći pokretu nego sva propaganda rotarskih protivnika. Taj rotarski život pojedinca jedno je, po mom skromnom mišljenju, najdjelotvorniji način obavještanja javnosti.

Što vrijedi za pojedinca, vrijedi naravski i za cijeli club. Ne smije biti jedne humane, socialne, uopće konstruktivne javne akcije u kojoj jedan klub, u svojoj zoni djelatnosti, nebi saradjivao nebi je pripomogao makar u kako skromnim razmjerima. To će mnogo pridonijeti obavještenju javnosti o rotarstvu, pružit će pak onaj od najjačjih argumenata, koji će suzbiti sve kritike protivnika, naime argumenat da pojedini rotarski klub živi sa ambijentom u kojem djeluje, da nije u njemu nikakav tuđi, umjetno nasadjeni kalem, da rotari nisu ono što Englez veli „high-brows“ — neke naprčice —, svjetski mudraci, koji sve kritiziraju, koji sve gledaju malo preko ramena, već zaista živi pretstavnici svoga mjesta, svoga grada, najbolji, prokušani lokalni patriote. I tu nam se odmah otkriva još jedna smjernica, koja spada u kompleks cijelog pitanja obavještenja javnosti: ideal bi bio, kad bi svaki klub bio čim vjerniji pretstavnik svih socijalnih snaga, svih društvenih slojeva svoga mjesta ili grada. Ideali naravski nikad se ne ostvaruju 100%, ali svaki mora nastojati približiti se idealu u svojim granicama

^

moćnosti. Nepovoljno po rotarstvu djelovao bi klub, koji bi bio klub isključivo intelektualaca, ili isključivo klub pretstavnik birokracije i t. d. taj će uvijek biti stran zajednici u kojoj se nalazi. Konačno jedan je od ideala rotarstva promicati socialnu harmoniju, a to mora prvo doći do izražanja u strukturi svakog kluba za se.

Svaki mladi pokret, a rotarstvo je hvala Bogu mlad pokret, instiktivno svraća poglede na naraštaj koji dolazi. Tu se kriju budući rotarski radnici, budući presidenti, budući guverneri. I stoga je potrebno, držim, da svaki rotarski klub nastoji držati kontakt sa omladinom. Omladina je pristupačna svakom idealizmu, treba je zagrijati i za rotarski. Potrebno je da svaki klub slijedi život omladine i vrlo vrijednim primjerom nasljedovanja čini mi se običaj anglosaskih klubova, da tokom godine pozivaju na svoje sastanke pretstavnike najmladjeg naraštaja. Tu će oni koji dolaze najbolje moći osjetiti što je rotarstvo, za čim ono ide, da to nije nikakva tajna organizacija, da je njegov rad svakome otvorena knjiga.

Ovo nekoliko misli što sam ih dosele nabacio, obuhvatilo je, da tako kažem, metode indirektnoga obavještavanja javnosti. Držim, da su one najvažnije i najbolje. To neće medjutim reći, da se moramo kloniti direktnih metoda.

Tu nam se otkrivaju najrazličitije mogućnosti, počam od pozivanja čim većeg broja gostiju na naše redovne sastanke, pa do direktnih propagandističkih predavanja, bilo u okviru Pučkog Sveučilišta pa do radija. Naravski, kod nas još uvijek, kao u ostalom svagdje u Evropi, štampa pretstavlja najefikasnije sretstvo obavještenja javnosti.

Kod toga u prvom redu dolazi u obzir dnevna štampa. Mi imamo svoje glasilo, reći će netko, iz koga može svatko saznati sve o našem pokretu. Vrlo točno, ali budimo iskreni, moja tvrdnja jamačno bi se mogla dokazati i statističkim knjižarskim podacima, odnosno podacima administracije Rotara moje je duboko uvjerenje da osim rotara nitko „Rotar“ ne čita. Jamačno se mnogo niti nezna da izlazi. To ne znači, da „Rotar“ nije potreban, htio sam samo reći, da on ne može biti djelotvoran instrumenat obavještenja javnosti.

Uvjeren sam, da će manje više svi dnevni naši listovi — takovo iskustvo imamo — biti uvijek spremni donositi obavještavanja, notica, informacije iz rotarskog pokreta. Zadatak je klubova, da niti jedan rotarski važniji događaj nebi smio ostati nezabilježen u dnevnim listovima. Kako da se to izvede — tu opet ne može biti nikakve jedne jedine spasonosne formule — to ovisi o mjesnim prilikama. Iz tih saopćenja javnost će najbolje saznati tko smo, šta smo, pomalo će se naučiti na nas — i to je potrebno — spoznati ideje i ciljeve rotarstva. Rotarstvo ne smije slijediti onu evandjeosku parabolu o čovjeku, koji je povjereni mu talent zakopao u zemlju. Vrijednost rotarstva treba da dodje na sunce, moramo ukazati na nju, ne smijemo biti ni preskromni. Ta već je Goethe rekao: „Nur die Lumpen sind bescheiden.“

A svi znamo, rotarstvo se ne treba bojati sunca!

Samo prvo i glavno kod cijelog riješavanja problema rotarskog obavještenja javnosti jest i ostaje — budimo pravi, dobri i potpuni rotari! Propaganda dalje onda je lagana.

Posle toga referata smatrao je br. guverner, da je najpodesnije, da se pred diskusijom čuje i referat br. dr. Miljenko Markovića:

IMA LI ŠTO TAJNO U ROTARSKEM POKRETU I RADU?

Dr. Miljenko Marković, R. C. Zagreb

Smatram vrlo korisnim i potrebnim, što je brat guverner stavio na dnevni red sastanka predsednika i tajnika našeg distrikta referat, koji tretira pitanje: „Ima li što tajno u rotarskom pokretu i radu?“ Poznato je, da se u mnogim krugovima, a i u javnosti mnogih zemalja ne izuzev ni našu zemlju, podržava mišljenje i uvjerenje, da je Rotarstvo tajna organizacija sa tajnim ciljevima i tajnim metodama rada. To krivo mišljenje osniva se većim dijelom na neupoučenosti i nepoznavanju ciljeva i svrha rotarskog pokreta, u kome se više radi nego govori, no postoji i tendenciozno krivo prikazivanje rotarskog pokreta sa strane stanovitih krugova, koji drže, da rotarstvo kao tajna sila slabi nacionalnu koheziju i snagu. Osim toga dijeli rotarstvo sudbinu sviju internacionalnih organizacija, koje se redovno i bez razlike sumnjiči zbog tajnog upliva i rada, a na štetu državnih i nacionalnih interesa, a povrh toga nailazi rotarstvo na kritiku i opoziciju i nekih općih internacionalnih pokreta i organizacija, koje drže, da rotarstvo zadire u njihovu monopoliziranu sferu. I ako je bilo uvijek, od kako postoji ljudski rod, organizacija i pokreta, koji su se u postizavanju svojih ciljeva služili mistikom, simbolikom, tajnama i tajnim metodama rada, rotarstvo je od svog početka do danas, a tako će biti i uvijek, pokret, kome su ciljevi jasno odredjeni i urbi et orbi objavljeni i poznati, a što je jednako važno, i rotarski rad i metode toga rada posve su javni bez ikakvih zadnjih misli i namjera. Što se tiče rotarskih ciljeva i ideala, oni ne predstavljaju nikakovu metafizičku kategoriju i spekulaciju uvijenu u tajnovite formule, već oni predstavljaju pravu pozitivističku i praktičku etiku, koja traži od rotara da ideju služenja tumači i primjenjuje u životu. Provedba toga ideala i postulata niti je jednostavna niti je laka, a kao svaka etička djelatnost ona je često i teško vidljiva. Da se olakša taj rotarski reformatorski rad, udešena je prema njemu i rotarska organizacija tako, da se postigne, što reče naš guverner u svome drugom mjesečnom pismu, što veća i trajnija horizontalna i vertikalna ekspanzija rotarskog pokreta. Već dosadanja velika i brza ekspanzija rotarstva ima se pripisati u prvom redu javnosti rotarskog pokreta i rada, pošto bi svaka tajnost djelovala upravo u obrnutom pravcu, čineći taj pokret ekskluzivnim, što bi bilo protivnom temeljnim idejama i ciljevima rotarskog pokreta. Jezgra velike rotarske organizacije, rotarski klub, društvo je s društvenim organima poput ostalih društava, s pravilima, odobrenima od vlasti, a i rad Rotary Cluba stoji kao i rad svakog drugog društva pod nadzorom vlasti. Redovni tjedni rotarski sastanci na odredjenom mjestu i u odredjeno vrijeme nijesu zatvoreni krug, kome ne može i ne smije pristupiti netko, koji nije rotar, već se na te sastanke pozivaju često nerotari, naročito pretstavnici štampe, kao gosti u cilju, da se upoznaju s rotarskom organizacijom, rotarskim radom i članovima pojedinog Rotary Cluba. Na veče i značajnije sa-

stanke pojedinih klubova, više klubova jednoga distrikta, cijeloga distrikta, regionalnih konferencija Rotary Cluba, konačno godišnjeg kongresa Rotary International pozivaju se pretstavnici raznih javnih, socijalno-humanih, kulturnih, humanih i ekonomskih ustanova i organizacija, da budu promatračima i svjedocima velikog rotarskog pokreta i rada. Da se olakša taj rad, polaže rotarstvo naročitu važnost na obaveštavanje javnosti, u koju svrhu postoji kod većine Rotary Cluba posebni odbor sa zadatkom, da shodnim načinom obavještava javnost o rotarskim ciljevima i rotarskom radu. Pri tome se posvećuje naročita pažnja štampi, kako rotarskoj, koja je svakome pristupačna, tako i ostaloj dnevnoj i periodičnoj informacionoj štampi, ovoj još više s obzirom na njenu prostranost i velik uticaj na javnost. Kao što se iz ovog kratkog prikaza vidi, rotarski pokret i rotarski rad ne samo da nije obavijen tajnom, nego on teži i ide otvoreno i javno svome cilju. Kako je pak publicitet i javnost bitni uslov i elemenat rotarskog uspjeha, rotarstvo sistematski radi na tome, da javnost bude pravo obavještena o njegovim ciljevima i o radu. Dakle, rotarstvo je dijete svjetla i sunca, a ne tame i tajne.

Ima međjutim nešto u rotarstvu, što ipak ostaje tajnom, i ako u drugom smislu riječi nego se to iz neupućenosti i nepoznavanja pripisuje rotarstvu. To je sam rezultat odnosno uspjeh rotarskog rada. Kao što sam već spomenuo, pravi rotarski rad kao svaka etička djelatnost redovno je nevidljiv ili jedva vidljiv, pošto je on emanacija kategoričkog imperativa, odnosno one evandjeoske maksime, po kojoj neka ne zna ljevica što daje desnica. Prva je i najsvetija dužnost rotara, da rotarski ideal služenja i etičkog djelovanja provadja tiho in nečujno prvo u svome životu i radu, a potom u svome poslovnom krugu i zvanju, čime se upravo ostvaraju rotarski ciljevi i zadaci. Toj najvećoj dužnosti rotara ima da služi i cijela rotarska organizacija tek kao sredstvo postizavanja velike rotarske svrhe. Rezultati rotarskog rada vidljivi su prema tome tek izuzetno, ondje, gdje se radi o kolektivnom rotarskom radu manje ili veće rotarske organizacije na istom zajedničkom djelu ili području, no daleko tretežni dio rotarskog rada ostaje nezapažen, anonimn, jer ga pojedinac ne vrši pod firmom rotarstva nego provodi rotarske ideale u svome zvanju i poslovnom krugu kao pretstavnik toga zvanja i poziva. U tome i leži tajna uspjeha rotarske ideje, koja se je razvila iz kruga četvorice ljudi u snažnu svjetsku organizaciju i pokret zahvaljujući jedinstvenim metodama svoga rada i strukturi svoje organizacije.

Ja se nadam, da mi je uspjelo u kratkom ovom izlaganju pokazati, da su rotarski ciljevi i rotarski rad jasni, svjetli i javni, daleko od svake tajne i tajnovitosti. Rotarstvo nije knjiga sa sedam pečata, nego je otvorena knjiga, koja je svakom pristupačna i u kojoj čovječanstvo nalazi dubok smisao i putokaz rada.

Posle ova dva referata br. guverner je nadopunio referate sa nekoliko reči: U kratko se može reći: Ništa tajnoga nema u rotarskom radu, jedina tajna je uspeh rotarskog rada, koji je nevidan. Zbog toga moramo i o našem radu pravilno obavještavati javnost, jer su usled nepoznavanja i onako velike teškoće za rotarski pokret u svetu. Kako je poznato, rotarskih klubova više nema u Nemačkoj, velike su

njihove teškoće u Italiji, dalje u Madjarskoj gde im se prebacuje, da su framasoni. I u drugim državama kao što su Belgija, Holandija, Poljska i Rumunija nailazi rotarski pokret na neke poteškoće. Zato nam je u prvom redu potrebno pravilno obaveštavanje o rotarskom pokretu, da se na taj način indirektno suzbiju ničim opravdane a i većinom od gole zavisti diktovane sumnje.

U diskusiji je br. dr. Marković Miljenko (pretsednik, R. C. Zagreb) upozorio na propis, da ima svaki klub poseban odbor za izveštavanje javnosti. Za informaciju javnosti bilo je potrebno, da dobiju i dnevni listovi po jedan broj Jug. rotara. Br. dr. Ilić Sima (pretsednik, R. C. Beograd) izlaže dosedanji rad beogradskog kluba u tom pravcu te smatra za dobro rešenje, da se uzimaju u klub kao članovi mlađji inteligentni novinari, kod kojih bi bilo u pogledu materijalnih obaveza potrebno naći individualno rešenje. Br. dr. Petrović Milenko (pretsednik, R. C. Sombor) smatra, da bi se mnogo za naš pokret postiglo propagandom kod omladine. Tu je somborski klub raspisao nagrade, koje su dale veoma lepe rezultate. Br. ing. Alaupović Radovan (tajnik, R. C. Zagreb) ističe ponovno potrebu rada odbora za obaveštavanje javnosti, koji ima priliku, da pokaže svakom zgodnom prilikom na rad kluba i rotarstva. Br. Mahin Todor (pretsednik, R. C. Zemun) podvlači potrebu, da se nadje na svaki način dovoljno članova s novinarskim klasifikacijama. Br. Babić A. (tajnik, R. C. Sarajevo) smatra, da bi bilo dobro, ako bi se suzbila predrasuda, da su u rotarskim klubovima okupljeni samo bogataši.

Br. guverner objasnuje, da je primanje članova i regulisanje njihovih materijalnih obaveza u klubu sasvim autonomna stvar klubova. No klub nikako ne može da ne naplaćuje per capita takse, a ostalo se daje sve urediti. Najviše poteškoća izvire od onih, koji ne mogu doći u klub i onda šire o njemu netačne vesti. To je danas naročito opasna stvar, jer je kod nas svaka stvar politicum te treba postupati s najvećom oprežnošću. O radu kluba se mogu objavljivati podaci o dobrotvornom radu. Nikako pak ne sme klub, da se meša u političke stvari. Diskusija o svim problemima u rotarstvu slobodna je ali mora biti objektivna.

Br. dr. Divić Matija (pretsednik, R. C. Vinkovci) smatra, da bi bilo dobro napade na naš pokret suzbiti baš time, da one, koji dolaze za to u obzir pozovemo kao goste u klub i da ih poučimo o rotarstvu te ako je moguće napravimo iz njih i članove. Tu dakle pomaže ekstenzija.

Br. dr. Pavelić Ferdo (pretsednik, R. C. Sušak) konstatuje, da su protiv rotarstva u prvom redu oni, koji su iz ličnih ili drugih razloga protivnici nekih vidjenih rotara. Drugi razlog za širenje slabih vesti je u tome, da je neko protiv rotarstva, jer je mogao u izvesno vreme, da postane član kluba. Ako dobro radimo, onda će brojni prigovori i otpasti i neće biti potrebno toliko pisati o rotarskom radu.

Br. ing. Leskovar Marijan (tajnik, R. C. Varaždin) ističe značaj ekstenzije kao dobre propagande za rotarski rad te smatra, po uzoru svog kluba, da bi i drugi klubovi na svaki način morali omogućiti pristup većeg broja članova, koji i ne raspolažu znatnim novčanim sredstvima. Br. Grabovac Pavle (tajnik, R. C. Subotica) smatra, da je konkretno učiniti ovo: 1. da se izda jedna knjiga o rotarskom radu

a za najbolji osnutak bilo bi dobro razpisati nagradu i 2. da se objave stvarni rezultati rotarskog rada. Br. dr. Sremac (pretsednik, Vel. Kinkinda) govori o prigovorima, koji se čine rotarstvu sa strane crkve i smatra, da bi bilo potrebno u tom pogledu učiniti nešto, da bi ti prigovori prestali. Odgovarajući na to br. je guverner konstatovao, da sa strane katoličke crkve ne postoji nikakva zabrana te navodi primer, da je guverner distrikta u državi Ohio katolički sveštenik. Dalje ističe kako nije moguća ekstenzija bez pravilnog obaveštavanja o rotarstvu. Što se tiče knjige, napominje da imamo rotarsku literaturu sada već i na našem jeziku. Svakako stoji van diskusije, da je potrebna dobra ali i oprezna kvalitetna propaganda.

Zatim je održao br. Potočnik Drago (tajnik, R. C. Ljubljana) predavanje:

ZAŠTO ROTARSTVO POLAŽE VAŽNOST NA FREKVENCU?

Drago Potočnik, R. C. Ljubljana

Svaki ljudski pokret ima izvestan cilj. Nama rotarima su po sopstvenoj volji određena 4 velika cilja rotarstva, koji i za čitav čovječji rod znače uzvišene ciljeve, za onaj rod koji pored svega želi doći do mirnog života i stalnog napretka, do povećanja ljudskog blagostanja i napretka duhovne kulture. Drugim pokretima, koji takođe imaju na primer slične ciljeve u svome programu, određeni su drugi putevi za njihovo postignuće, kojima se više ili manje uspešno poslužuju. A nama rotarima je jasno određen put, kojim treba poći, da bi se došlo do ostvarenja naših velikih ciljeva.

Ognjište svega rotarskog djelovanja je klub, u kojem se stvara prijateljska atmosfera, gdje se kroje planovi za buduća djelovanja, gde se kritički i u rotarskom duhu presudjuju događaji svih polja čovečje radinosti, čemu odlično služi sistem klasifikacija. U klubu rotari dolaze do upoznavanja pravog rotarskog duha, koji je izražen u jednoj jedinoj reči: „služenje“. Klub je rotarska škola, u kojoj se i oni, koji su inače dobri rotari no ipak kadkada zbog ovog ili onog izgube pravo merilo, vaspitanju u rotarskom duhu služenja zajednici, otadžbini i čovječanstvu. Zato klub ne treba shvatiti samo kao zbiralište članova za večerom, što nam ponekad sa izvesnom opravdanošću prebacuju naši prijatelji i neprijatelji, već svaki sastanak mora biti posvećen rotarskom djelovanju, koje se oblikuje u najrazličitijim oblicima, kao što je bogato raznim oblicima društveni i uopšte čovječji život. Težište rotarskog rada je u pozivu, gde dolaze u vezu s ostalim svetom. Tu se vidi koliko su postali zaista stvarni i dobri rotari. Ali da bi dospeli do uspešnog rotarskog dejstvovanja, potrebno je opet da prisostvuju klupskim sastancima, te tako klub postaje ishodište i ognjište njihovog rada. Jer tu se jedino mogu u razgovorima popraviti pogreške, jedino se tu mogu dobiti prave smernice za posao.

Dakle, nije čuda što rotarstvo polaže toliku uvažnost na aktivnu frekvencu. Namerno sam upotrebio taj izraz, pošto nam je dobro poznato, da je mnogo članova, koji dolaze u klub, ne učestvujući aktiv-

nije u njegovom životu. Među njima ima i takvih, koji imaju 100% frekvencu ili uopšte dobru frekvencu. No, ako podrobnije pogledamo, vidćemo, da su ih tako urednom posećivanju vodili drugi razlozi, koji možda s rotarstvom nemaju onakve veze kakvu bi svi želeli. Ali ni sa takvima nije izgubljeno raditi. Jer ako dolaze uredno na sastanke, slušaju predavanja, slušaju, šta rade drugode rotari, vide, šta u svom pozivu rade drugi rotari, onda nije teško zamisliti, da će im pak nešto ostati in da će polako postati dobri rotari i to neopazno. Otuda vidimo da je za naše rotarsko djelovanje korisna i dobra frekvencija, bez obzira na to da li je aktivna ili nije. Jer vremenom će se već pojaviti dobre posledice velike frekvence i tako ćemo jedino dospeti do željenog cilja.

Zbog toga vidimo da je zaista potrebno polagati što veću važnost na frekvencu. Neka upočetku bude samo frekvencija, vremenom će to postati aktivna frekvencija a ta je bitni preduslov za uspeh rotarskog rada.

Usled toga o toj temi uvek govorimo na svojim sastancima, na to mislimo uvek i trudimo se, da bi našli put i način da povećamo frekvencu. To nije prazan posao, kako ponekima iz naših vrsta izgleda, nego najkonkretnije rotarsko delo, koje je naročito potrebno funkcionerima klubova. Klupski funkcioneri su u prvom redu obavezni da se brinu za dobru frekvencu. Pri tom im na raspoloženju stoji čitav niz najrazličitijih sredstava.

Tu su najpre upozorenja na važnost frekvence. Potrebno je više puta odnosno stalno dokazivati, kako je prijatno dolaziti u klub i tamo provesti lepo, prijateljske večere. Takodje bi po mome mišljenju, bilo korisno pre svega kod propagande za porast frekvence naročitu pažnju polagati na to:

U klubu se stvaraju prijateljstva, koja su danas tako potrebna naročito ekonomskim ljudima. U obilju poslova ne dolaze dovoljno u svet, da bi pridobili dobrih prijatelja, koji su spremni da uvek priskoče u pomoć. Za mlade ljude je važno da dođu u vezu sa starijima, koji drukčije gledaju na svet. A za starije je opet važno, da ne izgube kontakt sa omladinom, jer ko izgubi taj kontakt brže ostara od onoga, kojega osvežavaju mlade misli, mladi zanos klupskih prijatelja.

Potrebno je upozoriti na korist dolaženja u klub zato što se u klubu sazna uvek ponešto i lične informacije su mnogo više vrijedne nego drugi izveštaji. U klubovima su vodeći ljudi svojih struka, koji su bolje poučeni nego drugi, koji struku poznaju više izdaleka. Kako su zanimljiva predavanja ili petminutke. Ta u tome še čoveku širi horizont i može sasvim drukčije gledati na zapletene probleme čovečjeg života.

Izveštaji o radu drugih klubova u zemlji i na strani, posete braće iz drugih domaćih ili stranih klubova, koliku sve to nosi života u rad kluba! Zatim je potrebno upozoriti i na to, da su i sastanci prilike za lepe razgovore. Nije uvijek potrebno, da imamo samo teška predavanja ili rasprave. U stvarnost svakodnevnog života neka katkada zasije i zračak veselja, za što se mora takodje pobriniti klupska uprava. U nekim se klubovima vrlo lepo razvijaju postmitinzi, koji su takodje značajni za frekvencu. Na tim postimitinzima se pretresa mnogo čega, što se nije dovoljno pretresalo na klupskim sastancima. Ali se ti post-

mitinzi ne smeju voditi u posebne grupacije među članovima kluba, što je za klub opasna stvar, jer se time stvara klikarstvo, koje na kraju krajeva ne odgovara rotarskom duhu.

To bi bili samo izvesni momenti, koji se mogu navesti, kad klupska uprava pokušava da poveća frekvencu svoga kluba. Ali sama upozorenja ne koriste dovoljno i postaju najzad zamorna i ne dostižu pravog uspjeha. Svaka, pa makako dobra propaganda mora da ima dobru osnovu. To znači, drugim rečima, ako je rad u klubu nezanimljiv, onda ne može uspeti nikakva propaganda. Zbog tog treba da klupska uprava ide pozitivnim putem, koji vodi do trajnog uspeha. Treba uvek obezbediti takav program, koji će privući članove u klub. Katkada je dobro, ako se izvesti, šta je na programu idućeg sastanka. A ako to nije moguće, onda je briga odbora za program, da uvek sastavi takav program, koji će biti privlačan i zanimljiv za sve članove bez razlike. Razumljivo je, da u tom nastaju teškoće, ali se u dobrom klubu te teškoće dadu premostiti i uvek se dâ sastaviti zanimljiv program, koji će povećati frekvencu.

Takođe ima mnogo drugih stvari, da se klub napravi tako privlačan, da ne treba uvek upozoravati na važnost frekvence. To su više manje tehnički momenti, recimo n. pr. način vođenja sastanaka, debate i t. d. To su stvari, koje mora savladati predsednik kluba.

Pametna i dalekovidna klupska uprava uvek mora misliti unapred. Zato je potrebno već kod izbora novih članova paziti, da u klub dođu takvi, koji mognu lako dolaziti u klub. Teško je za jednoga, koji uvek putuje. Od njega klub ima manje, nego on od kluba. Teško je za onog, koji radi i uveče baš za vreme sastanka. Doduše mnogo se dobrom voljom može premostiti, ali mnogo čega ne zavisi samo od dobre volje nego i od drugih faktora. Zato mislimo da je dobro, ako klub kod prijema novih članova misli i na to.

Mislim da sam dovoljno podvukao važnost frekvence za rotarstvo. Iz toga saznanja izvira i negativno dejstvo, koje treba takođe najzad podvući. Ako se posle svega ipak iskaže, da kod ponekog člana kluba nije nikako moguće dostići dobre frekvence i da takav član postaje slab primjer, potrebno je samo izvršiti amputaciju. Ta se amputacija pokazuje korisna, jer je bolje imati u našem distriktu samo 500 dobrih rotara nego 800 rotara, od kojih je 300 slabih. A naša nova dužnost je onda pridobiti opet nove članove, koji će postati dobri rotari.

O diskusiji posle referata br. guverner je prvo utvrdio, da rotarski klub nije nikakvo društvo, u kojem rade samo izvesni članovi, dok svi ostali prevode lagan život ponoseći se time, da su članovi društva. Prema njegovim opažanjima frekvenca je bolja u manjim klubovima nego u velikim.

S obzirom na izjavu predstavnika jednog kluba, koji ima uvedene kazne na nedolaženju na sastanke, smatra, da kazne nisu pravo sredstvo za postignuće dobre frekvence. Br. dr. Ilić Sima (predsednik, R. C. Beograd) iznosi, da je uveo beogradski klub za svaki nedolazak plaćanje 20 dinara. Br. guverner smatra, da imamo u pravilima predviđene sankcije te preporučuje klubskim upravama, da se pravila i drže. Iznosi, kako i u Americi smatraju, da je potrebno postupiti u tom smeru. Posle toga su prisutni izneli još nekoliko predloga za

povećanje frekvencije u našem distriktu. Br. Babić (tajnik, R. C. Sarajevo) predlaže, da se u svakom slučaju sankcija rešava posebno za svakog pojedinca. Br. dr. Gruber (tajnik, R. C. Vukovar) smatra, da je za povećanje frekvence dobro, kao što je uradio njegov klub, pozivajući i nečlane kao predavače o interesantnim temama.

O važnoj temi referisao je posle br. dr. Vasiljević Ljubo (predsednik, R. C. Petrovgrad):

ĆIM VEĆA EKSTENZIJA KAO SRETSTVO I PREDUSLOV ZA POSTIGNUĆE ROTARSKIH CILJEVA

Dr. Ljuba Vasiljević, R. C. Petrovgrad

Rotarskom pokretu je konačni cilj ostvarenje njegovih visoko etičkih principa na svim poljima ljudske delatnosti. Sada, u ovom strašnom vremenu koje preživljujemo, širenje rotarske misli u narodnom i međunarodnom životu potrebnije je nego ikada. Svaki rotar pred svojom savesti mora položiti račun da li je dao od sebe sve što je mogao za širenje ove spasonosne nauke. Nesporazumi, netrpljivosti i neprijateljstva zasnivaju se u najvećem delu na predrasudama i neznanju, a uklanjaju se pred znanjem i ne mogu se održati kad ljudi dobre volje različitih zemalja ujedinjenim silama rade protiv njih. Što više ljudi na što većem prostranstvu udruže svoje sile uspeh će nam biti bliži. Eto tako dolazimo do jednostavne istine da je što veća ekstenzija, što jače širenje rotarske organizacije preduslov i glavno sretstvo za postignuće rotarskih ciljeva.

Doduše neće biti dovoljno samo pojačanje ekstenzije bez uporednog pojačanja intenziteta rotarskih nastojanja, ali opet svako nastojanje i najoduševljenijih pobočnika sa nedovoljnim brojem ljudi i klubova nema izgleda na uspeh. Jer nije dovoljno da rotarska načela ovladaju životom samo članova naše organizacije, već treba da se baš preko njih prenesu i u život svakog pojedinca i čitavog ljudskog društva. Potreban je što veći broj rotara koji će kroz ceo svet pronaći našu upaljenu zublju da rasvetli pomrčinu, da rastera oblacine. Ali kraj sve potrebe što većeg broja rotara, pri t. zvanoj unutrašnjoj ekstenziji ne može se nikad dovoljno preporučiti najveća obazrivost pri prijemu a najveća bezobzirnost pri eliminisanju. Posledice jednog rđavog izbora ne mogu popraviti deset dobrih.

Način i principi kojih se treba držati pri izboru ne spadaju u okvir ovog predavanja.

Važnija od unutrašnje je spoljna ekstenzija. Osnivanje svakog novog kluba je novo žarište rotarske misli, rotarska se ideologija teritorijalno širi, zahvaća sve više mesta i predela, uvek svežijim snagama stvaraju se sretstva i uslovi za njen jači razvitak do konačnog ostvarenja. Spoljna ekstenzija je još potrebnija s toga što je unutrašnja ograničena na izvestan krug i broj, što klubovi ne okupljaju u svojoj sredini velike mase.

Kad se uzme u obzir da je u relativno kratko vreme naša organizacija dostigla (na dan 30. VI. 1938) broj od 4714 rotarskih klubova

sa blizu 200.000 članova razumljivo je da rotarstvo dobija sve više uticaja na napredak dobrog u svetu. Ali taj uticaj nije u svakom kraju sveta isti. Bacimo li samo pogled na statističke podatke opazimo da tamo, gde je razgranatost i broj klubova veći tamo je i uticaj na sve grane života veći. Zato je uticaj naše organizacije u Sjedinjenim državama američkih nesravnjeno veći nego u ovoj našoj jadnoj stari Evropi. Sa žalošću moramo konstatovati da klubova nema baš u onim zemljama gde su najpotrebniji. Naprotiv gde su klubovi najmnogobrojniji tamo se cela zajednica vaspitava u rotarskim idejama, tamo je društvo već u velike prožeto rotarskom misli. Primeri su za ovo Sjedinjene Države i Vel. Britanija. Od svih 4714 klubova na svijetu — 3024 nalaze se u Sjedinjenim državama američkim i suviše 147 u Kanadi i Njufundlandu. Nije dakle čudo da tamo rotarstvo postaje sve više osnovom državnog i narodnog života. Doduše tamo je rotarska misao i pronikla, tamo je ona najstarija, pa za to i nailazi na najmanje teškoća. Ali pređimo iz te kolevke našeg pokreta k nama bliže dođimo u Veliku Britaniju, pa ćemo videti da je i tamo zahvaljujući njenim 457 klubova stvoren preduslov i moćno sretstvo za ostvaranje rotarskih ciljeva. Prema ovim 457 klubova u Vel. Britaniji i Irskoj u celoj kontinentalnoj Evropi, severnoj Africi i istočnom bazenu Sredozemnog mora zajedno imamo skoro isto toliko t. j. 468 klubova.

Kad naša Evropa steče ispravno i tačno saznanje o spasonosnosti rotarske misli, kad joj širom otvori vrata, kad u svakom kraju bude osnovan klub ljudi dobre volje zbratimljenih u ideji služenja, kad postignemo onu ekstenziju koju svi tako vruće želimo, onda će biti lako raditi na ostvaranju svih naših ciljeva.

U našem distriktu postigli smo zavidnu ekstenziju: evo nas sada sa 33 kluba, koji se takmiče da što više doprinesu zajednici. Ne treba na ovome stati, jer je nama estenzija možda i potrebnija nego mnogom drugom narodu. Ali se ne da poreći da smo sa onolikom ekstenzijom u zadnje 3—4 godine, kad smo se skoro podvostručili, napredovali dosta na putu ka končnom cilju. Naročito u sravnjenju sa obližnjim zemljama i distriktima.

Naveo sam u glavnom broj klubova u Severnoj Americi i Evropi. Ostao je još ceo ostali prostrani svijet. Po celom tom svijetu rasejan je onaj ostatak od 618 klubova. Tu se rotarstvu ukazuje široko polje rada. Dosta je za primer navesti samo Indiju, ogromnu zemlju sa raznim rasama, vjerama i državama i Egipat.

Rotarska ideologija je još velikom delu sveta nejasna, rotarski ciljevi nepoznati. Rad na propagiranju i obašnjavanju je najpotrebniji iza čega dolazi napor na osnivanju i širenju. Pa kad ova naša planeta bude sa svih strana sjajila svetlošću bratskih klubova uvjedinjenih u služenju velikim našim zadacima, toda će svanuti bolji dani napaćenom čovečanstvu.

Pošto je br. guverner konstatirao, da rečima predavača nema ništa dodati ni oduzeti, to se odmah prešlo na saslušanje daljeg referata. Ovaj je referat zbog sprečenosti br. dr. Balabušića u poslednje vreme izradio br. pastguverner dr. Viljem Krejči, zašto se mu br. guverner toplo zahvalio.

O ORGANIZACIJI KLUBA I NJEGOVOG RADA

Dr. Krejči Viljem, R. C. Ljubljana

Organizaciji kluba održano je kod nas, osobito na sastancima predsjednika i tajnika, već mnogo referata. Pa i organizacija klupskog rada već je više puta sistematski obradjena. Nije potrebno, da ponovim sada sve ove, u istinu odlične, referate, već će biti dovoljno, da dam samo kratak pregled ustroja kluba i njegovih organa, a uz to da dodam još nekoliko lično svojih opažanja, crpljenih iz iskustva rotarskog radnika.

Upravu tvore najmanje: predsjednik, koji treba da vodi sve sastanke kluba, glavnu skupštinu i sednice, te da se brine za to, da klub u svakom pogledu uzorno ispunjava sve svoje dužnosti; potpredsjednik, koji zamenjuje predsjednika, ako je ovaj sprečen, tajnik i njegov zamenik, koji vode sve dopisivanje kluba, podnose na sastancima kluba izveštaj o svim za klub važnim pojavama, izradjuju zapisnike i sastavljaju izveštaje o radu kluba, končno još blagajnik i ceremonijar, čiji su zadaci već izraženi u njihovim nazivima. Svi se funkcioneri kluba biraju za jednu godinu. Osim toga je član uprave, bez posebnog izbora, još i predsjednik prošle poslovne godine, — past-prezident.

Rotarska godina traje, kao je poznato od 1. jula jedne do 30. juna iduće godine. Već ranije, obično već nekoliko meseci pre 1. jula, bira klub svoju novu upravu, koja medjutim stupa u funkciju tek 1. jula. Ta u drugim društvima neobična praksa imade svoj naročito smisao; potrebno je naime, da se novi funkcioneri kluba blagovremeno pripreve za buduću poslovnu godinu, da bi mogli s 1. julom početi bes prekida svoj rad u klubu. Osim toga je potrebno, da klub još pre početka poslovne godine naznači svoje funkcionere našoj vrhovnoj upravi i ostalim klubovima distrikta, jer je nemoguć kontakt izmedju klubova, ako nama nisu poznata imena i adrese klupskih funkcionera.

Pored upravnog odbora ima svaki klub još poseban odbor za zadatke i ciljeve. Bivstvena dužnost ovoga odbora jeste, da još pre početka rotarske godine, ali bar odmah čim preuzme poslove, sastavi i predloži upravi na odobrenje nacrt za klupski rad u novoj rotarskoj godini i da odredi pojedinim podredjenim, takozvanim komponentnim odborima smernice za njihov rad. Komponentni odbori medjutim saobraženi su našim zadacima i ciljevima, te su sledeći:

1. odbor za služenje u klubu, koji ima da izradi za unutrašnji klupski rad iscrpan nacrt i da se pobrine, da njemu podredjeni pododbori taj nacrt stvarno i izvedu;

2. odbor za služenje u zvanju, koji gleda da svaki član kluba dobije dovoljno pobuda za čim uzornije izvršavanje svog zvanja po rotarskim načelima i obaveštava svoju klupsku braću o svemu, što ima zanimivog u njegovom zvanju;

3. Odbor za služenje zajednici, kojemu je zadatak da se brine o tome, da klub i članovi kluba izvršuju svoje socijalne obaveze prema

svojoj državi, i občini, prema čovječjem društvu i njegovim zajednicama i napokon prema pojedinom sugradjaninu;

4. odbor za međunarodno služenje gleda da dovede do čim bližeg dodira klub i njegove članove sa klubovima i rotarima drugih narodnosti u svrhu potpomaganja međunarodnog zbliženja i mira u svijetu.

Ovi komponentni odbori imaju, odnosno mogu imati još i svoje pododbore. Naročito pak odbor za služenje u klubu mora imati sledeće pododbore:

a) pododbor za klasifikaciju, koji sastavlja takozvani „roster“, t. j. spisak onih zvanja, čije bi zastupnike obzirom na lokalne prilike trebalo pozvati da se pridruže klubu kao članovi;

b) pododbor za primanje, koji po pridobljenim odgovarajućim informacijama bira za pojedine od odbora za klasifikaciju označenu nedodeljenu klasifikaciju prikladnog zastupnika toga zvanja i predlaže ga klubu za prijem, po izvršenom prijemu ga uvede u klub i upozna ga sa ciljevima našeg pokreta i načinom klupskog rada;

c) pododbor za program, koji po unapred odredjenom nacrtu vodi brigu o tome, da klub nudi članovima, posebno na klupskim sastancima predavanjima i drugim sretstvima čim više prilike za proširenje duševnog horizonta i za utvrdjenje one moralne osnove, koja je potrebna, da u praktičnom životu, u svojem javnom radu, u svojem zvanju, pa i svojim ličnim odnosima, vršimo sve svoje poslove po rotarskim načelima;

d) pododbor za drugarstvo brine se o tome, da budu međusobni odnosi članova čim srdačniji i prijateljski, te da klub nudi svojim članovima pored ozbiljnog rada i primernu razonodu;

e) pododbor za frekvenciju treba da se pobrine, da članovi kluba što savestnije posećuju sastanke kluba i vodi evidencu o tome;

f) pododbor za obaveštavanje javnosti ima zadatak, da informiše i druge, koji nisu članovi naše organizacije u smislu našega pokreta i o radu naših klubova i njihovih članova.

I drugi komponentni odbori mogu imati svoje pododbore, pa se ti pododbori naročito preporučuju u komponentnom odboru za služenje zajednici. Takovi pododbori mogu npr. biti:

- a) pododbor za pomoć sakatoj djeci,
- b) pododbor za brigu za mladež,
- c) pododbor za suzbijanje prosjačenja,
- d) pododbor za pomoć besposlenim,

i. t. d., a naročito može klub ustanoviti pododbore, koji će da služe specijalnim lokalnim potrebama.

Uz upravni odbor predvidjen je pravilima još i nadzorni odbor, koji ima predsednika i izvesan neodredjeni broj članova.

To je skelet našeg unutrašnjeg sastava. Zadaci pojedinih komponentnih odbora i pododborova razabiru se već iz njihovih naziva. Odbor za zadatke i ciljeve daje po odobrenju uprave komponentnim odborima smernice za njihov rad; a ovi izvršuju što sami, što preko svojih pododborova od odbora za zadatke i ciljeve sastavljeni, a od uprave odobreni nacrt za klupski rad. Tako je do tančine organizovan klupski rad po jednoobraznom godišnjom nacrtu. Taj nam pregled

već jasno kaže, kako je potrebno, da odbor za zadatke i ciljeve blagovremeno i temeljito promisli, šta i kakav posao treba obaviti tokom rotarske poslovne godine, obzirom na opšte rotarske ciljeve, na zadatke našega pokreta i obzirom na lokalne prilike. Taj nacrt treba dakle da je izradjen što savesnije, jer će inače nastati u radu kluba zbrka, koja se može naknadno samo teško popraviti, a koja koči pravilan razvitak klupskog rada. No razume se, da je prva važna dužnost pretседnika kluba kao i pretседnika komponentnih odbora, da svom strogošću paze na to, kako se izvršuje godišnji nacrt za klubov rad i da se pobrinu za to, da ne nastupi kakav zastoj ili nepotreban prekid u klupskim poslovima. Ovako je organizovan naš unutrašnji klupski rad. Način rada rotarskih klubova prema vani razlikuje se medjutim bivstveno od rada drugih organizacija. Rotari klubovi naimе prema vani nikada ne nastupaju kao organizacija, već samo preko svojih članova, koji izvan kluba izvršuju u svom delokrugu one zadatke, koje si je klub stavio. Treba tu da naglasim, da klub nipošto nije izvršio svoju dužnost, ako je izmedju četiri zida svojih klupskih prostorija uradio sve, što od njega zahtevamo, jer medju bivstvene oznake našega pokreta spada, da unesemo naše ideje i apliciramo svoj rad na svakdanji praktični život. Ovaj glavni zadatak Rotary klubovi izvršuju, kako je već rečeno, samo preko svojih članova, pa je stoga čim savesniji izbor prilikom primanja novih članova u klub isto toliko potreban, kao i stalni nadzor nad stvarnim i do u tančine pravilnim izvršavanjem rotarskog programa u klubu i u svakodnevnom praktičnom, javnom i privatnom životu i životu u zvanju. Na taj način predstavlja rad u klubu samom stvarno samo organizovanje rotarskog rada i školu za život rotara, dok se konačno provadjaju naše ideje izvan kluba u životu samom, a izvršuje ih svak pojedini član kluba sam.

O mnogim detaljima unutrašnje organizacije kluba i o dužnostima klupskih organa i praktičnom izvršavanju rotarskih zadataka bilo je već održano mnogo predavanja, koja su sva i otštampana, pa ih moraju poznavati svi pretседnici i tajnici iz naše rotarske literature. K ovim već postojećim radovima, dodao sam samo nekoliko svojih misli, pa hoću da dodam još neka opažanja, koji će moći da rasvetle nejasnosti koje su se mogle kod jednog ili drugog pojaviti.

Sigurno je, da je sistem našeg unutrašnjeg ustroja prilagodjen američkim prilikama i klubovima sa velikim brojem članova. Dok nisam sam do potankosti premotrio rad rotarskog kluba, bio sam i ja mišljenja, da je baš u našim prilikama i kod srazmerno malog broja klupskih članova, tako velik i razradjen aparat odviše kompliciran. No došao sam do spoznanja, da to nije tačno, već da je naš unutrašnji ustroj dobro promišljen, zaista potreban i koristan, te da odgovara i našim prilikama.

Pre svega treba je računati s time, da uprava sama ne može obaviti tako opsežan i tako raznolik posao, kako ga klubu nalažu njegovi zadaci i njegovi ciljevi. Članovi Rotary klubova većinom su poslovni ljudi, koji doduše rado no često samo teško nalaze potrebno vreme za rotarski rad, kakav zahteva naša organizacija od svojih članova. Naši se sastanci vrše svake sedmice, a sastanci i nisu sve što se zahteva od kluba. Svaki od ciljeva predstavlja neiscrpno vrelo za rotarski rad

u javnom i privatnom životu i u zvanju. Nemoguće je, da zahtevamo od uprave kluba, da se brine za unutrašnju i vanjsku ekstenziju, za programe klupskih sastanaka, za kontakt sa drugim klubovima i za sve ostale mnogobrojne zadatke, koji su posledica života i rada po rotarskim načelima. Već radi toga je deoba rada potrebna i korisna.

A imade i drugih momenata, koje treba uočiti. U drugim društvima često opažamo, da glavna skupština izabere odbor, koji sa više ili manje agilnosti vodi poslove do iduće glavne skupštine, koja ga obično, ako su članovi radom zadovoljni, izabere i za sledeću godinu. U većini društava članovi koji ne pripadaju upravi uopšte ne dolaze do praktičnog rada, koji odgovara zadacima društva. Kod nas je to sasvim drukčije. Kod nas po načelu menjamo svake godine klupske organe, što ima korisnu posledicu, da se tokom vremena svi članovi temeljito upoznaju sa svim onim, što hoće naš pokret da postigne. Tako opažamo, da koji član, čije nam sposobnosti nisu bile poznate ili smo čak s nepoverenjem gledali na njegovu dobru volju, postaje odličan rotarski radnik, čim ga postavimo na odgovorno mjesto i čim mu damo priliku, da pokaže svoje sposobnosti i ambiciju. Osim toga mora kod nas svaki član, i ako nije član uprave ali odbora stvarno sudjelovati bilo na sastancima bilo izvan njih, ne samo time, da posećuje redovito klupske sastanke i od vremena na vreme održi predavanje, nego mora da bude bistvo njegovog sudjelovanja u njegovom praktičnom rotarskom radu, naročito u javnosti i u zvanju, gde rotar ima da vrši onu veliku misiju, koju hoće da izvrši rotarski pokret. Naša organizacija ne služi samo tome cilju, da se članovi sastaju na prijatnim klupskim sastancima, nego je glavni zadatak našeg pokreta, da svak rotar u svojom delokrugu u svojem zvanju i na mestu što ga u javnosti zauzima, praktično vrši rotarski rad. A ako hoćemo postići uspeh, koristan za praktični život potrebno je, da svakog od klupskih članova izvežbamo praktično i teoretski u njegovim rotarskim dužnostima. Pored ostalog je baš iz ovog razloga redovito i stalno posećivanje klupskih sastanaka nužno potrebno, da bi svaki član kluba vremenom bio potpuno usvojio rotarske ideje i da bude informisan o svakom rotarskom pitanju. Ali u tu svrhu nije dovoljno, da članovi samo redovito posećuju klupske sastanke i čitaju rotarsku literaturu, već je potrebno da i sami praktično sudjeluju u upravi kluba i u ostalim njegovim organima. Tek na taj način upoznaće se članovi pravilno s našim idejama i njihovom praktičnom značenju za svakodnevnii život, tek na taj će način biti sposobni da vrše onu veliku rotarsku misiju, koja je konačni cilj našeg pokreta. Baš stoga je čim veće menjanje članova klupske uprave i klupskih odbora potrebno i korisno.

Svestan sam si toga, da sam izvesne misli ponavljao i jednu te istu misao izražavao s različnim ili čak sličnim rečima i po više puta, no to sam učinio namerno, jer hoću posebno da naglasim, da klub i klupski život nisu sami sebi cilj, nego da su ciljevi našeg pokreta i mnogo veći i mnogo dalekosežniji, jer zahvataju u konačnim svojim posledicama sav život i javni i privatni, kao i život u zvanju.

Referat br. dr. Krejčija pročitao je br. ing. Alaupović. Na osnovi toga referata je br. guverner naročito podvukao važnost, da se mora

kod izbora narednih funkcionera u klubu paziti na to, kakvi će biti predsednici i tajnici klubova. U celokupnom poslovanju je veoma potrebna tačnost, jer netačnost koči u radu i klubove i distriktnog guvernera i onemogućava redovno izlaženje Rotara.

U diskusiji je prvi uzeo reč br. dr. Pavelić Ferdo (predsednik, R. C. Sušak). Na njegovo pitanje, kako se ima odnositi jedan klub prema različitim pozivima na svečanosti itd., koji mu stižu, odgovorio mu je br. guverner, da klub kao takav ne nastupa nikad u javnosti osim kad se radi o karitativnim akcijama. Ali nastupaju u javnosti pojedini članovi kluba. Posle rasprava o nekim manje važnim stvarima prekinuo je br. guverner rad te je bio zajednički ručak svih prisutnih u hotelu Srpski Kralj. Na tom ručku pozdravio je u ime beogradskog kluba kao domaćin njegov predsednik br. dr. Ilić, a zahvalio mu se na pozdravu br. guverner dr. Ivan Slokar.

Posle podne je bio rad nastavljen i prvi referat održao je br. Pavlović Dragomir (tajnik, R. C. Beograd) o temi:

О ВАЖНОСТИ ПЕРИОДИЧКИХ ИДЕОЛОШКИХ ПРЕДАВАЊА У КЛУБУ

Драгомир Павловић, Р. К. Београд.

Наш ротарски покрет значи у првом реду оживотворење једног етичког идеала. Према својој организацији, ротарство је утврдило и начине остварења својих идеала. Оно не тежи да окупи у својим редовима што шире масе човечанства; оно није никаква политичка странка, која око својих идеала тежи да на демократској основи окупи што већи број присталица. Ротарство је по својој организацији далеко од тога. Оно окупља у своје редове само један релативно веома ограничен број људи који су у пуној активности у свом звању. Оно тежи да у сваком месту окупи такве људе који су на водећим местима у својој струци, и претставнике таквих струка које су карактеристичне за дотично место, за његову привредну структуру и духовне и интелектуалне тежње. И још нешто: сви ти људи, још пре но што уђу у ротарски покрет, морају имати у себи урођено алтруистичко осећање, потчинити служби другоме властиту корист, јер ће само тако моћи да се подвргну једном од ротарских начела да највећма користи себи онај ко најбоље служи другом. То ротарско етичко начело предане и на први поглед бескорисне (у смислу личне непосредне користи) службе клубу, своме звању, заједници и међународној заједници, прожила сав живот ротарства. Окупивши у својим клубовима најзначајније претставнике сваког места који су као предодређени својим дотадашњим животом и радом да се ставе у службу овог ротарског идеала, ротарство тежи да их тако повезане све више учвршћује у истом правцу, и преко њих, преко њиховог рада и утицаја који сваки од њих врши на круг свога пословног делања, прошири што већма свој идеал.

Изложени циљ ротарства унапред је одредио и начин рада у клубовима. Ту у првом реду стоји потреба да сваки ротар буде вазда и потпуно прожет ротарским идеалима. И то да буде прожет што дубље и на један начин јединственог посматрања и примењивања тих идеала. Ништа не би остало од идеологије ако би се један идеал схватао и примењивао на разне

начине и прилагођавао тренутним потребама и опортунистичкој интерпретацији. А јединствени поглед, јединствено схватање идеологије може се постићи најбоље ако се она што чешће излаже, ако се о њој што чешће води дискусија и тако искристалисава код свих присталица једно објективно и јединствено схватање. У томе је највећи значај периодичких идеолошких предавања у клубу.

Ротарска идеологија и ако јасна, разноврсна је у погледу њене примене у клубу, у звању, у служењу заједници и међународном служењу. У свакој од тих области она наилази на низ тешкоћа, које су каткада исте — у колико се свуда среће и сукобљава са људском природом, често саможивом, егоистичком, — али које се често разликују према кругу у коме ротарство има да делује. Друге су тешкоће провођења ротарске идеологије у властитом клубу, друге у свом звању, а сасвим друкчије врсте тешкоће које се јављају приликом спровођења ове идеологије у служби своје или међународне заједнице. Сваки наш клуб је дужан да о свима тим моментима води озбиљно и стално рачуна, и да периодично стави на дневни ред расправљање о њима. На тај начин ће увек бити у могућности да преко својих чланова, ако не баш изврши корекцију или отклањање тих тешкоћа, у смислу провођења ротарске идеологије, оно бар буде у току и учини од своје стране све могуће да се те незгоде отклоне или ублаже. На тај начин ће ротарство извршити своју социалну функцију и одговорити своме постављеном задатку.

Међутим да би се то могло постићи, неопходно је да сваки клуб, што је могуће чешће, узме у испитивање поједине гране наше активности, и то тако да их упореду у колико су оне у складу са нашом идеологијом. Ротарско вођство препоручује да се то врши периодично. На тај би се начин постигло двојако дејство: с једне стране овим периодичним, другим речима, сталним потсећањем, ротари би се све више учвршћивали у нашој идеологији, јер није узалуд речено да је понављање мајка студија; с друге стране на тим периодичним систематским расправљањима узимало би се у претрес ротарско деловање у сваком од четири домена наше активности, и испитивало у колико је у складу са нашом основном идеологијом, са етичким принципима око којих смо се ми ротари окупили. Указивало би се на тешкоће и нескладе, тражили начин њиховог отклањања или ублажења, и посредним путем, било поводом неких конкретних случајева, било у објективном апстрактном испитивању, опет враћало на нашу основну идеологију, чији би се принципи све дубље усађивали у душу и интелект сваког ротара, и кроз његово пословно и социално делање благотворно утицали на целокупну заједницу.

Свесни смо да се наши идеали не могу постићи преко ноћи. Али смо исто тако свесни да смо дужни радити стално и интензивно на њиховом остварењу. А то ћемо моћи радити само ако смо дубоко прожети свешћу о потреби остварења наше идеологије. Зато периодична идеолошка предавања која нас стално потсећају и учвршћују у томе правцу, претстављају једну од потреба и од најглавнијих начина у раду наших клубова на остварењу ротарских циљева.

У sledećoj diskusiji predložio je br. dr. Divić Matija (pretsednik, R. C. Vinkovci), da se predavanja održe na sastancima na koje su pozvani nerotari. Br. dr. Marković Miljenko (pretsednik, R. C. Zagreb) ističe, da predavanja treba da budu praktična, a ne suviše teoretska.

Br. dr. Ulmanski Milan (pretsednik, R. C. Sarajevo) referirao je o temi:

ZADACI ROTARSTVA U MEDJUNARODNIM ODNOSIMA

(Taj ćemo referat objaviti u idućem broju, jer ga još nismo primili).

Br. guverner naglašava potrebu uzajemnog rada medju narodima na svim poljima. Ali treba imati na umu, da mora svaki rotar biti najbolji patriota svog naroda. Br. dr. Marković Miljenko (pretsednik, R. C. Zagreb) naglašava u pogledu uloge i rada rotarstva u medjunarodnim odnosima, da je rotarstvo etički pokret i da je sinonim etičke slobode. Br. guverner objašnjava, da klubovi ne mogu, da nastupaju kao takvi u političkim medjunarodnim odnosima, ali da to mogu članovi pretstavnici profesija kojih se i medjunarodni odnosi tiču. Br. Mahin Todor (pretsednik, R. C. Zemun) veli, da rotarstvo treba da ide za rešavanjem medjunarodnih sukoba putem mirnog sporazuma. Br. guverner konstatuje, da je rešavanje sukoba modju narodima problem, koji treba rešavati dobrom voljom, koja je u tu svrhu najpodesnija. Br. ing. Leskovar Marijan (tajnik, R. C. Varaždin): Rotarski cilj je odgoj čoveka, koji radi za opštu korist. Br. guverner na primedbu br. ing. Leskovara iznosi potrebu što većeg širenja rotarskih ciljeva.

Konačno je br. guverner otvorio diskusiju o problemima našeg distrikta.

U pogledu ustanavljanja novih klubova je tražio tačna obaveštenja.

Br. dr. Marković izneo je podatke o dosadašnjem radu za organizaciju kluba u Slavonskoj Požegi, br. Gustetić (Dubrovnik) o pokušaju organizacije kluba na Cetinju. Organizacija kluba u Mostaru treba da se izvrši u zajednici sa klubovima Dubrovnik, Split i Sarajevo. Br. ing. Alaupović (Zagreb) iznosi podatke o radovima na osnivanju kluba u Sisku. Ističe poteškoće prilikom osnivanja klubova u manjim mestima, naročito zbog uplate per capita takse i drugih članских davanja. Br. dr. Ristić Božidar (pretsednik, R. C. Niš) izveštava o pokušajima osnivanja kluba u Vrnjačkoj Banji, a Beniš Šime (tajnik, R. C. Bačka Topola) o pokušajima organizacije kluba u Senti. Na organizaciji toga kluba treba da zajednički porade osim Bačke Topole i klubovi u Subotici i Starom Bečeju.

Br. guverner iznosi u pogledu Jugoslavenskog rotara potrebu, da mu se šalju na vreme svi izveštaji, koji su potrebni, da ne bi list zakašnjavao sa izlaženjem. Takodjer mu treba slati odmah sva predavanja, koja bi došla u obzir za objavljivanje u Jug. rotaru.

Br. guverner smatra, da treba već sada misliti na buduće uprave u klubovima i da se počinje već sada raspravljati o pitanju guvernera za iduću godinu. Kandidature za guvernera treba postaviti do 31. januara 1959.

Konačno je održana duža rasprava o mestu iduće distriktne konferencije. Br. Grabovac Pavle (tajnik, R. C. Subotica) upozorava obzirom na činjenicu, da je bilo na distriktnoj konferenciji u Beogradu zaključeno, da se iduća distriktna konferencija održi u Subotici, da su u Subotici nepogodnosti s obzirom na mogućnost ukonačivanja braća i sestara. Br. dr. Divić Matija (pretsednik, R. C. Vinkovci) predlaže,

da se održi konferencija na Bledu. Br. dr. Pavelić (pretsednik, R. C. Sušak) smatra da se mora Subotica jasno izraziti u pogledu distriktne konferencije. Br. dr. Čohadžić (R. C. Skoplje) predlaže, da se konsultuju klubovi. Br. dr. Marković Miljenko (pretsednik, R. C. Zagreb) je za to, da se danas pitanje reši i predlaže za mesto distriktne konferencije Ljubljani.

Br. guverner posle završetka diskusije iznosi na glasanje predlog br. dr. Markovića te je bilo saglasno usvojeno, da se održi distriktna konferencija u Ljubljani i to 5, 6. i 7. maja 1959 godine.

Dalje predlaže br. guverner, da se u decembru izda jedan posebni propagandni broj Jug. Rotara na engleskom jeziku radi upoznavanja stranih distrikta o radu i uopšte o našoj zemlji, što je bilo i usvojeno.

Br. dr. Sremac (tajnik, R. C. Velika Kinida) predlaže, da se troškovi distriktne konferencije razrežu na sve klubove per capita, što se je i usvojilo.

Time je bio dnevni red sastanka pretsednika i tajnika iscrpljen te je br. guverner izrazio svoju posebnu zahvalnost u prvom redu svim referentima, koji su tako stručno in dobro razradili svoje teme, i ostaloj braći koji su učestvovanjem i živom diskusijom svršili veliki rotarski posao.

SA PUTA PO ČEŠKOSLOVAČKOJ

(Iz izveštaja, podnetog na sastancima R. C. Beograd i Skoplje).

Dr. Aleksije Jelačić (R. C. Skoplje).

○vog leta, tekom jubilarne, a i toliko ozbiljne i teške godine njenog života, obišao sam ponovno bratsku Čehoslovačku. Nisam sticajem okolnosti mogao da budem u Pragu o veličanstvenom X Svesokolskom sletu, niti prilikom drugih priredaba, kojima je prva polovina ovog leta obilovala, nego sam došao u vreme kada su već proslave i priredbe prešle, jubilarne svečanosti u užem smislu te reči nisu još počele, ali tekući, pun teških problema i prikrivenih velikih borbi, život bio u punom jeku. Taj sam život posmatrao vrlo pažljivo iz neposredne blizine, došao sam u prisni kontakt sa ljudima najraznovrsnijeg društvenog položaja u prvom redu dakako sa braćom rotarima 66 Distrikta. Prva moja poseta je bila namenjena R. C. Prag. Kao i uvek, jer sam bio već više puta gost tog odličnog kluba, a i predavao sam u njegovoj sredini, bio sam primljen tamo ne može biti bolje. Zastavica R. C. Skoplje, koju sam u ime našeg Kluba bratskom Praškom klubu predao, bila je pozdravljena sa burom oduševljenja; ceo Praški klub i gosti bili su na nogama. Taj sastanak održan je kao Ladysnight na terasama Barandova. Pre deset godina to su bile surove stene iznad Praga, zanimljive za geologa i ljubitelja surovih peisaža; sada, zahvaljujući baš rotarskoj inicijativi, to je jedan od najlepših i najotmenijih kutova Praga, odakle se razvija jedna sjajna panorama Praga, naročito čarobna i lepa u več. Sastanak, kome sam ja pribivao, bio je sav u znaku aktuelnih problema, a uspomene na Solunski front rotara ing. Kaline, koji je gotovo ceo rat proveo u srpskoj vojsci, dobile su naročito aktuelni smisao. Izlaganje ing. Ka-

line, vanredno sadržajna i zanimljiva, saslušana su sa napregnutom pažnjom od strane sviju prisutnih.

Dva puta sam posetio R. C. Plzenj. Bio sam na medjuklupskom sastanku uz učešće Guvernera 66 Distrikta, prof. dra. Krala, koji je poslao preko mene svoje najsrdačnije pozdrave našem bratu guverneru, kao i našim klubovima, u prvom redu Skoplju, pošto sam doneo pozdrav i zastavicu Skoplja. Onda sam bio i na redovnom sastanku Plzenjskog kluba. Iz referata guvernera Krala vidi se naročito važna činjenica: a to je neverovatan porast autoriteta Čehoslovačke u svetu i simpatija prema njoj. Sastanak u Plznu bio je vezan za jubilarnu izložbu na kojoj je prikazan sjajan napredak čehoslovačke privrede, socijalnog staranja i školstva. Takvih izložbi ima sada mnoštvo širom cele republike, i na primer: Istočno-slovačka izložba u Košicama prikazuje naročito grandiozni uspeh, postignut u Slovačkoj, pre rata toliko zapuštenoj i siromašnoj pokrajini.

Najzad, posetio sam i R. C. Marienbad - Marianske Lazne, jedan od tri kluba u Čehoslovačkoj sa nemačkim poslovnim jezikom koji funkcionišu (klubovi Usti nad Labom — Aussig a. E. i Liberec — Reichenberg potpuno so obustavili rad). Izgleda da je u Marienbadskom klubu frekvencija dosta malena i raspoloženje domaćeg članstva nije baš najbolje — pa su i prilike u Marienbadu dosta nepovoljne: sezona loša, usled napregnute i suviše političke situacije... Inače ima poseta u klubu sa strane, više iz domaćih čehoslovačkih klubova, ali ponešto i iz inostranstva; iz Jugoslavije bili smo dvojica: brat Aca Dinić (Beograd) i ja. Dočekali su nas veoma srdačno.

Iz Plznja rotarska braća su me vozila u Gornju Brizu, jedno preduzeće za preradu kaolina koje vode rotari. To je zaista velebno preduzeće, tehnički savršeno, a i sa velikim socijalnim staranjem o zaposljenom tamo osoblju, koje čini u zdravstvenom i psihološkom pogledu najlepší utisak.

Donekle u moje rotarske impresije spada i moja poseta kod Počasnog guvernera 66 Distrikta, predsednika republike dra Ed. Beneša koji mi je ukazao visoku čast da me primi u podužu audijenciju. Tom prilikom imao sam veliko zadovoljstvo da mu izručim pozdrave R. C. Skoplje. Svojim vedrim optimizmom, svojom blagošću, svojim interesovanjem za sve, svojim pravim rotarskim duhom, uprkos svim teškim događajima i doživljajima poslednjeg vremena i nadčovečanskoj odgovornosti koju mora snositi, predsednik Beneš je i ovog puta učinio na me najdublji utisak, a napustio sam njegov radni kabinet nekako okrepljen i sa više vere u budućnost...

Uopšte ono što čini na svakog ko dodje u Čehoslovačku baš sada, kada je situacija toliko opasna i nejasna, najjači utisak to je neverovatna mirnoća sviju, stalozhenost, sloga, a i čvrsta rešenost da se u slučaju potrebe ne preza ni pred najvećim žrtvama. Zemlja je spremna za sve, a narod čuva gvozdenu disciplinu i veličanstven mir!...

Rotarske radosti. 24. septembra vjenčao se je u osječkoj župnoj crkvi sv. Petra i Pavla sin člana osiječkog kluba br. dr. Milana Čačinovića g. dr. Vladimir Čačinović sa gđicom Ivankom, kćerkom osječkog okružnog sudije g. Ante Rosandića. — Iskrena čestitanja.

SLINAVKA I ŠAP

Dr. Brozović Leander, R. C. Vel. Kikinda

Ovih dana pojavila se na području našega sreza stočna zaraza slinavka i šap. Ona je jako priljepčiva bolest koja se pojavljuje kod papkara, (ovca, goveda, koza, svinja i divjači) a prenošljiva je i na čovjeka. Kao i druge zarazne bolesti, tako se i ova zaraz može pojaviti u jačoj (težoj) i blažoj (laganijoj) formi. Po podacima koji su mi pri ruci, cvogodišnja je zaraza kod nas blagoga značenja. Uzročnik ove zaraze do danas nije pronadjen, odnosno nije posmatran povećalima sa kojima moderna medicina raspolaže.

Zaraza je poznata iz najstarijih vremena pod raznim imenima. U novije doba ona je redovito poplavila Europu idući od istoka prema zapadu. Sadanja invazija međjutim hara obratno, i to od zapada prema istoku. Zaraza je navodno jednim transportom ovaca iz Afrike prenetu u Francusku, a odatle se širila u Belgiju, Nemačku, Austriju, Mađarsku i k nama u Jugoslaviju. Zanimljivo je, da raspolažemo sa provjerenim podacima, da su prošle godine prije Božića naši poljodjelski radnici iz Slovenije na radu u Francuskoj ovu zarazu prenijeli u Sloveniju kad su se s radova povratili kući.

Skrovno (inkubaciono) stanje traje od 2 do 7 i više dana. Znaci kod govedi su sledeći: Na pašnjaku n. pr. goveče koje je oboljelo stane na stranu čopora, sneveseli se, ne pase, dlaka mu je nakostrešena a iz usta se cedi slina (bala) koja nekada seže do zemlje. Temperatura kod govedi u ovome stanju je povišena. Kod šapa, koji zahvata papke kod govedi, znaci su slijedeći: Ukočenost kod hodanja i bolovi. Kruna iznad papaka kao i između papaka koža je užarena, toplija, otečena i osobito osjetljiva.

Nakon 2—5 dana kad su primećeni prvi znaci oboljenja nastanu promjene u usnoj šupljini kao i u okolini ustiju. Usna sluznica (jezik, nepce i unutrašnja strana usta) osipani su mjehurovima u veličini lješnika do veličine oraha koji mjehuri brzo rasprsnu pa se na mjestu mjehurića stvore ranice sad veće, sad manje. Naravno da bolesnik sa ovakvim ranicama u ustima, koje su bolne, nemože da prima hranu. Krave ne daju mlijeka a ono malo što daju je promjenjeno i lako se žgruša. Gore opisani mjehurići mogu da se pojave i na sisama kao i na papcima.

Znaci kod ovaca i koza nijesu izraženi u ustima, već najčešće na papcima. Ovce i koze hramlju, osjećaju velike bolove u papcima i nije rijedak slučaj da puzaju prednjim nogama po zemlji i tako se pomiču. Kada se ranica među papcima zagadi nastaje često gnojna upala papaka i isti često puta otpadne (izuje se). Ova teška zaraza veoma je prijemčiva. Ona se širi iz dvorišta u dvorište, iz sela u selo, iz države u državu i u stanju je da poplavi cijele kontinente. Uzročnik ove teške zaraze nalazi se u slini, mlijeku, mokraći i balezi bolesnih životinja.

Zdrava stoka se zarazi obično neposrednim dodirnom sa bolesnom stokom na usta. Zaražanje je moguće i sa slinom, mlijekom, balegom i mokraćom oboljele stoke. Veoma su česti slučajevi zaražanja na pašnjacima, gdje oboljela stoka zaprljava travu slinom koja sadrži — kako smo to gore spomenuli — uzročnike zaraze, a koju travu naknadno zdrava stoka pojede. Zaraza se raznosi još i na pojilištima, sajmovima, putevima kao i istočnim sirovinama i predmetima koji mogu biti nosioci stočnih zaraza; mlijeko, koža, gnoj, slama, seno, vuna, dlaka i t. d.

Zaraza slinavka i šap nanaša neizmjenjnih šteta narodnoj privredi. Bolesna stoka, krave, ne daju mlijeka, stoka omršavi, a kad je zaraza zločudna uginu hiljade i hiljade stoke od ove zaraze. Kada se zaraza pojavi u nekom kraju odredjuju se veterinaro policijske mjere koje koče trgovinu i promet za stokom. Osim toga sve susjedne države na osnovu veterinarskih konvencija stave ograničenja uvozu u njihove zemlje. To su gubici koji prelaze stotine miliona dinara.

Borba protiv slinavke i šapa je veterinaro policijska, zatim liječenje bolesti lekovima, a kada ova sredstva ne dostaju onda se pristupa veštačkom zaražanju stoke, kako bi se postiglo to, da se sva stoka prokuži i da zaraza brže prohuji kroz stanovite krajeve.

Veterinaro policijske mjere odredjene su Uredbom koja u glavnome sprečava slobodno kretanje životinja. Zabranjuje se prodavanje mlijeka i mesa obol. životinja. Kože bolesnih životinja imaju se razkužiti. Uredba predvidja postavljenje straža (dezinfekcionih stanica) na ulazima u selo. Ova straža ima zadaću, da dezinficira kopita konjima i točkove na kolima. Zabranjeno je prenašanje predmeta kao što su sijeno, slama, vuna i t. d.

Liječenje bolesti lijekovima narod provodi u većini slučajeva na taj način, da ispire usta stoci koja je oboljela sa octom (sirćetom) i onda namaže sluznicu usta so modrom galicom (plavim kamenom) i sa stučenim lukom.

Oboljele papke liječe sa stučenom modrom galicom.

U novije vrijeme provodi se cepljenje sa rekonvalescentima serumom životinja koje su zarazu preboljele.

Njemački naučnjaci prave u poslednje vrijeme vakcinu protiv slinavke i šapa koja imunizira na nekoliko mjeseca životinju koja je vakcinom kalemljena.

Prije nego završim ovo moje predavanje osobito me veseli, da mogu braću upozoriti, da je knjigu o zaraznim bolestima domaćih životinja napisao naš brat rotar Dr. Kosta Kondić načelnik veterinarskog odelenja Ministarstva Poljoprivrede i da se u toj knjizi medju drugim nalazi stručan opis slinavke i šapa.

Danski prestolonaslednik Friderik počasni guverner 75. distrikta R. I.: Danski prestolonaslednik Friderik postao je počasni član Rotary Cluba Kopenhagen a u želji, da dade što jači izraz svome interesovanju za Rotary, primio se i položaja počasnog guvernera danskog distrikta. Rotari iz svih drugih zemalja čestitaju rotarima Danske i Islanda na toj visokoj časti.

KOMEMORACIJA ZA KARDINALOM HAYESOM U ROTARY KLUBU NEW YORK

Pretsednik Rotary kluba New York Andrew J. Haire održao je na sastanku dana 8 septembra sledeći iskreni i duboko dirljivi govor: „Smatram za svoju dužnost, da Vas pozovem k ćutanju da bi tako počastili spomen jednog istinski velikog Njujorčana, koji je pre kratkog vremena bio pozvan na večiti počinak. U tom gradu sintetičkih Njujorčana pokojnik je bio potpun muž. Rodjen u donjem istočnom delu grada u siromašnom ljudstvu, proživeo je svoje detinjstvo u sporednim ulicama Njujorka. Rano i kasnije naobrazovanje dobio je takodje u Njujorku. Sav svoj život je žrtvovao za pomoć narodu, kojeg je tako duboko voleo, sirotim i jadnim u tom gradu. Mi rotari osećamo i naročito dužnost da ga se setimo, jer smo pre 14 godina i to 10 januara 1924 godine imali čast da pozdravimo u našoj sredini kao govornika tadašnjeg preuzvišenog njujorškog nadbiskupa Patricka Hayesa, koji nam je predavao o temi „Američki ideal“. Za bazu svojih izlaganja uzeo je deklaraciju o nezavisnosti i pri tom je jasno istakao građanske i lične vrline, koje sadrži rasudnost, pravičnost, udržljivost i hrabrost.

To je bilo majstorsko predavanje, kojeg su dugo zapamtili svi, koji su bil tako srećni, da su ga mogli poslušati. Naročito je važno istaći, da je to predavanje bilo jedno od veoma retkih javnih nastupa izvan pozivne dužnosti tega veoma skromnog prelata.

Nekoliko meseci posle toga bio je imenovan za kardinala rimskokatoličke crkve. Mnogo je učinio za Njujork u svom životu na miran, skroman ali veoma uspešan način. Nije potrebno da bih tu o njemu duže govorio.

Poslednje nedelje je nebeski otac zaključio da ga pozove kući. Njegova smrt nije samo gubitak za crkvu, kojoj je tako uzorno služio, kao ni za sam narod, nego je naročito teško pogodila sve Njujorčane, i to kako katolike tako i protestante i Jevreje.

Kao predsednik Rotari kluba Njujork pozivam Vas, da ustanete za nekoliko vremena u počast spomena toga prominentnog Njujorčanina, njegove eminencije kardinala Patricka Hayesa.“

„Croatia“

TVORNICA PORTLAND CEMENTA D. D.

Zagreb, Palmotićeva ul. 56

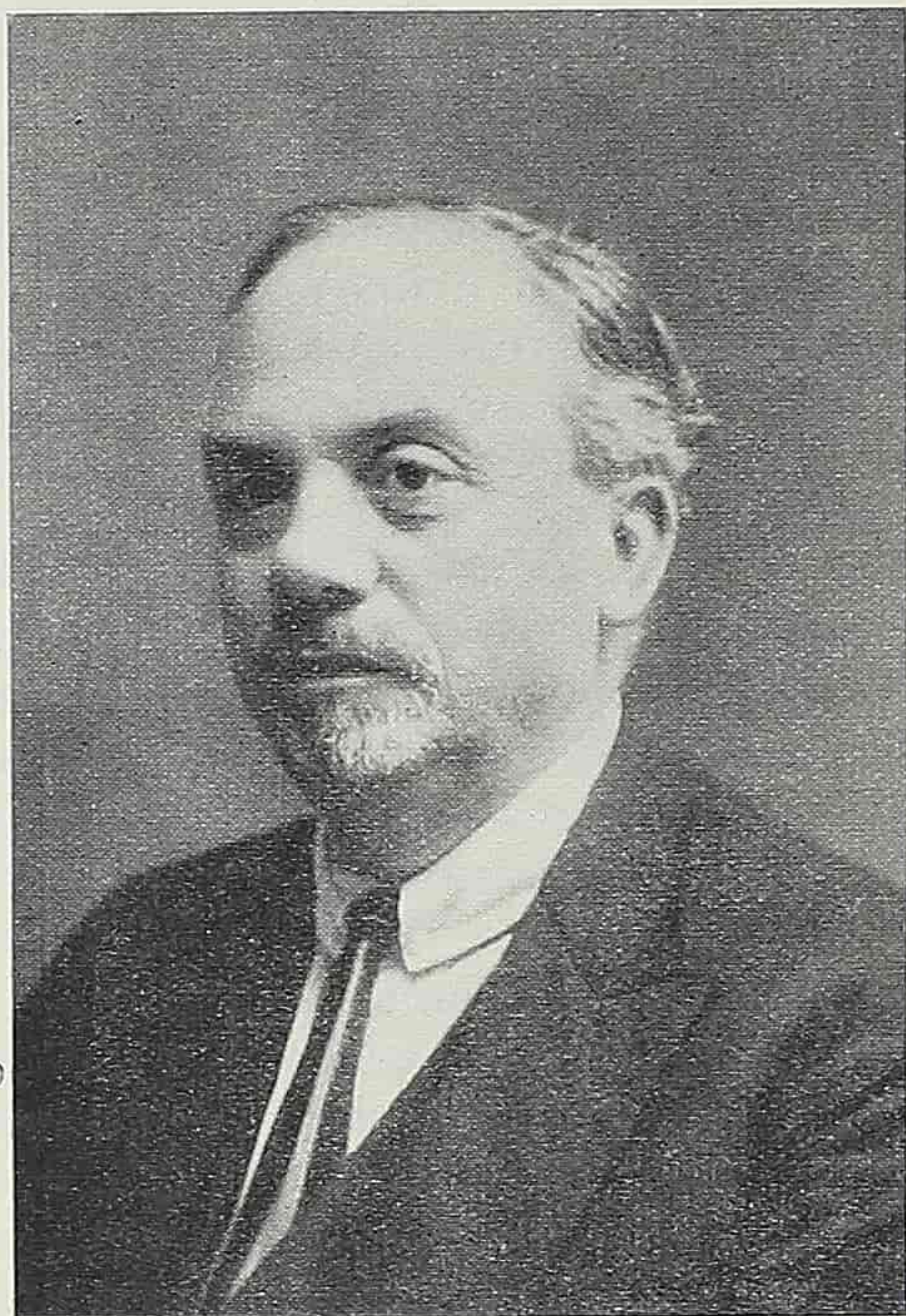
BR. TEL. RAVNATELJSTVA 23-357. POSLOVNICE 23-358

PROIZVADJA

„CROATIA“ PORTLAND I „CROATIA“ SPECIAL CEMENT

PIONIRI JUGOSLOVENSKOG ROTARSTVA

Dr. Vojislav Kujundžić — pionir rotarskog pokreta u Jugoslaviji

Br. dr. Voja Kujundžić, R. C. Beograd.

Kada je reč o pionirima Rotarstva u Jugoslaviji, beogradski Rotary klub je ponosan da može istaći ime svog uvaženog pastpotpredsednika i osnivača kluba, brata Voje Kujundžića, koji se nesporno može smatrati pionikom rotarskog pokreta u Jugoslaviji.

Brat Kujundžić nije bio jedini koji je u to doba za rotarski pokret saznao i došao na ideju da se taj pokret ostvari u Jugoslaviji. U analima evropskog sekretarijata postoje dokumenti koji svedoče o tome da su se već nekoliko Jugoslovena, kao i stranih rotarskih funkcionara, bavili tim pitanjem, ali su svi ti pokušaji ostali bez uspeha.

Istaknuti intelektualac, koji se već od malih godina posvećuje pozivu koji pruža najširije mogućnosti za ispoljavanje služenja čovečanstvu, on je oduvek sa interesom pratio razne humanitarne pokrete koji imaju za cilj napredak i dobro čovečanstva.

Tako je septembra 1927 godine opazio u „Prager Presse“ oduševljene odjeke Evropske rotarske konferencije održane istog meseca u Pragu i od ovog momenta zaneo se mišlju da taj plemeniti pokret ostvari u Jugoslaviji.

Akcija koju je pokrenuo brat Kujundžić imala je, međutim, plodnih rezultata: on je sa svojstvenom pronicljivošću izabrao iz kruga svojih prijatelja ličnosti koje su za to najbolje odgovarale i bile voljne da saradjuju na ostvarenju ovog poduhvata. On je te svoje prijatelje uputio u ciljeve i delatnosti pokreta i oduševio ih svojim izlaganjem o plemenitim zadacima rotarstva. Kad se uverio da je njegovo zrno palo na dobru zemlju, on se stavio u vezu sa nadležnim funkcionarima rotarskim i uz svesrdnu saradnju češkog rotara Josefa Schulza, kome je Uprava Rotary International poverila da se stara o stvaranju rotarskog pokreta u Jugoslaviji, položio temelje tog pokreta u našoj zemlji. Kao prvi rezultat ovih napora osnovan je 15 oktobra 1928 g. prvi Rotary Klub u Jugoslaviji — Rotary klub Beograd.

Od tog vremena brat Kujundžić neumorno radi na širenju i jačanju Rotarstva u Jugoslaviji. Pored beogradskog kluba, on je osno-

vao još šest klubova u našoj zemlji: Novi Sad, Subotica, Pančevo, Sarajevo, Zemun i Čuprija.

Ovo je svekako jedinstvena zasluga naročito kada se uzme u obzir da su prva četiri od pomenutih klubova osnovana u toku prve tri godine opstanka rotarstva u Jugoslaviji, kada je pokret bio još veoma mlad i o njemu se nije mnogo znalo, te se rad na osnivanju novih klubova morao sprovoditi s naročitom oprežnošću i uz velike teškoće. I u to doba — krajema 1951 godine — od 15 postojećih klubova pet su osnovana zaslugom brata Kujundžića!

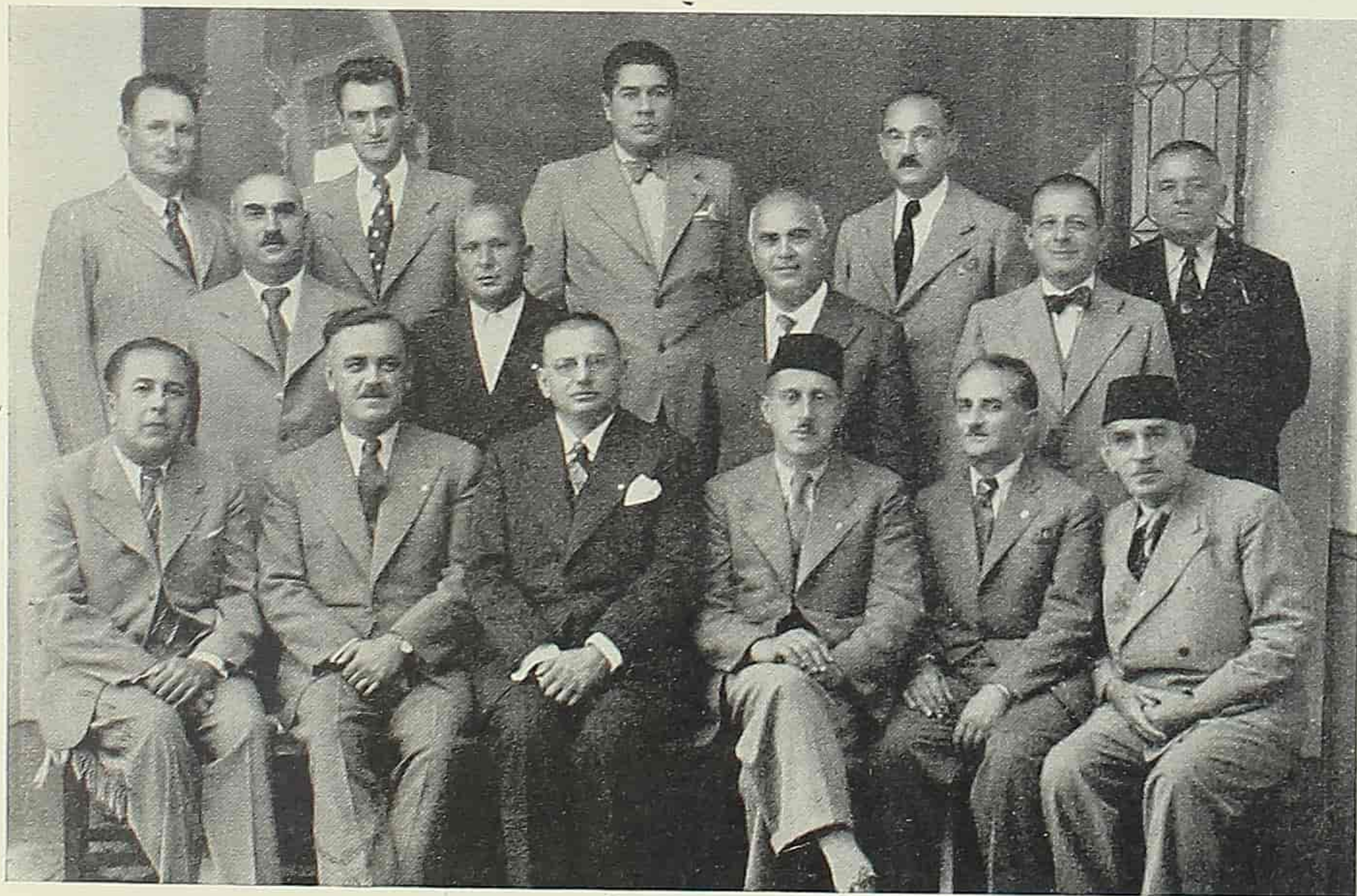
Jedna od najvećih teškoća na koju je brat Kujundžić naišao prilikom osnivanja novih klubova, bio je nedostatak rotarske literature na našem jeziku. Stoga se latio ogromnog posla oko prevoda engleskog statuta Rotary International, Pravila Rotary kluba, kao i velikog broja brošura o Rotarstvu („Šta je to Rotary Klub?“ „100 pitanja i odgovora o Rotarstvu“ i mnogih drugih) čime je olakšao posao propagiranja rotarskih ideja u našoj zemlji.

Ne potcenjujući značaj štampe za stvaranje javnog mnjenja, brat Kujundžić je neprestano nastojao da se u našim dnevnim listovima s vremena na vreme pojavljuju članci i izveštaji o rotarstvu, njegovim ciljevima i delatnosti, i sâm je bio autor velikog broja izveštaja i odličnih propagandnih članaka o Rotarstvu koji su izašli u našim dnevnim listovima i časopisima.

Kao član kluba, brat Kujundžić je uvek bio uzoran rotar. Statistike potvrđuju utisak koji su beogradski rotari stekli u toku godina, da se bez brata Kujundžića ne može zamisliti klupska sednica — on u stvari ima rekordnu prosečnu frekvenciju od osnivanja kluba pa do danas. I pored toga što skoro nikada nije izostao sa sednica,

---

NAŠ NAJMLADJI KLUB: ROTARY CLUB BRČKO

brat Kujundžić se uvek istakao — stoga su ga njegovi drugovi iz kluba tako dobro upamtili — svojom velikom energijom i vidnim sudelovanjem u radu na tim sastancima.

Pored tog redovnog rada u klubu, brat Kujundžić je prisustvovao na nekoliko svetskih rotarskih konvencija, na mnogim drugim međunarodnim rotarskim sastancima, kao i na distriktnim konferencijama i mnogobrojnim rotarskim priredbama medjuklupskog karaktera u našoj zemlji. I na svim tim skupovima istakao se svojim neumornim radom i energijom.

Rad brata Kujundžića na stvaranju rotarskog pokreta u Jugoslaviji, i pored toga što sam po sebi neizmerno koristan i značajan, naročito nam je dragocen i mio pošto mi, koji smo od samog početka bili kraj njega, vidimo koliko požrtvovanosti, ljubavi i najoduševljenijeg elana taj čovek ulaže u svoj trud, te se neprestano divimo ovom pravom pioniru u borbi za dobro čovječanstva koji će, uvereni smo, ući u svetsku istoriju rotarskog pokreta kao jedan od njegovih najzaslužnijih pobornika.

Ponosni smo i radosni da je taj odlični rotar — naš drug i brat — osnivač i član našeg kluba, koji nas svojim primerom, visokim, nezainteresovanim i odanim služenjem oduševljuje i bodri na što energičniji dalji rad na širenju i jačanju rotarstva u našoj zemlji.

† МИША СТАНКОВИЋ, ЧЛАН ПОТАРИ-КЛУБА ПЕТРОВГРАД

Желећи да поправи своје здравље, брат Миша Станковић је пошао на заслужени одмор у бању. Нажалост, отуда се није вратио. Умро је 6 септембра у 11 часова ноћу. Тало му је пренесено у родно место Меленце, у Банату, и ту сахрањено.

Миша Станковић потиче из вредне и угледне куће, и већ у својој младости показује наклоности за практичан рад. Одмах после завршеног школовања, он пуном снагом улази у јавни живот, увек на страни оних који се боре за правду и истину. Нарочите симпатије има за националне и хумане установе. Био је члан Соколског друштва, Јадранске страже, Црвеног крста, Дечијег дома, Трговачке омладине, Лиге за сузбијање туберкулозе и других. У већини организација био је и члан управе са важним функцијама, за које је увек нашао времена да их на време обави.

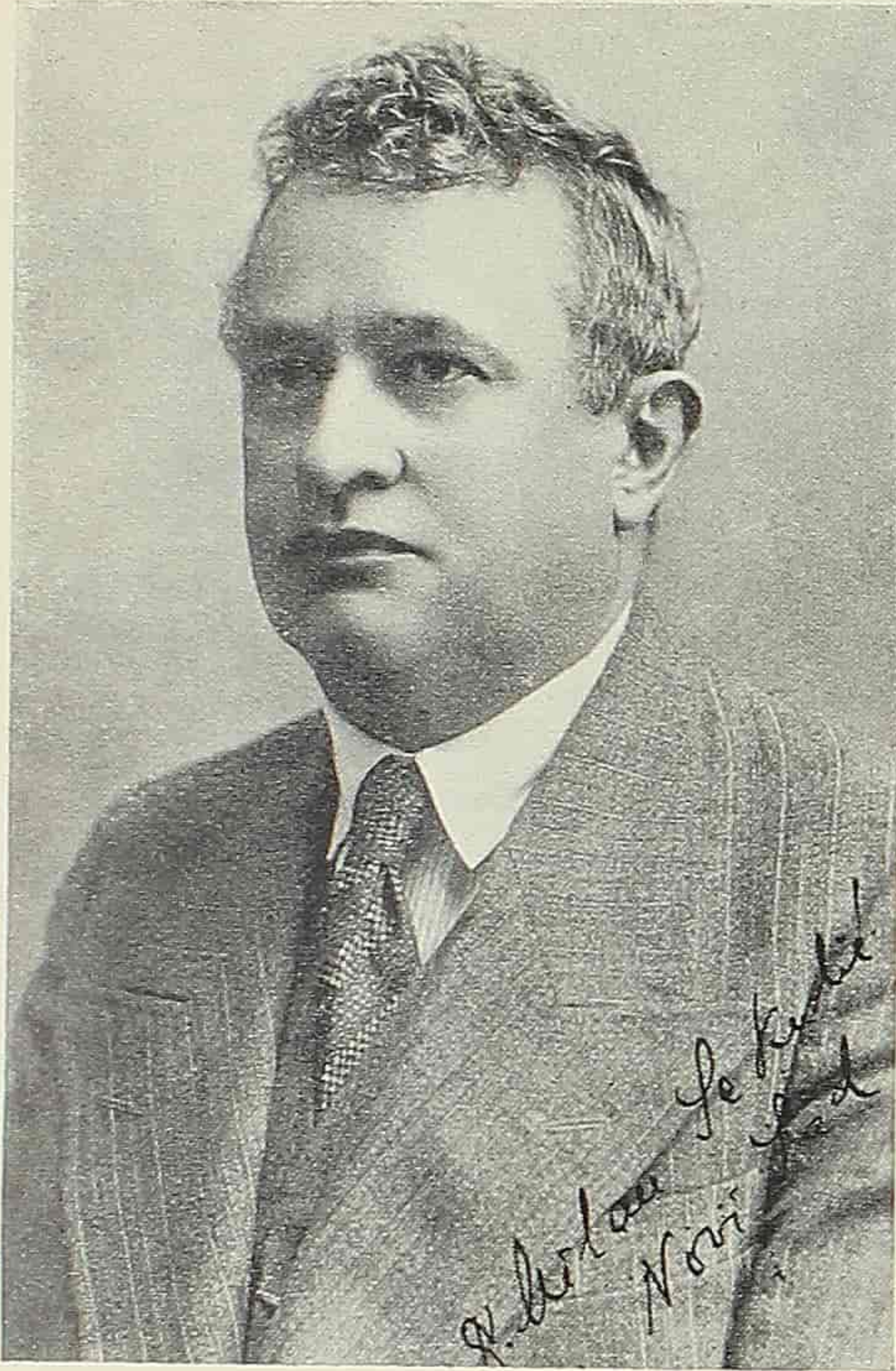
Четири ротарска циља брат Миша је потпуно познавао и заиста им верно служио. У клубу је он један од оснивача, и у првим данима постојања овога клуба чини све да се стане на чврсте ноге и стално унапређује унутрашње развијање клуба. У звању, као директор Српске штедионице у Петровграду, он је примеран шеф и према чиновницима се опходи као отац према чедима породице. У друштву, његова служба је свестрана, и многе лепе установе везане су за име Мише Станковића. У погледу интернационалног служења свима је давао пример, јер је најпреволео све људе без разлике вере и народности.

Губитак нашег драгог брата Мише ћемо највише осетити у клубу, али ће се то осетити и у целом граду, јер је он у јавном животу овога места играо видну улогу.

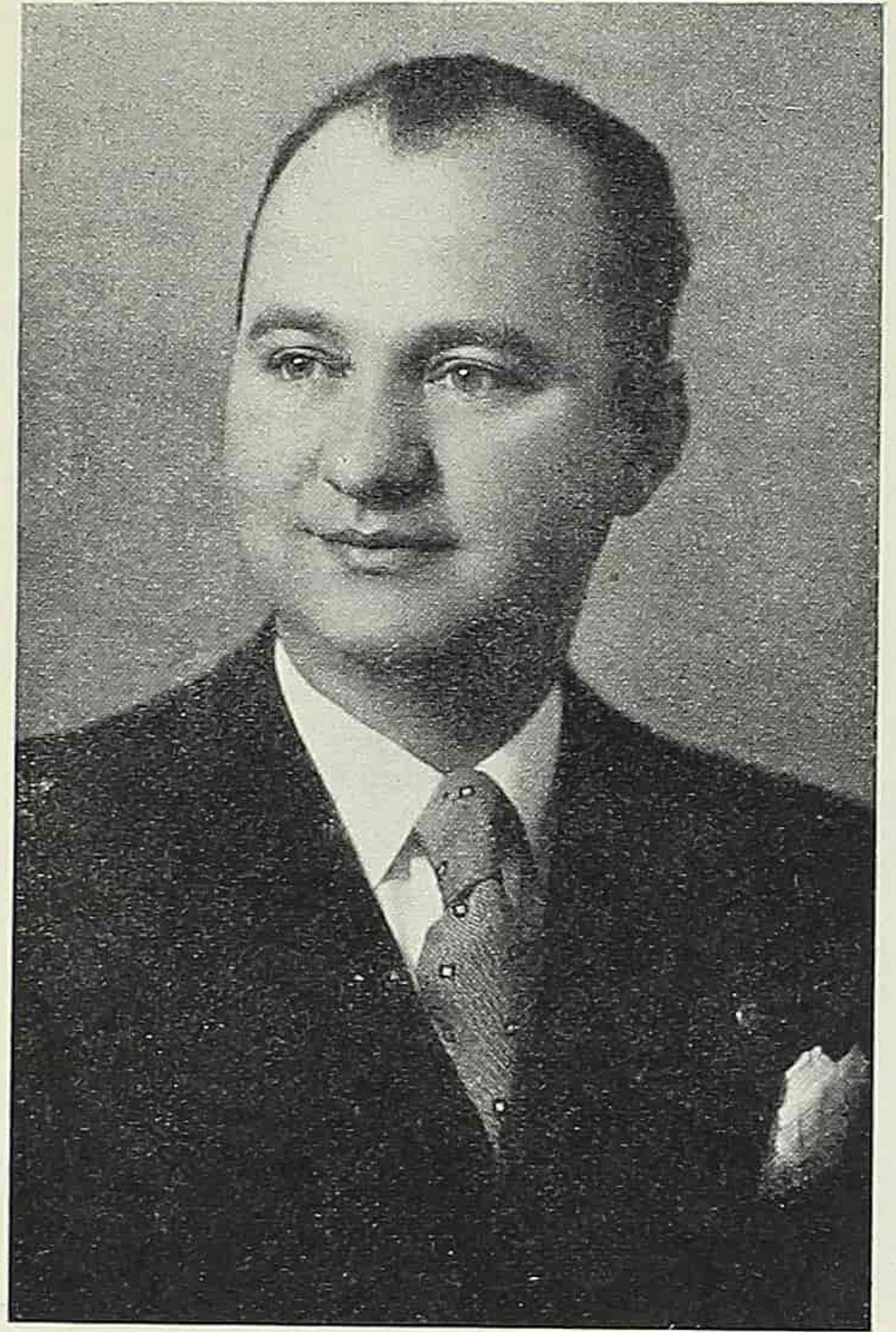
Међу нама ће му остати трајан спомен и вечна слава!

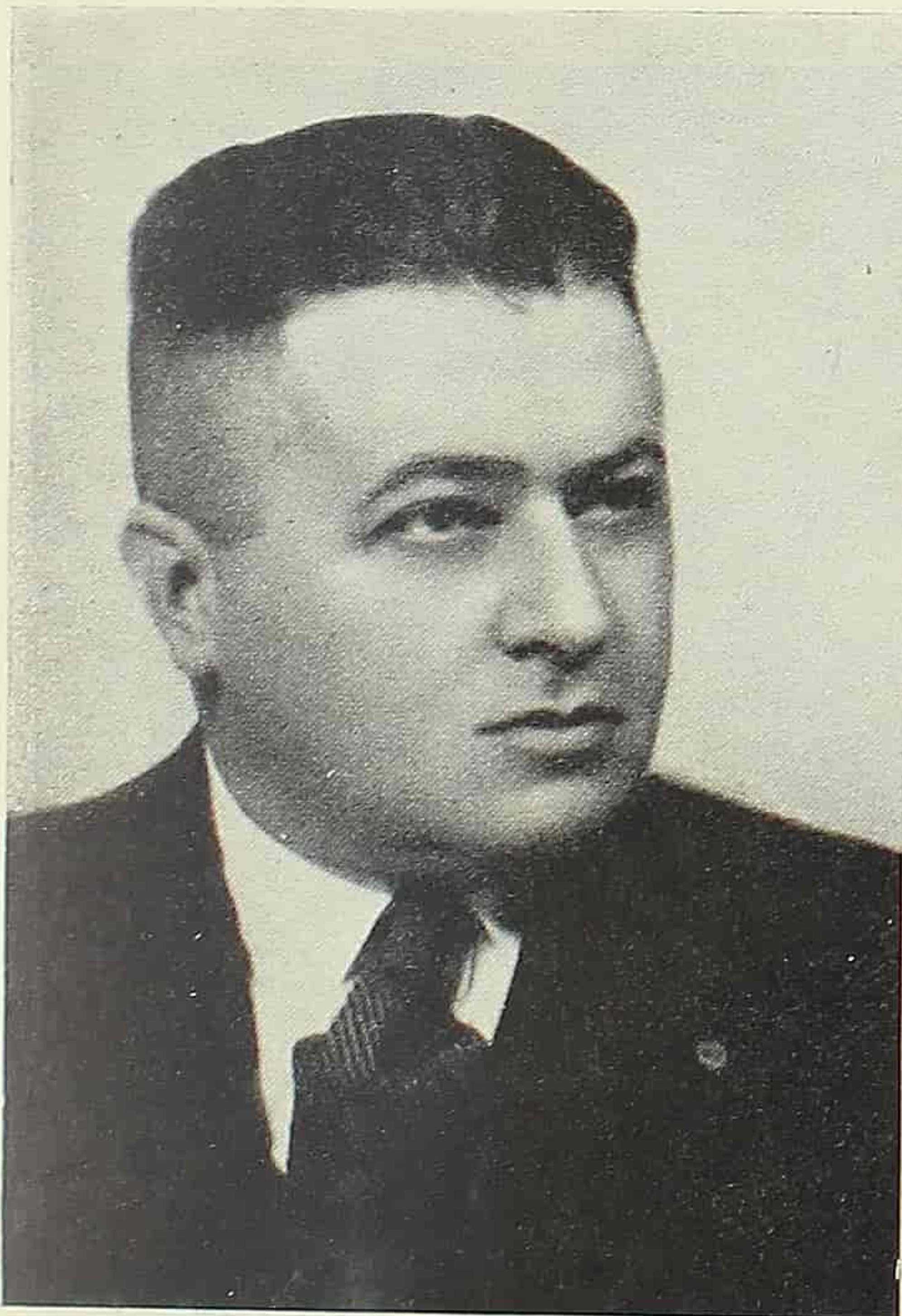
PRETSEDNICI I TAJNICI KLUBOVA NAŠEG DISTRIKTA

Dr. Milan Sekulić, javni beležnik,
pretsednik R. C. Novi Sad

Dr. Mirko Balabušić, sekretar Uruženja
industrijalaca, tajnik R. C. Novi Sad.

Dr. Ladislav Lipzenčić, advokat i vele-
posednik, pretsednik R. C. Subotica.

Pavle Grabovac, advokat, tajnik R. C.
Subotica.

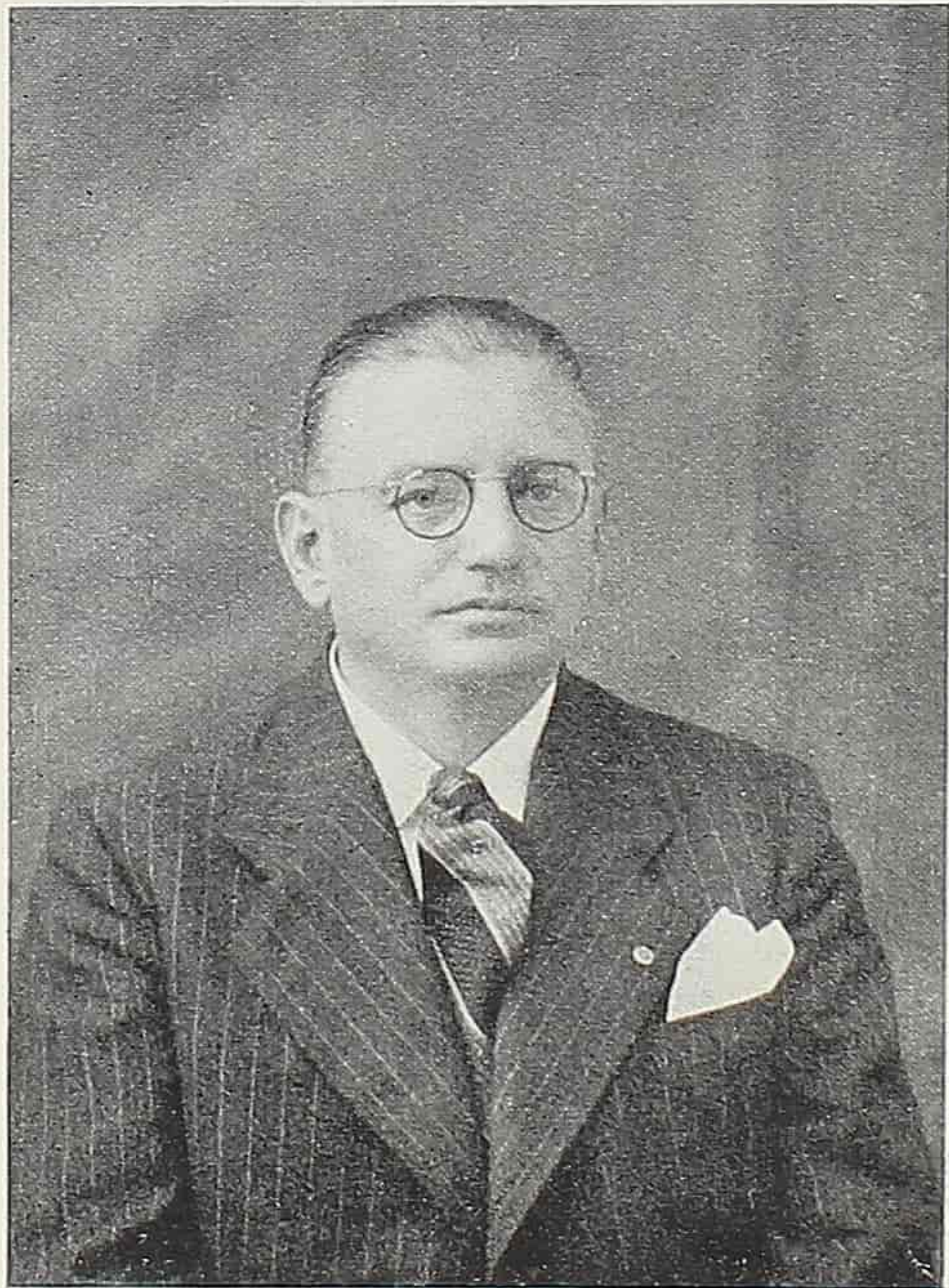
PRETSEDNICI I TAJNICI KLUBOVA NAŠEG DISTRIKTA

Ing. Dimitrije Nikolajević, direktor
vodne zadruge, predsednik R. C.
Velika Kikinda.

Dr. Jovo Sremac, advokat, tajnik R. C.
Velika Kikinda.

Artur Padjen, bankovni ravnatelj,
predsednik R. C. Brčko.

Bakija H. Selimović, tajnik R. C.
Brčko.

IZ ROTARSKOG SVETA

ČEHOSLOVAČKA, 66. DISTRIKT R. I.

Guverner dr. František Král je u svome mesečnom pismu izdao sledeći apel na čehoslovačke rotare:

Ove godine imamo dvostruku priliku ne samo da promišljamo već i da sa činjenicama doprinesemo sve što možemo dobroj volji medju ljudima. Ko brzo daje dvostruko daje i danas potrebujemo toliko takovih darova. Dragi rotari, bez atmosfere prijateljskog udruživanja nema pravoga i trajnoga klupskog života; samo u toj atmosferi se možemo naučiti da poštujemo jedan drugoga. Iskreno prijateljstvo je najsigurnije životno osiguranje naroda, narodnog imena i njegove dugogodišnje kulture. Bez prijateljstva nema sigurnosti A požrtvovalnost je sestra prijateljstva.

S velikim pijetetom se sećam našega, pre kratkog vremena preminulog plemenitog rotara Klementa i mnogih drugih. Pomozimo svaki pokret koji koristi narodu. Medjunarodan je onaj, koji vrši svoje narodne dužnosti. Svoju dužnost moramo ispuniti sistematski u okviru svoje sposobnosti i svoga ličnog uticaja.

Prijateljstvo i požrtvovanost su osnovni stubovi svakog ljudskog društva, svakog naroda i države. Uveren sam da će te osobine i danas razgnati tamu oblaka nad našom strelom i da će opet naskoro veselo zasijati sunčani zraci kao simbol radosne vere u bolju budućnost.

IZ NAŠEG DISTRIKTA

PROMENE U ČLANSTVU:

ISTUPILI IZ KLUBA:
BAČKA TOPOLA: Dr. Narai Julije
ČUPRIJA-JAGODINA-PARAĆIN: Miloslav Crnjanski, zbog zaposlenosti
KARLOVAC: Bajko Hofmann, zbog preselenja
SKOPLJE: Dr. France Mesesnel, zbog premeštaja
SLAVONSKI BROD: Maksim Bosnić, zbog preselenja

RAD NAŠIH KLUBOVA

BAČKA TOPOLA. — Posle letnjeg odsustva i odmora članova kluba, otpočeo je u klubu na sve strane ozbiljan rad. U toku meseca septembra održana su 3 interesantna predavanja i to 6-og je održao brat Trbović Djura: „Historijat Karadjordjeve porodice“; 15-og brat Vig Josip: „O radu u našem klubu“ i 20-og brat Mihalović Bela: „Trgovina gvoždja u našoj okoli-

ni“. Osobito je zapaženo predavanje brata Viga, koji je u svome predavanju izneo potrebu što intenzivnijeg i korisnijeg rada u klubu. — Poslednji sastanak u mesecu posvećen je drugarstvu, dok je na 177. sastanku klub odao poštu preminulom petrovgradskom bratu M. Stankoviću.

BEOGRAD. — Na 488. redovnom sastanku 12. septembra o. g. podneo je

pastguverner br. Stevan Pavlović izveštaj o regionalnoj konferenciji evropskih rotara u Stockholmu. Na 489. redovnom sastanku 19. septembra o. g. pretsednik kluba Dr. Sima Ilić izneo je u dužem govoru program rada kluba za ovu rotarsku godinu, a brat Edo Marković govorio je o organizaciji Europskog savetodavnog odbora kao i njegovom radu. 490-ti redovni sastanak držan je 24. septembra o. g. kao Ladies' Night u čast pretsednika Rotary International Hagera i gospodje Hager.

БИТОЉ. — У овом месецу клуб је показао разноврснију делатност него у два претходна месеца. Та се живост изразила у златно повећаној фреквенцији и чешћим дискусијама о текућим питањима из области служења заједници. Сем тога брат Ђераси одржао је стручно и за лаике врло приступачно предавање »О утицају алкохола нарочито на омладину«. Брат предавач је приказао разорно дејство алкохола, под чијим се утицајем ћелије грче и умртвљују, а надзор разума над афектима смањује и нестаје, тако да апимални и асоцијални нагони код човека добијају превагу. Све се ове жалосне последице, наравно у много јачој мери испољавају код младежи, чија воља слаби, а поводљивост расте. Из статистика криминалитета, код нас и другде, види се да су преступници и злочинци већином алкохоличари. На крају брат предавач оповргава, и оштро осуђује, ону толику раширену заблуду, према којој алкохол повећава рад мишића. Брат Робе је одржао усмени реферат о првом ротарском циљу, тј. о другарству и пријатељству, као полазиој и основној тачки ротарског покрета. Упоређује његову првобитну стилизацију са садањом и закључује у корист ове друге, пошто је тек њоме првом циљу дато потпуно и јасно алтруистичко обележје.

ЏУПРИЈА-ЈАГОДИНА-ПАРАЌИН посетио је своје састанке, одржане у septembru, negovanju drugarstva i

medjusobnog prijateljstva. Osim izcrpnih referata o radu konferencije pretsednika i tajnika u Beogradu, predavanja nije bilo. Usled teške i nesigurne situacije u Evropi i naročito u Čehoslovačkoj, svi članovi su bili veoma zabrinuti za ugroženi mir u svetu.

DUBROVNIK. — Na sastanku 1. septembra izabrani su odbori u klubu, tako da će se poslije ljetnih mjeseca početi sa intenzivnijim radom. Predavanja tokom cijelog mjeseca nije bilo, te su svi sastanci bili posvećeni drugarstvu. Ovog mjeseca imali smo priličan broj gostiju iz domaćih klubova kao i stranih. Br. Milošević Bogoljub, član R. C. Niš, koji je došao u Dubrovnik na svom svadbenom putovanju, posjetio je sastanak od 15. septembra i tom prilikom predao nam je zastavicu svoga kluba. Rotar Dr. Leopold Novosad, pretsjednik R. C. Prostejov (ČSR) koji je posjetio naš sastanak od 22 septembra, predao nam je zastavicu svoga kluba, kao uspomenu na njegov boravak kod nas. U svom govoru naglasio je, da to nije prvi puta da boravi u Dubrovniku za koga je vezan čak i postanak njihovog kluba. Naime, pred nekoliko godina boraveći ovdje sa delegatima kongresa Slavenskih štedionica, došlo je do razgovora o rotarstvu i taj razgovor bio je povod, da je po povratku kući osnovao u svom mjestu klub. Br. Dr. Matija Vidoević podnio je zanimljiv izvještaj o mladom pravničkom naraštaju u Jugoslaviji.

KARLOVAC. — Klub je i u mjesecu septembru nastavio intenzivan rad, održavajući nada sve uredno svoje sastanke. Predavanje održao je 12. IX. br. Slaviša Košćević, „O zakonu o radnjama“, kojom prilikom iznio je razne vrlo interesantne momente iz današnjih prilika, sa potrebnim tumačenjima i komentarima. Zatim je 19. septembra održao predavanje br. Julije Jakil o svom boravku u kupalištu Abano u Italiji, ispunivši cijelu večer u

opisivanju prilika i načina lječenja u tom kupalištu, gdje je našao i naših državljana, i popratio je predavanje lijepim snimkama. Na sastanku od 26. septembra referirao je pretsjednik br. Stanko Kosem, o boravku sa br. tajnikom Petrom Košćevićem na konferenciji pretsjednika i tajnika u Beogradu, kojom prilikom dočekan je i pretsjednik R. I. G. Hager. U toku mjeseca odobrene su neke pripomoći siromašnijim učenicima za nabavu školskih knjiga. Klub će narednog mjeseca primiti nekoliko novih uglednih članova, a obzirom na nedavno održani medjugradski sastanak na Plitvičkim Jezerima, posjetu beogradskom klubu, pružene pomoći te na vlastitu ekstenziju, klub je cijelog mjeseca veoma aktivno radio.

ЛЕСКОВАЦ. — Обузети страхом за европски мир, на свима састанцима једино смо третирали то питање. Био је и утврђен међуградски састанак са клубовима Скопље и Ниш у Врањској бањи, који је у последњем тренутку због тешке ситуације одложен за доцније. Клуб је изабрао два сиромашна ученика, једног из гимназије и једног из текстилне школе за питомце клуба, с тим да им се плати уписнина за школске потребе и редовна месечна помоћ од по 50 дин. Брат председник и брат други тајник учествовали су на састанку председника и тајника у Београду и наравно и дочеку нашег председника Хегера. Браћа су донела из Београда пуно важних и лепих ствари, које су нам на првом састанку саопштили.

ЛЈУБЛЈАНА. — На првом сестанку је узбудило велико позорност писмо клуба у Genevi, држава New York U. S. A. Џеprav има место само 17 тисоћ пребивалцев, šteje vendar njih klub 104 члане, ki izkazujejo letno 89% frekvence (!), kar je vsekakor veliko. Interesantno je v njihovem programu, da pred sestankom vedno zapo-

jejo. Brigajo se mnogo za komunalne zadeve. Za pozdrave smo se najlepše zahvalili in napili na njih zdravje. Br. Virant nam je podal lep resume češko-nemškega konflikta, zlasti so nas zanimale možnosti razpleta. Br. Agnola je orisal svoje vtise s potovanja po Nemčiji. Prvikrat se je vozil tudi po Reichsautobahnen, o katerih ima svoje mnenje. V zanimivi debati po predavanju br. Viranta je br. Potočnik pojasnil, da je ena najboljših informacij o položaju pregled borznih tečajev na svetu. — Dne 14. septembra nismo imeli oficielnega sestanka, pohiteli smo v lepem številu na Polževo, kjer smo uživali na eni najlepših izletnih točk, s katere se tako lepo vidi naša Dolenjska, ki zna najbolj v jeseni pokazati vse svoje čare. Pestre jesenske barve so dale sliki narave še posebno lepo obeležje. Za uspeh izleta gre v največji meri zahvala bratom avtomobilistom, ki so nam omogočili ta izlet brez motenj v izvrševanju poklica. Našega izleta na Polževo sta se udeležila tudi dva Angleža in sicer rotar Ronald Leach iz Rotary Cluba London in njegov prijatelj Henry Hillman. Rotar Leach nam je prinesel lepe pozdrave svojega kluba in obenem zastavico svojega kluba, ki bo odslej dičila našo mizo. Najlepše se zahvaljujemo br. Leachu in londonskem klubu za darilo, za katerega se bomo revanžirali z našo zastavico. Izlet je pokazal, da je bil prav koristen za medsebojno boljše spoznavanje in za utrditev dobrih одноšajev med klubskimi člani. — Na sestanku 21. septembra smo bratom, ki se niso udeležili izleta na Polževo, narisali v najlepših besedah naš izlet, tako da smo sklenili še večkrat prirediti take izlete. Na tem sestanku nam je podal svojo biografijo br. dr. Mirko Božič. V iskrenih besedah nam je orisal pot svojega življenja in nam odkril svoje srce, da smo si zopet postali bližji in še večji prijatelji. — Na sestanku 28. septembra smo obravnavali zlasti zanimivo pošto. Posebno po-

zornost je vzbudilo pismo kluba v Hamtranck v državi Michigan, U. S. A., ki nas prosi, da pošljemo kakšno tipično naše darilo za eno od dam, ki se je udeležo njihovega Ladies Nighta. V ta namen so priložil tudi dolar. Z veseljem bomo ustregli tej prošnji. Guverner br. dr. Slokar je bil tako ljubeznjiv, da nam je podal daljše poročilo o bivanju predsednika Rotary International Hagerja v naši državi. Zlasti je razveselilo br. predsednika Hagerja, da so ga naši rotarji povsod tako pristrčno sprejeli in da je bilo že pri sprejemu v Beogradu mnogo rotarjev iz vse države. Br. guverner je spremljal br. predsednika po Beogradu, ki si ga je dobro ogledal. Mnogo poročil o bivanju predsednika Hagerja je tudi že izšlo v listih. Poročal nam je tudi o konferenci predsednikov in tajnikov, o čemer pa je podrobno poročilo objavljeno na drugem mestu te številke. Br. guvernerju so vsi bratje iz srca hvaležni za krasno poročilo. Ker je bilo na dnevnem redu tudi idejno predavanje, je br. pastguverner dr. Viljem Krejči porabil priliko, da nam je prečital svoj referat o organizaciji kluba in njegovem delu, ki je bil podan na konferenci predsednikov in tajnikov v Beogradu dne 25. septembra 1958. Njegov referat je vzbudil upravičeno pozornost in je zaslužil priznanje, katerega so mu izrazili vsi bratje.

MARIBOR. — Prvi sestanek v septembru je bil posvečen rojstnemu dnevu našega ljubljenskega kralja, Nj. Vel. Petra II. Brat predsednik je proslavil ta narodni praznik z lepim patriotičnim govorom. — V neoficielnem delu meetinga nam je pripovedoval brat Peteln, ki se je pravkar vrnil s svojega študijskega potovanja, o lepotah gornje-italijanske pokrajine in italijanskih umetnostnih galerij. — Na drugem sestanku je predaval brat pastprezident Krejči o poteku letošnje impozantne regionalne konference v Stockholmu in o svojih osebnih vtisih

s tega lepega in velezanimivega potovanja v nordijske države. — Na našem tretjem sestanku smo poslušali zanimivo pripovedovanje brata Šorlija o njegovem letošnjem potovanju po Italiji, kjer je obiskal v Julijski krajini značne in drage kraje iz svojih mladih dni, nato pa še razne tujsko-prometne centre, kakor Rim, Neapelj, Firenze itd. — Na zadnjem našem sestanku smo slišali izčrpno poročilo brata tajnika Kasperja o poteku in o sklepih konference rotarskih predsednikov in tajnikov v Beogradu ter o obisku prezidenta Rotary International, rotarja Georgea C. Hagerja v Beogradu. — V ostalem klub tudi ta mesec še ni mogel razviti svoje polne delavnosti, ker je bilo še mnogo bratov na dopustu in je zato bila frekvenca slabša kot v prejšnjem mesecu. Gosta smo imeli ta mesec samo enega, i. s. brata Ing. Borisa Hribarja iz Ljubljane, naši bratje (Kasper, Krejči, Paljaga) pa so obiskali Beograd, Sušak in Stockholm.

NIŠ. — Septembar mesec prošao je u ozbiljnom i konstruktivnom radu sviju članova našega kluba. Rad je malo sputavan medjunarodnom političkom zategnutošću usled koje je i odložen medjugradski sastanak u Vranskoj Banji, koji je u svemu bio organizovan i zakazan za kraj ovog meseca. — Br. Ing. Tanasije Aritonović održao nam je treći deo svoga predavanja iz zvanja pod naslovom „Duvan kao biljka“, a brat Petko Bukumirović održao je veoma interesantno predavanje pod naslovom „Kultura pirinča u Jugoslaviji“. Vredni br. Ing. Aritonović ni ovoga meseca nije propustio a da nam ne referiše savesno o radu sviju klubova u našem distriktu kao i br. Dr. M. Sokolović što nam je referisao o radu svih onih inostranih klubova sa kojima stojimo u vezi. — Podnet je obširan referat o sastanku pretседnika i tajnika klubova u Beogradu — podneo ga je br. Dr. B. Ristić, pretседnik. Br. G. Hager, pretседnik R. I., na

ovdašnjoj železničkoj stanici dočekan je od strane braće i sestara, g-dji mu predat je lep buket cveća, dok je br. predsednika na engleskom jeziku pozdravio br. Dr. Milan Sokolović.

NOVI SAD. — Klub je pokazao u mesecu septembru vrlo veliku aktivnost. Sem što su izvršeni definitivni sastavi odbora i pododbora i izradjen detaljan program rada za 1958-59 rot. god.: na svakom sastanku održano je po jedno predavanje, a predsednik kluba br. Dr. Milan Sekulić uvodno je uvek izrekao po nekoliko vrlo značajnih misli u vezi sa rotarskim pokretom i njegovom ideologijom. — Na prvom sastanku u mjesecu septembru održao je predavanje br. Dr. Steva Subotin o svojim impresijama iz današnje Francuske. — Na drugom sastanku govorio je naš dragi gost br. Ilija Pržić o Europi u 1958 godini. — Na trećem sastanku održao je značajno predavanje br. Dr. Milan Sekulić pod naslovom „Finis Austriae. Da li je moralo doći do Anschlussa?“ — Četvrti sastanak, održan u nedelju 25 septembra o. g., imao je karakter svečanog radnog sastanka sa sestrama u čast predsednika R. I. Georga Hagera i njegove gospodje, koji su preko celog dana bili gosti našeg kluba. Ovaj vanredno uspeli sastanak, na kome su sem sestara uzeli učešća i naši dragi gosti rotari iz pet okolnih klubova, bio je ispunjen obilnim programom. — Sem značajnih reči kao uvodnog pozdravnog govora predsednika Dr. Milana Sekulića o značaju i smislu jugoslavenkog rotarstva, koje je zatim na engleskom govorio br. Ing. Milan Manojlović, govorio je br. Dr. Mirko Balabušić o radu kluba od njegovog osnivanja do danas; engleski prevod ovog izveštaja predan je predsedniku R. I.

Georgu Hageru i njegovoj gospodji. Br. Dr. Vlada Belajčić na engleskom jeziku održao je predavanje „Novi Sad i rad našeg kluba na polju služenja zajednici u njemu“, prevod ovog predavanja na našem jeziku bio je razdeljen svima prisutnima. Br. Dr. Miša Matić, kao gradski većnik, po ovlašćenju odsutnog br. Dr. Branka Magaraševića, zamenika predsednika Opštine, pozdravio je biranim rečima u ime Grada Novog Sada dobrodošlicom predsednika Hagera i njegovu gospodju. Br. Djordje Lederer, u ime prisutnih klubova kao gostiju na engleskom jeziku uputio je pozdrav predsedniku R. I. Hageru. Predsednik R. I. George Hager održao je zatim na engleskom vanredno temperamentan i impresivan govor izražavajući zahvalnost na srdačnom prijemu kao i svoju radost što vidi zastavu svoje Otadžbine a iz predsednikovih reči čuje glorifikaciju Abrahama Linkolna, koji bi po svojim idealima da još živi bio jedan od prvoboraca Rotarstva. Na kraju supruga br. Ing. Milana Manojlovića — gospodja Klara Manojlović predala je gospodji Grace Hager poklon, lep stolnjak i 6 ubrusa, ručni rad sa nacionalnim motivima, pozdravljajući je na engleskom u ime prisutnih sestara a predsednik br. Milan Sekulić predao je predsedniku Georgu Hageru ukusno izradjeni bosanski serviz za kafu i Ivanovićev Zbornik slika naše Otadžbine. Predsednik R. I. i gospodja Hager bili su očito prijatno iznenadjeni lepim i ukusnim poklonima, te su u tom smislu izrazili i svoje zadovoljstvo. — Posle iscrpljenog dnevnog reda razvila se je prijatna igranka. — Na poslednjem sastanku održao je br. Julije John predavanje „O utiscima s puta po Švedskoj“, koje se naročito odli-

---

PAŽNJA. Umoljavamo sve rotare, da svu poštu za klub Slavonski Brod izvole adresirati na naslov: Rotary Club Slavonski Brod, Slavko Brdarić, Tvornica vagona.

kuje vanredno lepim prikazom socialnih i ekonomskih prilika i odnosa u Švedskoj. Za nevoljne skupljeno je u mesecu septembru 1501.— dinar.

OSIJEK. — U mesecu septembru, nakon povratka većeg dijela braće sa odmora, započeo je opet intenzivan rad u klubu. Prosječna se je frekvencija poboljšala naprama prošlim ljetnim mjesecima. Imali smo 2 posjete iz čehoslovačkog distrikta, naimeno iz R. C. Sušice. Održana su slijedeća predavanja: br. Vilim Görög: „Promet stranaca i grad Osijek“ br. Stjepan Zsille: „Posjet Zlinu“ br. dr. Prokopije Uzelac: „Uloga Crvenog Krsta u pasivnoj odbrani od neprijateljskog napada iz zraka“, br. Jos. Krasso: „O filateliji.“ Konferencija predsjednika i tajnika u Beogradu prisustvovali su u ime našega kluba predsjednik br. dr. Miler i tajnik br. Brlić. 24. vjenčao se u osječkog župnoj crkvi sv. Petra i Pavla sin našega br. dra Milana Čačinovića g. dr. Vladimir Čačinović sa gdjicom Ivankom, kćerkom osječkog okrožnog sudije g. Ante Rosandića. Za nevoljne sakupljeno je din 560.—.

PANČEVO. — Na prvom sastanku održao je br. Isailović referat iz svega zvanja „Opštinski radovi“, u kome je izneo, koje gradjevinske radove namerava opštinska uprava da izvede za unapredjenje Pančeva. Nakon referata razvila se je diskusija po tome pitanju. Na drugem sastanku je br. Mihajlović, koji je učestvovao na pravničkom kongresu, referisao je o istom iznevši kratak tok kongresa i sadržinu pojedinih predavanja i referata. Na poslednjem sastanku u septembru referisano je u prvom redu o sastanku predsednika i tajnika u Beogradu, dalje o banketu, koji je dat u počast predsedniku Hageru.

PETROVGRAD. — Naš je klub izgubio svog vrednog člana brata Mišu Stankovića, koji je preminuo 5. septembra t. g. Koliko je brat Miša bio

cenjen i voljen od sve braće u klubu, najbolji je dokaz to, da je na sastanku posvećenom uspomeni na pokojnog brata Mišu, bila frekvencija 100%. Ispravno shvativši ideju služenja zajednici, a specijalno o brizi za mladež, dobro poznavajući nedostatke srednjih stručnih škola u Banatu, braća iz našeg kluba Petar Kostić u svojstvu predsednika i Dr. Ljubomir Božić u svojstvu glavnog sekretara Trgovinsko industrijske Komore u Petrovgradu, potpomognuti od braće: Kristifora Dragana, Viktora Eleka, Kaliji Eugena i Pavla Pavlovića, komorskih većnika, spremili su i osnovali „Srednju tehničku školu“ i pored već postojeće državne Trgovačke Akademije, privatnu „Trgovačku Akademiju“ sa pravom javnosti pri Trgovinsko-industrijskoj komori. — U srednjoj tehničkoj školi su otvorena 3 odeljenja, sa 68 učenika i to: mašinski, elektrotehnički i gradjevinski, — a u Trgovačkoj akademiji 1 odeljenje I. razreda sa 60. učenika. — Potreba za osnivanje stručnih škola u Banatu, sve se više oseća pošto na teritoriji celoga Banata nema ni jedne stručne škole. — Postojeća Državna Trgovačka akademija je usled ograničenja budžetskih sredstava, primala samo ograničen broj učenika, tako da je svake godine ostao veliki broj neupisan, i time su stvarane neprebrodive teškoće kako učenicima isto i roditeljima, koji su mahom siromašnijeg stanja. — Osnivanjem svih škola u svome okrilju, naša Trgovinska industrijska Komora, vodjena od ljudi nadahnutih plemenitom idejom služenja, vrši onu prosvetnu akciju, koja je ovom kraju najpotrebnija, a naš mladi klub može ovo delo registrovati kao svoj skroman udeo u uspehu.

SARAJEVO. — Kao obično tako i ove godine u toku ljetnih meseci, frekvencija se u klubu kretala oko 50% — dok se pod konac meseca septembra znatno popravila radi povrat-

ka mnoge braće rotara sa svojih odmora, te rad u klubu, krajem mjeseca septembra, postaje intenzivniji. Imali smo nekoliko vrlo interesantnih i aktuelnih referata. Među ostalim spominjemo: br. Vase Ristića „O izvozu našeg voća“, br. N. Berkovića, Gjorgje Besarovića i br. Branka Babića o utiscima sa svojih putovanja po Njemačkoj i Italiji. — Prilikom svoga putovanja u Italiju, br. B. Babić je posjetio Rotary Clubove u Genovi i San Remu o čemu je podnio referat. — Nadalje nas je izvijestio da je i jednom i drugom klubu predao naše klupske zastavice, na čemu nam se je R. C. San Remo već i pismeno zahvalio. — Na konferenciji pretsednika i sekretara Rotary klubova 77. distrikta 25. i 24. IX. u Beogradu prisustvovali su od našeg kluba pretsednik br. Dr. M. Ulmanski i sekretar br. Branko Babić, pa je po svom povratku sekretar podnio izvještaj o radu, kao i o raznim sugestijama za budući rad a naročito je podvukao potrebu ekstenzije. Br. Babić nam je opisao nadalje lijepi doček brata G. S. Hagera i njegove gospodje u Beogradu. Ovoga mjeseca smo predali svotu od Din 500— Crvenom krstu u ime godišnje pomoći.

СКОПЉЕ. — Током месеца септембра Р. к. Скопље одржао је пет састанка. Скоро сви састанци били су посвећени међународном служењу. Тако је брат др. Алексије Јелачић, који је крајем аугуста путовао кроз Чехословачку, одржао 2 септембра занимљиво предавање о ротарству и уопште о приликама у Чехословачкој. — На састанцима 16, 23 и 30 септембра говорио је брат Милан Чемерикић о нордиским земљама, Данској, Шведској и Норвешкој. Брат Чемерикић је 1—4 септембра присуствовао регионалној конференцији у Штокхолму за Европу, Северну Африку и Малу Азију. Пошто је исцрпно реферисао о раду конференције, брат Чемерикић је

изложио своје утиске и своја опажања о становништву, о култури и економским приликама у северним земљама.

SLAVONSKI BOD. — Klub je nakon ljetnog odmora započeo intenzivnim radom, a vrlo dobra frekvencija od 92'50% dokazuje, da su svi članovi opet na okupu. 167 sastanak bilježio je nakon dugog vremena 100%tnu frekvencu. Članovi su održali brojna predavanja opisujući mjesta i prilike, gdje su sprovedla svoj godišnji odmor, od kojih su bila najzanimljivija ona brata Mr. ph. Šrepela „O boravku u Münchenu i o posjeti velike njemačke umjetničke izložbe 1938“, kao i br. Juraša „O posjeti IV. region. konf. u Stockholmu“. Dne 26. septembra priredio je klub oproštajno veče svom osnivaču i pastpretsjedniku br. Maksimu Bosniću, koji napušta naš grad kao i naš klub, jer će se sa familijom stalno nastaniti u Beogradu. Te večeri mogao se naš pastpretsjednik najbolje osvjedočiti, koliko je bio obljubljen i poštivan u našoj sredini, jer mi odlaskom br. Bosnića gubimo jednog uzornog i nadasve odanog člana. Na konferenciji pretsjednika i tajnika R. C. u Beogradu bio je naš klub zastupan po braći Dr. Dandi i ing. Švagelu, koji su sa te konferencije ponijeli najbolje utiske, a našem klubu donijeli mnoge važne i značajne upute za daljnji uspješan rad.

SOMBOR. — Barometar frekvencije na najveću radost kluba je u skoku sa 88'25% prema 76'51% u prošlom mjesecu. I zadnje laste vratile su se sa letovanja da bi odmoredni i sveži sa novom snagom pristupili radu. Program kluba će se sastavljati u najkraće vreme pošto smo sa uspehom završili kurs održan pretsednicima i tajnicima u Beogradu, gde smo dobili ne samo dragoceni materijal nego i novi impuls, pravac za dalji rad. Prošle godine izradio nam je vrlo lepo predavanje o rotarstvu, kao svetosavski temat Radomir Makarić učenik IV. razreda ovd.

učiteljske škole, koji je sa odličnim uspehom završio tu školu, pa se je obratio Upravi da mu ona omogući dalje školovanje na filozofskom fakultetu. Uprava je rešila da će se starati za njegovo dalje školovanje u čvrstoj nadi da ćemo u njemu dobiti prosvetnog radenika koji će omladinu vaspitati u duhu rođarstva. Pošto je zima na pragu i time se ujedno pojavljaju i brige za snabdevanje gorivim materijalom, br. Gerner nas je obavestio o stanju tržišta umirujuć nas da sa daljim skokom cena ne treba računati. Svakako prijatna vest. Br. Milorad Pavlović obradovao nas je sa svojim predavanjem o srpskom „Ruhru“ opisujući pesnički naš timočki kraj. Dočarao nam je vredan rad tamošnjeg naroda koji od svoje mladosti pa do duboke starosti živi za rad, radi danju i noću u oknima unutrašnjosti zemlje, kao mesečinu koja v noći obasjava tamne šume da bi u zoru ustupila svoje mesto sunčanim zracima. Bilo je toliko slikovito da smo se osećali kao da smo sa njime proveli noć u tišini tamošnjih svežih planina. Br. Dr. Pavle Blaževac govorio je „O bračnom pravu“. Citirao nam je toliko zakonskih propisa koji važe u našoj državi, a po kojima se čovek u jednom kraju venča, a u drugom kao da nije ni oženjen, a u jednom kraju pak nije se ni venčao a opet se smatrao kao da mu je brak zakonit, da smo ga na kraju krajeva morali pitati da li smo sada zaista oženjeni ili ne, da li smo zakonito venčani ili živimo samo u nezakonitoj bračnoj zajednici. Valjda će se i to pitanje sa donošenjem jedinstvenog zakona o braku definitivno rešiti kao što su i druga važna pitanja regulisana. Br. Ivan Kristoforović iskoristio je prilku da nam pod naslovom „Rad švajcarskih rotara zimi“ servira jedno odlično ideološko predavanje o razvoju zapadne kulture, o pojmovima večite vrednosti za čovečanstvo i o osnovi rotarskog pokreta. Bez kulture ne-

ma razvoja ni socijalnog blagostanja i razvitka. Malo se osvrnuo i na 40 časovnu radnu nedelju u švajcarskom hotelirstvu što je švajcarski turizam doveo do navodne krize. Zadnji sastanak u mesecu posvećen je referatu o konferenciji predsednika i tajnika našeg distrikta. Braća iz Beograda opet su nam dokazali sa koliko iskrene i spontane ljubavi se staraju za braću iz svih krajeva naše otadžbine, čak i u danima, kada su svi ljudi bili u punoj ratnoj psihozi. Sama konferencija dala je odlične rezultate i sugestije za dalji rad a naročito sugestije br. Guvernera bile su od velike koristi i rasvetlile su mnoga načelna pitanja po kojima su klubovi do sada lutali u nezvesnosti. Nadamo se da će mesec oktobar biti mirniji i već posvećen konkretnom radu.

SPLIT. — U augustu održano je 5 redovnih sastanaka sa 55%-tnom popriječnom frekvencijom. Frekvencija je relativno niska u glavnom radi otsustva članova na odmoru, ali posjetom gostiju iz unutrašnjosti, koji su se nalazili na odmoru u Splitu, prilično visoka. — Na sastanku od 5. gost br. Kristoforović Ivan R. C. Sombor održao je vrlo interesantno predavanje o pšenici i njenom savremenom plasmenu. Na tom istom sastanku, gost br. Gattin Juraj predao je zastavicu R. C. Čuprija-Jagodina-Paraćin. — Na sastanku od 10. gost br. Sirišćević Slavko iznosi značaj konference pomorskih stručnjaka privremenog Savjeta Balkanskog sporazuma, koja se imala održati dne 5 sept. — Sastanak od 17. protekao je uglavnom oko izvještaja brata Dra. Stangera o medjugradskom sastanku klubova Karlovac, Banjaluka, Split, Sušak i Zagreb, koji je održan 14. augusta na Plitvičkim jezerima. — Na sastanku od 24. pretsjednik Ljubo Katalinić izvještava o rotarskom stolu u Rogaškoj Slatini, a brat Dr. Šoljan prikazuje statistike o morskome ribolovu u prošloj i pretprošlim godinama,

te iz uspoređuje komentarem. — Na sastanku od 51. br. Katalinić je održao predavanje o „Budućnosti rotarstva“, koje je bilo održano u R. C. Soignie (Belgija). Br. Čorak upozorava braću na u tršćanskom „Piccolo“ izišli članak pod naslovom „Čemu rotarstvo u Italiji“. Br. Ing. Mardešić daje izvještaj o akciji R. C. Šibenikii za presušenje i melioraciju „Morinje“.

SPLIT. — U septembru održane su 4 redovna sastanka sa 75%-nom frekvencijom. Svršilo ljeto, svršili su odmori pojačana je frekvencija. Br. Katalinić držao nam je predavanje o rotarstvu. Dne 14 sept. razveselio nas je posjet brata Dr. Jan Kühndela, R. C. Prostejov (Č. S. R.), koji je došao u Split, da urgira naručbu kamena za spomenik pretsjedniku Masaryku, koji podiže grad Prostejov. Želja grada je bila, da kamen bude baš iz Jugoslavije, kao simbol veze prets. Masaryka i Jugoslavena. Predao nam je lijepu zastavicu svoga kluba. Mnogi su nas gosti rotari posjetili prošlog mjeseca, među ostalima i W. I. Bridge Ormskirk, Lamcestire (Engleska). Svime smo im se obradovali. Naš pretsednik i tajnik prisustvovali su sastanku u Beogradu, vratili su se oduševljeni, uvjereni, da je on jedna vrlo dobra rotarska škola.

STARA KANJIŽA. — U toku meseca septembra održana su četiri sestanka. Sastanci su održavani u hotelu „Molvay“. Posle letnjih odmora i povratka većeg broja braće sa odmora i letovanja, počeo je u klubu intenzivniji rad,

a isto tako i bolja poseta klubu. Tako je brat ing. Kemenj održao uspelo predavanje o „održanju puteva u dobrom stanju“. Predavanje su braća veoma pažljivo saslušala. Na sastanak pretsednika i tajnika, koji je održan u Beogradu na dan 25. i 24. septembra iz našega kluba, nažalost nije mogao niko prisustvovati, pošto su sva braća bila zauzeta. Povodom dolaska pretsednika R. I. brata Hegera u Suboticu od strane našega kluba posetili su Subotički klub, braća: Stipanić Terzin i Šefer.

SUBOTICA. — Našem se klubu pružio jedan redak, no zato tim svečaniji događaj, da može u svojoj sredini pozdraviti vrhovnog vodju celog svet-skog rotarskog pokreta, pretsednika Rotary International, brata George Hagera iz Chicaga. — Program njegove posete kod nas u poslednji je čas izmenjen i s toga razloga nije tom sastanku prisustvovao veći broj pretsednika obližnjih klubova. — Želeći visokom gostu ukazati na rotarski rad našega kluba priredili smo mu svečani ručak u okviru radnog sastanka. — U ponedeljak dne 26. septembra stigao je pretsednik br. Hager sa suprugom, sestrom Manojlović i tajnikom u 11.16 časova brzim vozom iz Novog Sada. Na stanici dočekala su ga sva braća i burno pozdravila. Brat pretsednik dr. Lipozenčić pozdravio ga je na francuskom jeziku. Doček pretsednika i njegove pratnje snimio je za film g. Schreger. Nakon roll-calla i ponovnog pozdravnog govora brata dra Lipozen-

---

Rotarska odlikovanja. Ordenom Jugoslovenske krune 4. reda odlikovan je br. Petar Kostić, pretsednik Trgovinsko-industrijske komore u Petrovgradu i član R. C. Petrovgrad. — Ordenom Jugoslovenske krune 5. reda odlikovan je pretsednik industrijskog oteka petrovgradske Trgovinsko-industrijske komore br. Kristifor Dragan, član R. C. Petrovgrad. — Pastguverner našega distrikta, pastprezident Rotary Cluba Ljubljana br. dr. Viljem Krejči odlikovan je redom Jugoslovenske krune III. reda. — Br. dr. Dušan Jeftanovi (R. C. (Sarajevo) odlikovan je ordenom Sv. Save 3. reda. — Naša iskrena rotarska čestitanja!

čiča, koji je ukazao na crne oblake koji se nadvijaju nad svetom, kao i na spokojstvo i veru u mir, koja se očituje u našoj državi, uzeo je reč naš dragi gost i toplim rečima zahvalio na ukazanom mu gostoprimstvu. — U početku svoga govora, nakon što je citirao misli iz govora predsednika Jugoslavenske vlade brata dra Milana Stojadinovića oduševljenog rotara, čiji je rad na miru poznat širom svijeta na banketu u Beogradu rezultati toga rada su i te kako uočljivi u Jugoslaviji naročito u ovim kritičnim vremenima, govorio nam je predsednik brat Hager o našoj lepoj zemlji, o radinosti i čestitom stanovništvu, koji voli strance ukazujući im tradicionalnu gostoljubivost. — Izrazio je svoju veru u održanje mira, koja je vera još i potencirana svime onim, što je video kod nas, pozvavši sve, da se ugledaju u naš narod i njegove vodje, koji taj narod vode putem mira i napredka. — Završujući svoj govor poželeo je brat predsednik Hager našem klubu dalji napredak. — Nakon pažljivo saslušano predavanja brata dra Diamanta o konvenciji u Stockholmu, kojoj je prisustvovao zajedno s bratom Gombošom, predao je brat predsednik Dr. Lipozenčić visokom gostu na spomen na naš klub i onu veliku radost, kojom smo ga primili u našoj sredini, zlatni pehar. Supruzi predsednika rot. Hagera predao je bunjevačke papuče subotički specialitet, koji je našu gošću vrlo obradovao. — Predsednik bratskog kluba Stara Kanjiža predao je visokom gostu rad jednog štićenika tamošnjeg kluba, jednu podmornicu u bronzi sa krmom od rotarskog točka. — Brat predsednik Hager vidljivo dirnut ovom pažnjom, koja mu je ukazana, zahvalio se toplo, obećavši, da će mu boravak u našoj sredini ostati vazda u pameti i sećanju kao jedan lepo i korisno provedeni dan. — Ugodno se osećajući u našem krugu brat predsednik Hager sa svojom pratnjom, u kojoj je bila i supruga prvog predsednika

našeg kluba brata dra Milana Manojlovića iz Novog Sada, kojoj i ovim blagodarimo, što se odazvala našem pozivu, tek u poslednjem je momentu napustio sastanak uputivši se ravno na stanicu, da uhvati voz za Budimpeštu. Braća su goste ispratila na stanicu poželim im sretan put i mnogo sreće na rotarskom radu, na učvršćenju i te kako nam potrebnog mira.

SUŠAK. — Predavanje održao je samo br. Viktor Turina i to: „Komunizam i kršćanstvo“, u kojem je iznesao paralele između tih dviju doktrina. Osim toga održani su referati po raznim aktuelnim pitanjima, o kojima su se povele i žive diskusije. Referati, o pojedinim zanimljivostima iz primljenih tjednih izvještaja klubova našeg distrikta i onih sa strane, bili su redovito podneseni i pažljivo saslušani. Dne 28. septembra održana je sjednica klupskog vijeća, pa je na toj sjednici iznešen i prihvaćen detaljan program rada za daljnji rad u klubu. Osim toga pretresano je bilo i pitanje daljnje ekstenzije kluba, pa se je diskutovalo o raznim kandidatima, koji bi došli u obzir za popunjenje klasifikacija, koje su ponajviše zastupane u našem gradu kao lučkome centru. Na sastanku braće pretsjednika i tajnika klubova našeg distrikta, koji se je održao u Beogradu dne 25. i 24. o. mj. zastupao je naš klub br. pretsjednik Dr. Ferdo Pavelić. Isto tako prisostvovao je brat Dr. Pavelić i svečanostima, koje je upriličio beogradski klub u počast pretsjednika Rotary International g. Hagera. U vidu širenja međunarodnog prijateljstva stupili smo u užu saradnju sa klubom u Solothurnu, sa kojim izmjenjujemo tjedne izvještaje. R. C. Užhorod poslao nam je po rotaru Ernestu Dudašu svoju zastavicu i knjigu o historiji grada Užhoroda. Na plemenitom daru srdačno smo se zahvalili, pa ćemo klubu u Užhorodu uzvratiti zastavicu našeg kluba. Za nevoljne sabrano tokom mjeseca din 1440.—.

VARAŽDIN. — Sastanke kluba u mjesecu augustu provijava duh prazničnog raspoloženja. Mnogo se vremena posvećuje prijateljskom prepričavanju doživljaja i utisaka sa ljetnih putovanja i plandovanja, razgledavanju primljenih razglednica itd. — Jedan od redovnih sastanka održan je pod vedrim zvjezdanim nebom u gostoprivnom domu brata Ferenčića. Ovaj je sastanak veoma dobro uspio u svakom pogledu, a naročito u pogledu gajanja drugarstva. — Održana su ova predavanja: Br. dr. Šolc: O nalazištu skamenjenih asteroideja iz doba trijasa na brežuljcima u okolini Vinice; br. inž. Leskovar: O supramikroskopu, in kako je do njega došlo izgradnjom nove fizike; br. Filić: Utisci s mog zadnjeg puta po Italiji; br. Deduš: O sokolstvu općenito, i napose o X sve-sokolskom sletu, — s projekcijama. — Od naših posjetio je inž. Fridlender R. C. London, a br. Hršak R. C. Sarajevo. — Klub su posjetili: Rotar dr. Baboselac Ivo iz Zemuna, i nerotar g. Režek Ivo, akademski slikar iz Zagreba. — Za nevoljne sakupljeno je Din 500.— U septembru sve manje braće izostaje, — kraj je ljetnim odmorima i putovanjima, frekvencija se poboljšava. — Održana su ova predavanja: Br. inž. Fridlender: O standardu i načinu života srednje klase u Londonu; br. Hršak: O štednji; br. Kronast: Da li je nestašica novca ili kapitala?; br. Libi: O staklu. — Od naših posjetili su: dr. E. Krajanski R. C. Ljubljani i R. C. Maribor, te inž. Leskovar R. C. Beograd prigodom svečanog sastanka od 24 septembra 1938 u čast predsjednika R. I. Dž. Hagera. — Klub stalno potpomaže jednog studenta Umjetničke akademije u Zagrebu.

VELIKA KIKINDA. — Pošto su se braća vratila sa letnjeg odmora, frekvencija se povećala i u klubu se oseća intenzivniji život. U toku meseca septembra održana su dva za naše prilike vrlo aktuelna predavanja. Brat inže-

njer Trifunac održao je predavanje o ovdašnjoj gradskoj klanici, koja će uskoro da se gradi pod njegovim nadzorstvom, prikazujući detaljno tehničku i finansijsku stranu tog budućeg komunalnog postrojenja. — Brat Ugorica Budišin predavao nam je o Konvenciji o pograničnom prometu između naše Kraljevine i Kraljevine Rumunije, koja je stupila na snagu 15. o. m., od koje se očekuje da će donekle ublažiti privredne nezgode pograničnih krajeva, nastale usled toga, što je granica povučena tako da su pograničini gradovi u glavnom pripali našoj Kraljevini a njihovo privredno zaledje Kraljevini Rumuniji. — Od naših članova posetili su rotari Club Zagreb brat Dr. Leander Brozović, br. Djordje Lederer sa suprugom Rotary Club Novi Sad povodom posete predsednika R. I. Hagera i tajnik brat Dr. Sremac Rotary Club Beograd povodom sastanka klupskih predsednika i tajnika sa bratom guvernerom i prilikom dočeka predsednika R. I. Hagera, na dan 23 i 24 septembra.

VRŠAC. — U klubu se oseća prilična neaktivnost zbog odsutnosti većeg broja braće, koji se nalaze na letovanju. Predsednik kluba Dr. Bikar i Drudarski posetili su Rotary klub Brčko u osnivanju prilikom inauguracije. Za oktobar se priprema prilikom berbe groždja medjugradski sastanak Pančevo-Vršac, na kojem se očekuje brojna poseta braće iz susednih klubova.

VRŠAC. — U klubu se u mesecu septembru oseća živilja delatnost koja je izražena u boljoj frekvenciji i održanim predavanjima. U prvoj polovini oktobra priprema se međugradski sastanak sa „Ladies'night“ na koji će biti pozvana sva braća iz svih klubova.

VUKOVAR. — Na 307 sastanku od 5. IX. god. održao je prof. Ivan Pifat, bivši zadružni direktor Prizada,

predavanje o Spoljnoj trgovini u vezi sa krizom u žitarskoj trgovini. Među osnovne razloge poljoprivredne krize ubraja i prevlast žitarskog svjetskog ringa; proizvodni centri ne obaziru se na potrebu potrošnje; nemogućnost tehničkog usavršavanja proizvodnje u većini zemalja itd. Posljedica svega je bila, da je državna vlast morala zavesti dirigovani izvoz, koji se kod nas vrši preko Prizada. Iznosi kritiku rada ove ustanove; zalaže se za što intenzivnije gajenje kukuruza kod nas, koji može da postane odličan izvozni artikal. „Mi idemo u susret reformi strukture naše otadžbine, veli predavač. Ta će reforma učiniti našu zemlju industrijskim centrom Balkana. I za jednu i za drugu granu ima dovoljno izgleda za prosperitetu. Za zemljoradnike bezuvjetno, ali jim je potrebna nesebična škola putem kooperativa, koja ima prvenstveno da nastoji na smanjenju proizvodnje pšenice, a na povećanju proizvodnje kukuruza.“ — U toku mjeseca posjetila su zajednički braća Gradac na Vučedolu, gdje iskopanja vrše arheolozi pod vodstvom tibinškoga sveučilišnog profesora Dr. Schmidta, koji je već ranije bio gost našega kluba. Na samom terenu objašnjeno je braći sve, do čega se iskopanjima došlo i što je svima omogućilo da stvore sliku iz temnoga predistorijskoga doba o životu tadašnjih ljudi. Treba istaći da je i naš brat pastpredsednik T. Maksimović i novčano potpomogao ova iskopavanja. — Vrlo je lepo predavanje na 508 sastanku od 12. IX. održao naš brat Dr. Stojanac iz svoje struke o savremenim otkrićima o hormonima. Pravilno se funkcionisanje organizma ne može zamisliti bez hormona, zbog čega je o svakom hormonu govorio opširno prema organima, koji ga produciraju. — Na 509 sastanku od 19. IX. bio je gost kluba rotar Ing. Masner, član R. C. Zlin, koji nas je upoznao u kratkom

referatu o intenzivnom radu toga češkog kluba. Na tom istom sastanku živu je diskusiju izazvao članak člana R. C. Budimpešta Markusa Laszla u nedeljnom broju Pesti Hirlapa od 4. IX. o. g. pod naslovom: „Život u zajednici“, koji odiše mnogim rotarskim idejama i pun je rotarskoga duha. Rotarski ideal je socijalan čovjek, veli ovaj član budimpeštanskoga kluba, koji je svjestan odgovornosti prema zajednici a preko nje svojim bližnjim. Ne vjerujem da je tip socijalnoga čovjeka u službi čovječanstva tako čest, da bi rotarski rad, koji odgaja taj tip, doveo do hiperprodukcije. — Na 510 sastanku od 26. IX. 1958., pored ostaloga redovnoga rada i drugarstva, brat predsednik je čestitao nekolicini članova koji su odlikovani raznim ordenima za svoj rad.

ZAGREB. — Na sjednici od 5. septembra o. g. poslat je povodom rođendana Njegovog Veličanstva Kralja Petra II. brzojav Maršalatu Dvora. Tajnik ing. Radovan Alaupović održao je kratak referat o historijatu osnutka Rotary kluba Zagreb, pošto se baš danas navršilo 10 godina, da su on i rotar dr. Leustek imali prvi razgovor sa rotarom Jozefom Schulzom, tadanjim guvernerom 66. distrikta (Čehoslovačka) radi osnutka kluba u našem gradu. Srdačno i toplo bio je pozdravljen na sastanku od 12. septembra o. g. rotar Veljko Kristoff, član Rotary kluba Sofia, vjerni pratioc naše delegacije na nedavnom putu po Bugarskoj. Odazivajući se pozivu brata guvernera zaključio je Upravni odbor da se pionirima rotarskog pokreta u našem klubu imadu smatrati rotari: Edo Marković, dr. Frane Hanaman, dr. Vladimir Leustek i ing. Vladimir Alaupović. Vrlo lijepo predavanje održao je rotar Veljko Vasić „Kulturno djelovanje naših knjižara“. Rotar dr. Vladimir Leustek izvijestio je o svojoj posjeti u Rotary klubu Dubrovnik.

Tajnik ing. Radovan Alaupović pročitao je na satanku od 19. o. mj. svoj referat „Obavještanje javnosti o Rotarstvu“, kojeg će držati na sjednici novoizabranih pretsjednika i tajnika u Beogradu 23. i 24. septembra o. g. Ovo sadržajno predavanje imalo je za posledicu vrlo živahnu diskusiju, u kojoj su učestvovali rotari: dr. Milovan Zoričić, dr. Mosković i dr. Peičić. Rotar dr. Peičić izvijestio je o svom posjetu u Rotary klubu Dubrovnik. Pretsjednik dr. Miljenko Marković opisao je na sastanku od 26. o. mj. tok sastanka pretsjednika i tajnika u Beogradu, a zatim izvijestio o boravku pretsjednika Rotary International rotara Hagera. Rotar Vladimir Mutafelija referirao je iscrpno o djelovanju Rotary klubova u Argentini.

ZEMUN. — Klub je održao 5 redovnih sastanaka. Sedam članova kluba

sa sestrama prisustvovalo je na dočeku pretsednika R. I. Georges-a Hagera na beogradskoj stanici a pet članova sa sestrama bilo je 24. IX. na svečanom banketu sa balom u prostorijama Rotary kluba Beograd. Frekvencija u mesecu septembru bila je 70.08%. Održana su sledeća predavanja: 1. IX. pretsednik br. Mahin o Kellogovom paktu iz 1928. godine, br. Ninković o putu kroz Bugarsku. 8. IX. pretsednik br. Mahin o međunarodnoj političkoj situaciji. 15. IX. br. Sokolović o proboju Solunskog fronta 15. IX. 1918. kojeg je dopunio br. Mavrenović kao učesnik. 22. IX. gost direktor beogradskog Sajma Ing. Vasiljević na poziv brata Stefanovića o ovogodišnjem jesenjem sajmu, br. Filipović o Vojsci spasa. 29. IX. pretsednik br. Mahin i br. Benko o konferenciji pretsednika i sekretara.

OSNOVANO 1876

Medjunarodni spedijski biro u Ljubljani
R. RANZINGER

Brzjavna adr. Ranzinger

Telefon: 20-60, 31-60

Vlastiti konces. carinskoposrednički biro. — Skladišta sa direktnom vezom sa prugom drž. železnica. — Zastupstva u svim trgovačkim i industrijskim centrima u državi i inostranstvu

»Slavija«

JUGOSLOVANSKA ZAVAROVALNA BANKA

D. D.

BEOGRAD, ZAGREB, LJUBLJANA,
SARAJEVO, NOVI SAD, OSIJEK

GENERALNO RAVNATELJSTVO V LJUBLJANI

GDE SE SASTAJU I GDE OTSEDAJU ROTARI?

<p>BAČKA TOPOLA KAFANA BAKAJI</p> <p>(utorak, 20 h)</p>	<p>LJUBLJANA GRAND HOTEL UNION</p> <p>(sreda, 20 h) topla i hladna tek. voda, centr. grej., vodeći hotel u Ljubljani</p>
<p>BANJA LUKA HOTEL PALACE</p> <p>(petak, 20 h) topla i hladna tekuća voda, centralno grejanje, kafana</p>	<p>MARIBOR KAZINO VEL. KAVARNA</p> <p>(ponedeljak, 20 h) Café-Restaurant-Bar</p>
<p>BEOGRAD HOTEL SRPSKI KRALJ</p> <p>(poned., 20 h) topla tekuća voda, centr. grejanje, vodeći hotel u Beogradu</p>	<p>NIŠ HOTEL »PARK«</p> <p>(sreda, 20 h) topla i hladna tekuća voda, najmoderniji komfor, garaža, centralno grejanje itd.</p>
<p>BITOLJ GRAND HOTEL JEVTIĆ</p> <p>(sreda, 20 h) vodeći hotel u Bitolju, tekuća voda u sobama, garaža</p>	<p>NOVI SAD TRGOVAČKI DOM</p> <p>(petak, 20 h)</p>
<p>BRČKO HOTEL JUGOSLAVIJA</p> <p>(četvrtak, 20 h)</p>	<p>OSIJEK GRAND HOTEL</p> <p>(četvrtak, 20 h)</p>
<p>ČUPRIJA-JAGODINA-PARAĆIN KANTINA ŠEĆERANE</p> <p>(utorak, 20 h)</p>	<p>PANČEVO PIVARA WEIFERT</p> <p>(sreda, 20 h)</p>
<p>DUBROVNIK GRAND HOTEL IMPERIAL</p> <p>(četvrtak, 20 h) vodeći hotel u Dubrovniku</p>	<p>PETROVGRAD HOTEL VOJVODINA</p> <p>(sreda, 20 h)</p>
<p>KARLOVAC VELIKA KAVANA</p> <p>(ponedeljak, 20 h)</p>	<p>SARAJEVO Vodeći hotel HOTEL EVROPA</p> <p>(poned., 20 h) topla i hladna tekuća voda, centralno grejanje, garaža itd.</p>
<p>LESKOVAC HOTEL KOSTIĆ</p> <p>(četvrtak, 20 h) tekuća voda u sobama</p>	<p>SKOPLJE HOTEL BRISTOL</p> <p>(petak, 20 h) topla i hladna tekuća voda, centr. grejanje, garaža itd.</p>

SLAVONSKI BROD HOTEL CENTRAL (ponedeljak, 20 h)	VARAŽDIN GRAND HOTEL NOVAK (petak, 20 h) pionir hotel svih staleža
SOMBOR HOTEL LLOYD (utorak, 20 h)	VELIKA KIKINDA U klupskim prostorijama Francuskog kluba u domu Kralja Petra Oslobodioca (sreda, 20 h)
SPLIT HOTEL CENTRAL topla i hladna tekuća voda: kafana itd. (sreda, 20-30 h)	VINKOVCI HOTEL LERNER (utorak, 20 h)
ŠTARA KANJIŽA HOTEL MOLVAI (ponedeljak, 19-30 h)	VRŠAC HOTEL SRBIJA (utorak, 20 h)
STARI BEČEJ HOTEL IMPERIAL tekuća voda, centralno grejanje, garaža (petak, 20 h)	VUKOVAR GRAND HOTEL (nedeljak, 20 h)
SUBOTICA RESTAURANT LLOYD (sreda, 20 h)	ZAGREB GRAND HOTEL ESPLANADE vodeći hotel u Zagrebu (ponedeljak, 20 h)
SUŠAK PARK HOTEL (sreda, 20 h)	ZEMUN HOTEL CENTRAL topla i hladna tekuća voda, centralno grejanje, garaža itd. (četvr., 20 h)
ŠIBENIK GRAND HOTEL KRKA tekuća voda, centr. grejanje garaža itd (četvrtak, 20-30 h)	

DELNIŠKA DRUŽBA PIVOVARNE UNION V LJUBLJANI

priporoča svoje izborne izdelke

svetlo in črno pivo

Pivovarna v Ljubljani, telefon številki 23-10 in 23-11

Glavna zaloga v Mariboru, telefon številki 20-23

Zaloge v vseh večjih krajih dravske banovine

PRISUSTVOVANJE NA KLUPSKIM SASTANCIMA

IZVEŠTAJ ZA MESEC SEPTEMBAR 1958 GOD.

Redni broj	IME KLUBA	Broj članova konc. meseca	Broj održanih sastanaka	Prosečni broj pris. članova	Prosečni broj pris. članova	Prosečni mes. postotak	Sastanci sa 100% prisust.	Primedbe
1	Bačka Topola . . .	16	4	16.—	13.75	85.94	0	
2	Banja Luka . . .	15	5	15.—	9.—	59.97	0	
3	Beograd	54	3	54.—	29.—	53.09	0	
4	Bitolj	19	4	19.—	14.25	75.—	0	
5	Brčko	15	5	15.—	12.60	83.98	0	
6	Čuprija-Jagodina- Paraćin	19	3	19.33	12.33	63.68	0	
7	Dubrovnik	19	5	19.—	13.—	68.42	0	
8	Karlovac	23	4	23.50	22.75	96.80	0	
9	Leskovac	21	5	21.—	14.—	66.66	0	
10	Ljubljana	38	3	38.—	28.—	73.68	0	
11	Maribor	44	4	44.—	30.—	68.19	0	
12	Niš	17	4	17.—	11.75	68.59	0	
13	Novi Sad	36	5	36.—	26.80	74.64	0	
14	Osijek	31	5	31.—	22.60	72.52	0	
15	Pančevo	30	4	30.—	27.25	90.64	0	
16	Petrovgrad	23	4	23.—	21.75	94.75	0	
17	Sarajevo	30	4	30.—	19.50	65.—	0	
18	Skoplje	28	5	28.80	19.60	68.02	0	
19	Slavonski Brod	20	4	20.—	18.50	92.50	0	
20	Sombor	17	4	17.—	15.—	88.23	0	
21	Split	20	4	20.—	15.—	75.—	0	
22	Stara Kanjiža	21	4	21.—	13.—	61.90	0	
23	Stari Bečej	19	5	19.—	15.—	78.88	0	
24	Subotica	30	4	30.—	20.75	68.94	0	
25	Sušak	31	4	31.—	22.—	70.96	0	
26	Šibenik	18	5	18.—	12.—	66.70	0	
27	Varaždin	25	5	25.—	20.60	82.40	0	
28	Velika Kikinda	17	4	17.—	13.25	77.91	0	
29	Vinkovci	16	4	16.—	13.—	81.25	0	
30	Vršac	20	4	20.—	14.50	77.50	0	
31	Vukovar	16	4	16.—	14.50	90.63	0	
32	Zagreb	51	4	51.—	30.75	58.12	0	
33	Zemun	26	5	26.—	19.—	73.08	0	
	Ukupno	825	140	826.63	604.78	2392.57	×	
	Prosečno	×	×	×	×	72.50	×	

Državna hipotekarna banka

Kraljevine Jugoslavije

(predje Uprava Fondova — osnovana 1862 god.)

Bankom upravlja nezavisan upravni odbor
Centrala u Beogradu

Glavni filijali:

Zagreb, Ljubljana, Split, Sarajevo, Cetinje, Novi Sad,
Niš, Skoplje, Banja Luka i Zemun

Agencije:

Kragujevac, Valjevo, Čačak, Pančevo, Petrovgrad,
Bitolj i Prijepolje

Glavni poslovi bančini:

Rukuje svim državnim i javnim fondovima: depozitima, pupilnim i crkvenim kapitalima, manastirskim, opštinskim i zadužbinskim novcem itd. Emituje obveznice i založnice. Prima uloge na štednju. Odobrava zajmove na nepokretnosti, a opštinama i samoupravnim telima na prirez i prihod. Eskontuje menice novčanih zavoda. Lombarduje hartije od vrednosti, akcije Narodne banke i Privilegovane agrarne banke i blagajničke zapise Ministarstva financija. Eskontuje naredne kupone sa svojih nostrifikovanih založnica (Seligman) i sa svih državnih obveznica.

Za sve bančine obaveze jamči država

Za sva obaveštenja obratiti se na adresu:

Državna hipotekarna banka, Beograd
ili njenim filijalima

3500

SARADNIKA

IZRAĐUJE NEDELJNO

150.000

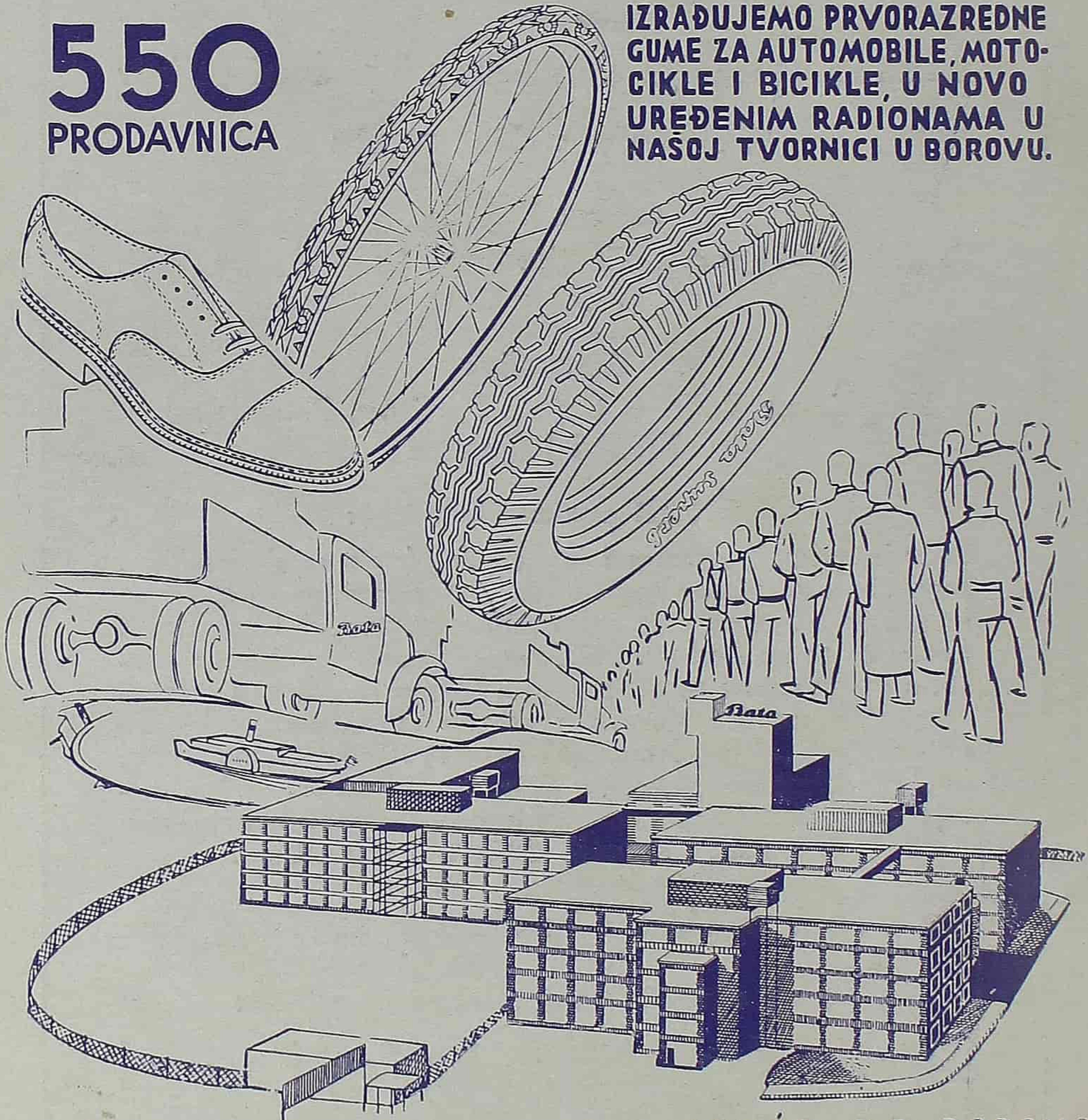
PARI

DOBRE I JEFTINE OBUĆE

550

PRODAVNICA

IZRAĐUJEMO PRVORAZREDNE
GUME ZA AUTOMOBILE, MOTO-
CIKLE I BICIKLE, U NOVO
UREĐENIM RADIONAMA U
NAŠOJ TVORNICI U BOROVO.

JUGOSL. TVORNICE GUME I OBUĆE D.D. BOROVO

Bata